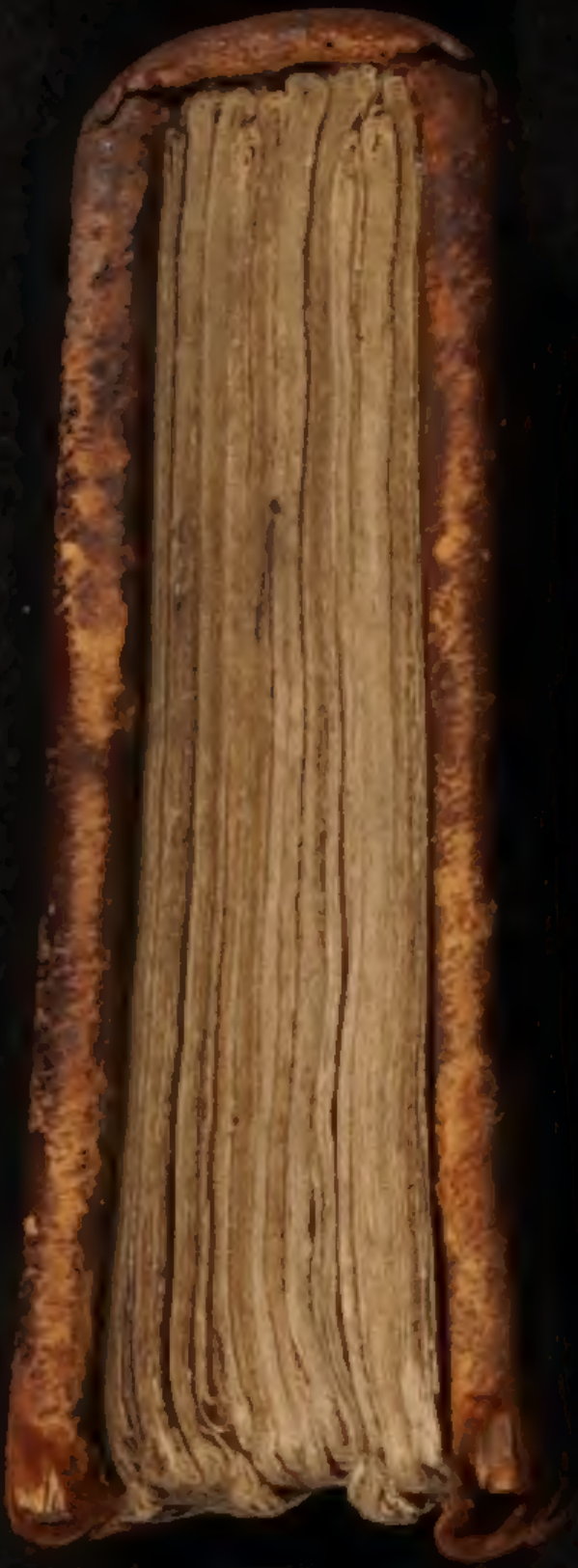

S. Maria De
Roy met orlof
Der moeder

CORT BEGRYP
vant wonderlijck leven
DER
H. MOEDER CLARA
Eerste plantken van den H.
Seraphinschen Vader
FRANCISCVS ende vande
Heylighen haerder orden.
Bÿ-een-vergaerdert
Door eenen Pater der
Minnebroeders van
Brussel.

t'Antwerpen, bÿ de Weduwe van
Ian Cnobbaert. 1649.

AENDE

EERWERDIGE SEER

Deughtsaeme, Discrete Religeuse

SUSTER

IOANNA SERSANDERS,

MOEDER ABDISSE

In het Clooster der arme Clarissen binnen Brussel.

GHeluckigh zijn de gene, die blijvende in de wereldt, door hare ydelheydt niet en worden verleydt: gheluckigher, die het bedrogh des wereldts onderkennende, verworpen haer soet fenijn: maer alder-gheluckighste, die de selve worpen onder de voeten, verfoyende hare bedrieghelijcke rijckdommen ende wellusten, volghen het licht des Hemels onder de bestierin-

ghe van eene heylighe Religie. Ghelijcker-wijs ghedaen heeft de Heylighe Maeghet *Clara*, wiens Leven wy in 't kort hebben beſchreven, op dat het vele menſchen, ende namelijck Religieuſen ſoude dienen tot een verweckſel ende exempel van deughden; ende al is't ſaecken dat ons wel bekent is d' exemplaire ende wonderlijcke eenvoudigheydt ende oodtmoedigheyt van Vwe EE. altijdt opghevoedt ende onderhouden door armoede, eene ghetrouwe voeſtere van alle deughden, hebben nochtans willen toe eyghenen aen Uwe EE. dit kort verhael des Levens van de Heylighe Moeder *Clara*, om dat ghelijcker-wijs niet aenghenaemer en is aen goede kinderen, als te hooren verhaelen ende ververſſchen de memorie der glorieuſe wercken van hunne ouders: Soo en cander aen Vwe EE. gheen aenghenaemer gifte ghebracht

bracht worden, als een nieuw verhael van het wonderbaer Leven van onse Heylighe Patroonerſſe ende uwe Moeder de Heylighe *Clara*, wiens exempelen ende voetſtappen Vwe EE. veel jaeren, ſoo onderſaet zijnde, als oock ten tijde van 25. jaeren dat Vwe EE. Abdiſſe weſende, het Clooſter hebt gheregeert, door hulpe des Hemels, ende haere beſtieringhe in de Heylighe Religie, altijdt heeft ghetracht naer te volghen; Verhopende dat door de Goddelijcke Gratie ende de interceſſie van de Heylighe *Clara* aen Vwe EE. oock ſal ghegeven worden naer dit leven, den Loon ende de Croon in den Hemel.

Den Guardian ende Convent
der Minder-broederen

Binnen Bruſſel.

EER-SCHRIFTEN VANDE H. MOEDER CLARA.

Achterlaetende verſcheyden Eer-ſchriften van het Leven der *H. Clara* door veel gheleerde ende Heylighe Mannen beſchreven; ſtelle alleenlijck het ghene den Paus *Alexander den IV.* ende den *H. Bonaventura* hebben ons achter-ghelaeten.

Den Paus Alexander den IV.
In Bulla Canonizationis.

CLARA, ſeer claer door uyt-nemende verdienſten, is door de claerheyt der groote glorie ſoo inden Hemel, als op der Aerden door Wonderbaerheydt der Mira-

culen claer blinckende. Hier is uytschijnende van dese *Clara* die nauwe ende verheven Ordre: van dese is uytstekende hier boven de grootheydt des eeuwich-durende loons ; ende haere schoone deught is aende grootdadighe menschen verschijnende. Hier is dese *Clara* ver-eert geweest met het privilegie der aldergrootste armode : dese in het Rijck des Hemels wort vergelt met onwaerderelijcke schatten. Aen dese wordt vande gheloovighe een volle eerbiedinge ende overvloedigen Lof bewesen. Dese *Clara* hebben hier vermaert ghemaeckt haere claer-schijnende wercken. Dese *Clara* verlicht in het opperste des Hemels de volcomentheydt van het Goddelijck licht ; dese gheven openbaerlijck te kennen aen't Christen volck de teeckenen van haere wonderbaere wercken. O *Clara* met menighvuldighe titels van claerheyt begaeft, voor uwe bekeeringhe claer, naer uwe bekeeringhe claerder, inde Cloosterlijcke verkeeringhe uytnemende claer, ende naeden loop van het teghenwoordigh leven hebdy het alderclaerste ghescheenen. Van dese *Clara* is eenen claeren spieghel van exempel aen de werelt voort-ghecomen; van dese wordt

onder

onder de Hemelsche plaisantien opgheoffert eene soete Lelie vande Hemelsche Maeghdelijcke reynigeyt: van dese proeftmen op de wereldt openbaeren bystant. O wonderbaere claerheyt der saligher *Clara*, dewelcke hoe sy neerstigher door alle dingen wort ghesocht, soo veel claerschijnender wordt sy in het besonder in alle dingen ghevonden. Dese, segghe ick, heeft geschenen inde Werelt, inde Religie heeft sy ghevlickert; in haer Huys heeft sy verlicht als een straele, in het Clooster gheblonckken als eenen blixem. Sy heeft uytgheschenen in het leven, naer haer doodt worpt sy haere straelen: inde werelt heeft sy seer ghelicht, inden Hemel is sy uytschijnende. O hoe groot is de cracht van dit licht, ende hoe crachtich is de verlichtinghe van die claerheydt. Dit licht bleef wel in heymelijcke Cloosters besloten, was nochtans uytworpende sijne glinsterende straelen: het wiert vergadert in een nauw slot, ende inde wijde werelt verspreyt: van binnen wierdt het bewaert, ende van buyten was het uytberstende: want *Clara* bleef verborghen, ende haer leven was openbaer: *Clara* was swijghende, maer haere maere roepende; sy wiert verswe ghen in

haer

haer Celleken, ende bekent inde Steden. Het welck niet te verwonderen en is; want een lanterne soo ontsteken, soo schijnende, en coste niet verborghen blijven, ofte sy moest glensteren ende claer licht gheven in het Huys des Heeren. Nochte een vat met alsulcke speceryen en coste niet ghesloten blijven sonder wel te rieken ende door eenen soeten geur de woonplaetse des Heere te vervullen. Jae als sy in het enghe slot vandie eenicheydt, de albaster busse haers lichaems was brekende, soo wierdt het heel Hoff vande H. Kercke vervult door den geur van haere heyligheydt, &c.

Den H. Bonaventura Cardinael ende Leeraer vande H. Kerck uyt de Ordre der Minre-Broeders. In vita S. Francisci. c. 4 §. 6.

DE Godt aenghenaeme H. Maget *Clara* heeft van haer ghegheven als een bloyende roose, eenen goeden reuck der reynicheydt, ende heeft als een over linckende sterre ghescheenen. Dese nu inden Hemel hooghelijck vereert, wort oock

der

der aerden vande H. Kercke weerdelijck verheven : sy is gheweest een Dochter in Christo des H. armen Vaders *Francisci* ende een Moeder der arme Joffvrouwen.

HET

HET EERSTE CAPITTEL.

Van de Ouders, ende gheboorte van S. Clara: van haer jonckheydt ende oeffeninghe der deughden.

§. I.

DEn Beminder der menschen Godt almachtigh/ uyt sijne goedertieren verbozgenthept/groyende de boozheyt der menschen/ om de selve uyt te royen / op-gherecht hebbende in sijne Heylighe Kercke de Ozdenen van de Minder-bzoeders ende Predick-Heeren door sijne dienaeren den Heyleghen Franciscus ende den Heyligheh Domi-

Dominicus / die welcke ick voorwaer magh noemen lichten der wereldt / leydts-mannen des weghs / meesteren des levens: op dat gheen hulpe en soude ontbreken aen het vrouwelijck gheslachte / om uyt te trecken de ghenen die in de diepte des onkuyschheyts verslonden waeren / welcke die wellustighheydt tot sonden ghetrocken hadde / ende tot boosheydt ghedwonghen. Daer-om heeft den goedertieren Godt verweckt die weerdighe Maeghet Clara / ende in haer ontsteken voor alle vrouwen een klaer licht a. Sy is gheweest ghelijck oock den heyligen Franciscus gheboren in de stadt van Assisien uyt edel gheslachte vande Scifi. Haeren Vader was eenen Ridder met naeme Favoronus Scifi / rijck ende overvloedigh door tijdelijcke goederen. Haere moeder was gheheeten Hortulana; die een vruchtbaer plantken inden hof der H. Kercke sonde voort-brenghen. Dan goede vruchten was sy seer overvloedigh. In de wortel ginck voor die volheyt der goddelijcker gaven /

op

a Lucæ 11.

op dat in de tacken soude volghen die overvloedighedt der heyligheydt. Als dese vrouwe was beswaert met kinde / ende den dagh des barens nakende was / aenbadt sy aendachtelijck den ghekruysten Iesum / in die Kercke voor 't heylich Cruys dat hy haer helpen wilde van 't perijckel des barens. Doen hoorde sy een stemme / tot haer seggende aldus: Vrouwe en vreest niet, want met ghesontheydt sultdy baeren een licht dat de werelt klaerelijck verlichten sal. Door dese stemme onder-wesen zijnde / ende eene dochter ter werelt ghebracht hebbende / heeft-se in het H. Doopsel Clara doen noemen / hopende dat die klaerheyt des godtlijcken lichts in haer soude volbracht worden nae den wille des Heeren. Behalven de H. Clara / heeft Hortulana noch voorts-ghebracht Agnes ende Beatrix / een heylighe afkomste die welcke aen hunne moeder gheworden zijn meesterssen tot meederen voortganck in de deught. Sy is haere dochters naer het overlijden van haeren man ghevolght in het kloosterlijck leven ende heeft in het selve

selve door miraculen uyt-ghesche-
nen.

§. II.

ALs dan dit kleyne kindt Clara was ghekomen in 't licht van deser wereldt / begost sy met een heyligh licht seer klaer te schijnen in de donckerheydt deser wereldt ; want binnen haer kintsche daeghen scheenen oock haer deughdelijcke seden ende manieren. Van haere moeder ontfingh sy ten eersten die punten des kersten gheloofs / ende nae dat in-gheven des H. Gheests wordt sy bekent te wesen een puer vat der goddelijcker gaven. Sy reyckte gheirne haer handen uyt tot den armen/ ende vande overvloedigheydt haers huys/ quam sy vele arme menschen te hulpe : ende op dat haere offerhande Godt aenghenaeme soude zijn / soo ontrock sy haer eyghen lichaem die lecker spijse / ende sontse door heymelijcke

lijcke boden totte huysen der arme menschen. Aldus van haere kindtsche daeghen de bermhertigheydt met haer op-wassende a / droegh een mede-dooghende herte tot die aermen/ ende ontfermde haer over die allendige b.

§. III.

SY hadde een groote liefde ende vlijtigheydt tot het ghebedt / in't welck sy dickwils overstort wiert met den goeden reuck der devotie/ ende alsoo oeffende sy allenskens een hemels leven / ende om dies-wille dat sy gheene teeckenen en hadde/ welcke wy roosen-hoykens noemen/ daer sy haeren Pater noster aen spreken mochte / soo telde sy haer ghebeden den Heere by vergaderinghe van steenkens. Als sy heeft begost te ghevoelen die straelen der goddelijcker liefde / soo oordeelde sy die onghesta-

dighe

a Iob c. 31. v. 19.
b Auctor vitæ.

dighe vercierselen der wereltlijcke menschen verdoemelijck te wesen/ ende gheleert vande salvinghe des H. Gheests heeft die selve als snoode dingen gheacht. Sy droegh onder die sachte ende kostelijcke kleederen als een andere Cecilia/ een hayren kleedt in't verborghen / bloyende uyt-wendigh van buyten naer de werelt/ ende hebbende van binnen Christum aenghetoghen. Ten lesten doen haere vrienden wilden haer eerelijck ten houwelijck besteden / ten heeft haer niet behaeght/ maer uyt-stellende het houwelijck / heeft daer-en-tusschen Godt den Heere haere reynigheydt bevolen. Alnusdanighe zijn gheweest de beghinselen haers gheests ten tijde van achthien jaeren die sy in haers moeders huys heeft beleeft; alsoo waeren de voor-speelen van haere hepligeyt / ende want sy overvloeyende was met alle goede salvinghe der gratien Godts / als een kostelijcke apoteke / die welcke al is het saecken dat sy gheslooten is / nochtans door haeren goeden geur bekent wordt/ is sy by haere ghebueren / al en wist

sy

sp 't niet / (den goeden reuck van haer goet leven sp-selven openbaerende) seer vermaert ende ghepresen ghewoorden.

HET

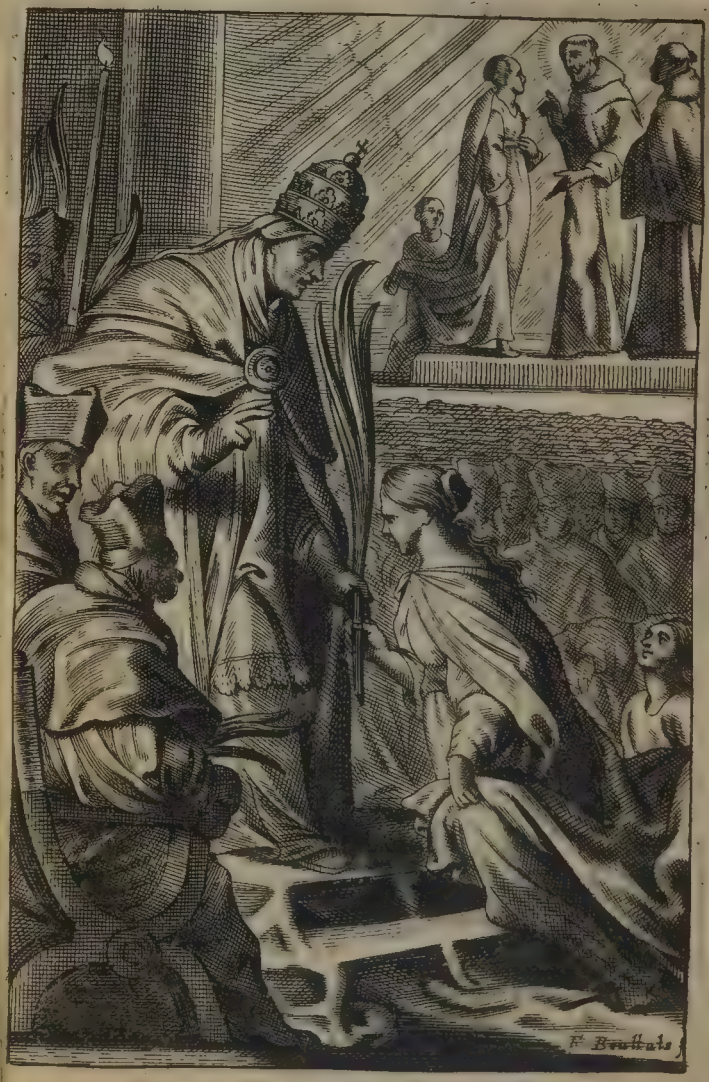

HET II. CAPITTEL.

Gaet tot den H. Franciſcus, door wiens raedt ſy de wereldt verlaet.

§. I.

ALs Clara hoorde den naem ende doen vermaert/ van den H. Franciſcus / die als een nauw man recht maeckte met nieuw deughdelijcke wercken den verkronden wegh van de volmaecktheyt in de werelt/ heeft door het in-gheven van den H. Gheest begheerte ghekreghen om hem te ſien ende te ſpreken.

Desghelijcks den H. Franciſcus/vernomen hebbende de goede fame van een dusdanighe maghet / begheerde haer te ſien ende te ſpreken oft hy eenighſins deſen edelen roof tot Godt uyt die quade werelt mochte trecken. Hy beſoeckt haer/ ſy hem; ende op dat die gheeſtelijcke t' ſamen-ſprekinghe niet belet en ſoude worden ofte beklapt van de quade menſchen; hier-

om

om ginck sy alleen met eene ghetrouwe mede-ghesellinne/ghenaemt Josyon Bona Grielfucii uyt haers vaders huys tot Franciscum in't verborghen/ om van den vrint Godts onder-wesen te worden / wiens woorden haer seer brandende / ende wercken haer dochten boven die menschelijcke crachten te wesen. Dien H. Vader Franciscus vermaende haer tot versmadinghe deser wereldt ende beweegs haer met levende woorden dat die hope deser wereldt ydel was ende maer een bedrieghende schijnsel. Hy stortede in haer oogen die soetigheyt der Bruyloft Christi/ende seyde haer/ dat sy die peerle der maeghdelijcke suyverheyt offeren soude aen den Bruydegom / die door grooter liefde die menschelijcke natuere heeft om onsen wille aenghenomen ende die bitter doodt des cruys ghesmaeckt.

§. II.

§. II.

Aldus vermaent zijnde van den H. Vader / en heeft niet upt ghestelt haer consent te gheven. Haer wordt hastelijck gheopent 't ghesicht der eeuwigher glorie / door 't welck de wereldt haer begost te walghen; jae door de begheerte van de eeuwighe blijdtschap begost sy in haer-selven te smelten. Sy versmaedde die ghenuchte des vleeschs; sy nam voor / haer lichaem sonder sonden te bewaeren; sy begheerde van het selve alleen aen Godt eenen tempel te maecken. Van dier tijdt af beval sy haer gheheelijck in Franciscus raedt / ende stelde hem naest Godt/een leydtsman haerder wandelinghe.

§. III.

§. III.

DJen H. Vader Franciſcus, op dat den ſpieghel des onbevleckte herte voortaen niet en ſoude beſmet worden met dat ſtof des werelts / heeft hem ghehaest / om die ſuyvere maeghet Clara te brenghen uyt die donckerheyt deser werelt. Daer was aenſtaende dat hooghtijdt van Palm-Sondagh / als wanneer die H. Maeghet met vierigher herte tot den man Godts komende / hem heeft gewaeght over haere bekeeringhe / wanneer ende hoe dat sy die aen-leggghen ſoude. Den H. Vader heeft haer gheraeden dat sy ghepaleert ende heerelijck ghekleet ſoude gaen op dat hoogh-tijdt met den volcke den palm-tack ontfanghen; ende dat sy in den naer-volghenden nacht uytter ſtadt ſoude gaen / ende die wereldtlijcke blijſchap veranderen in 't beſchreyen van 't lijden ons Heeren. Als den Sondagh naeckte / ſoo ginghy die H. Maghet / met heerelijcke kleederen verciert onder andere Jouffrouwe uyt-ſtekende

in

in die Kercke. Daer gheschiedde alsdoen een weerdighe saecke om te vertellen: Die andere menschen gaende tot die Palmen / Clara alleen dooz schaemte blijvende op haere plaetse/ is den Paus (den welcken Rodulphus schrijft gheweest te zijn Innocentius den III.) van den Chooz neder gheko-men ende heeft haer eenen palm in de handt ghegheven. Inden nae-volghenden nacht naer het ghebodt van den H. Franciscus berepdde sp haer om wegh te gaen met eerbaer geselschap/ ende want sp niet en wilde upt die poozte gaen / daer sp ghewoonelijck plagh upt te gaen / soo opende sp met haer epghen handen / met wonderlijcke sterckheyt een deure die toe ghestopt was met swaere houten ende steenen. Aldus dan verlatende huys/ stadt / vrienden/ ende maeghen oudt zijnde achthien jaeren/ is op den nacht die welcke den Palm-Sondagh volghde ende quam op den 19 Meert/ met groote haestigheyt ghegaen tot onse Lieve Vrouwe van Portiunkel/ alwaer de Broeders wakende met brandende keersen die Maeghet heb-

ben ontfanghen / terstondt soo wierp sy van haer alle onreynigheden van Babylon ende versaecte de wereldt met alle haer pomperijen. Door de handen van den Heylighen Vader Franciscus af-ghesneden worpende haer cierelijck hayr voor den Autaer van de H. Maghet Maria / heeft alle cieraet haers lichaems af-ghelept. Het en was niet wel betaemelijck in eenighe andere plaetse verwerckt te worden die Orden der bloyender rijnigheydt / in 't leste des tijdts / dan in de Kercke van die Reyne Maeghet Maria / die de eerste ende alder-weerdighste van alle maeghden alleen is moeder ende maeght. Dit is die plaetse / in welcke den nieuwen krijgh der armen door den leydtsman Franciscus / haer saligh beghinsel ontfingh / op dat daer door openbaerelijck ghetoont soude worden / dat die moeder des berinherrighedts beyde dese Ordens in haere Kercke hadde ghewonnen. Als nu dan die maeght Clara door ouser Lieber Vrouwen Autaer ontfanghen hadde die teeckenen der H. penitentie / ende voor het

beeldt

beeldt van Maria / Christum ghetrouwt hadde soo leydese den heyligen Franciscus tot de kercke van den H. Paulus/ alwaer woonachtigh waeren swaerte Nonnekens/op dat sy aldaer soude blijven tot der tijdt toe dat Godt almachtigh anders soude voorsien.

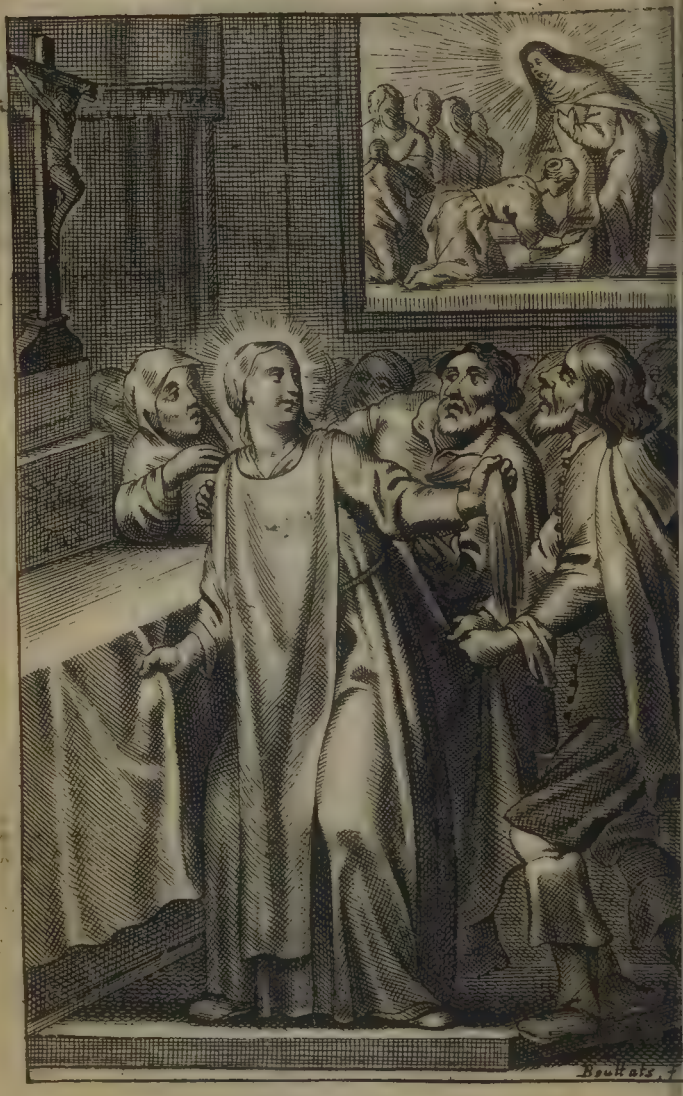

HET III. CAPITTEL.

De vrienden soecken Claram van haer op-set te trecken, maer sy volstandigh blijvende heeft haer vertrocken in de Kercke van den heylighen Enghel de Panso, bekeert haer suster ende ten leesten komt tot S. Damiaen.

§. I.

ALs 't gherucht quam tot haer vrienden ende maeghen / soo lasterden sy met ghestoorder herten dat op-set ende werck der H. Maghet: sy liepen te gaeder tot dier plaetsen ende versochten aen haer dat sy niet verkrijghen en kosten. Sy ghebruyckten ghewelt / smeeckinghe / beloften / radende sy soude af-standt doen van alsulcken verworpen leven. Maer die H. Maghet Clara / aen-grijpende het Autaer-laken / heeft haer gheschoren hooft ontdeckt ende ghesept dat sy in gheender maniere en was af te trecken van den dienst Christi. Hoe den strijdt haerder vrinden grooter wiert

hoe haeren moet meerder wies/ haer verſterckende de lieſde die ſy droegh tot haeren hemelſchen Bruydegom. Als ſy aldus menighe daghen groote beletſelen lede in den wegh Godts/ en is nochtans haer ghemoet niet verflauwt; maer tuſſchen woorden ende daet verſterckte ſy haeren moet tot de hope/ ſoo dat haere vrienden ende maeghen/ naer veel verlozen arbeyts hen-ſelven te vreden ſtelden. Naer luttel tijdts is ſy ghegaen naer de Kercke van den heyligen Enghel de Panſo van d'Ozre van den heyligen Benedictus/ gheleghen neffens de ſtadt van Aſſiſien/ vergheſelſchapt weſende van den heyligen Franciſcus/ ende met twee van ſyne diſcipelen Bernardus ende Philippus. Hoedanigh datſe alhier in het beginſel van haere bekeeringhe/ ende hoe wonderbaer de krachte van haer ghebedt is geweeſt; ſal ick in het naer-volghende artijckel verhaelen.

§. II.

§. II.

DE heylighe maghet Clara was bedroeft over haere t' huys ghelaten suster / die de perijckelen des wereldts onderworpen was; wiens bekeeringhe uyt der herten begherende / was in haer eerste ghebeden de selve van Godt oodtmoedelijck versoeckende; op dat (ghelijckerwijs sy in de wereldt met haere suster hadde ghehadt eendrachtigheydt des herten / alsoo oock in den dienst Godts met haer mochte vereenight worden in den wille. Hierom badt sy sonder op-houden den Vader der bermhertigheydt / die haestelijck verhoorde die oodtmoedigh bidderſſe / ende verleende haer binnen korten tijdt het eerste versoeck. Want sesthien daghen naer haere bekeeringhe Agnes 14. jaeren oudt zijnde / door het ingheven des H. Gheests is tot Clara ghekomen eñ heeft haer secreten des herten gheopenbaert segghende dat sy gheheelijck

lyck den Heere dienen wilde. Sy nam-se blijdelijck in haere armen/ ende seyde: Mijn alderliefste suster/ick danck Godt/ dat hy my voor u sorghvuldigh zijnde verhoort heeft. Naer dese wonderlijcke bekeeringhe is een wondere beschermınghe ghevolght: want doen die saligbe susters Christus voet-stappen naer-volghende waeren / by de Kercke van den heyligben Enghel van Panso / ende dat de ghene / de welcke meerdere kennisse van Godt was hebbende / haere Novitie was onder-wijsende / soo isser terstondt eenen nieuwen strijdt van de vrienden teghen de maeghden opgheslaen/ de welcke vernemende dat Agnes was ghegaen tot Clara haere suster / zijn ter plaetse gheloopen twelf mannen/ die de boosheyt haers herten eñ de graunschap daer sy mede ontsteken waeren/bedeckende/hebben hen vredsaemigh getoont. Maer doen sy binnē quamen keerden hen terstont tot Agnes / ende seyden: Haest u terstondt met ons naer huys te keeren. Als sy andtwoorde dat sy van haere suster Clara niet scheyden en wilde/soo is haer

is haer aen-geballen een van die mannen met wreedt gelaet/haer met vuysten slaende ende met de voeten stootende heeft-se ghetracht met den haur wegh te sleppen / d'andere haer met hunne armen van der aerde op-hefsende. De Jonghe maghet/ doen sy alsoo als van de wreede leeuwen ghevanghen was / ende van den dienst Godts wiert wegh ghedraghen / riep met luyder stemme ende seyde: Helpt my mijne alder-liefste suster / en wilt niet toe-laeten dat ick Christo mijnen Bruydegom ontnomen worde. Als-dan die roovers de maghet teghen haeren wille den berghe neder-droeghen / ende haere kleederen scheurden / den wegh verbullende met het uyt-ghetrocken haeren / soo viel al-schreyende de H. Clara neder in haer ghebedt / ende badt Godt om volstandighevdt voor haere suster/ ende dat die kracht der menschen verwonnen mochte worden van de goddelijcke moghenthevt. Terstondt wordt dat lichaem van de H. Agnes soo swaer dat haer veel menschen met alle hunne macht niet en hosten ghe-

draghen over een revierken. Daer quaemen oock sommighe menschen toe gheloopen van den acker ende wijngaerden om te helpen / maer sy en kosten in gheender manieren 't lichaem op-heffen van der aerden. Doen sy in hunnen aerbeydt verslauwden/bespotten sy 't mirakel/seggende: Sy heeft allen desen nacht loot gheten / daerom en is het gheen wonder dat sy swaer weghet. Haren oom Heer Monaldus / rasende van quaethept/willede haer met sijne handen doodt-slaen / op-heffende sijne armen soo heeft sijne handt een onspreklijcke pijne ontvat de welcke hem langhen tijdt heeft ghequelt. Maer siet/naer langhen strijdt soo quam die H. Clara ter plaetsen daer Agnes haere suster lagh / ende sy badt haer maeghen dat sy hen-selven souden willen te vreden stellen / ende bevelen Agnes/ die half-doodt lagh/ tot haerder sorghe. Als sy vol gramschap verloren aerbeydt ghedaen hebbende / waeren wegh-ghegaen/soo is Agnes blijdelijck op-ghestaen / haer vermakende in het cruys Christi / om wiens wille sy

desen

desen eersten strijdt ghevochten hadde/ sy heeft haer gheheelijck in de celle van dien tijdt / tot sijnen dienst verbonden. Den H. Franciscus schoor haer hayr af/ met sijn eyghen handen ende onder-weys haer / met haer suster in den wegh Godts.

§. III.

MAer aenghesien dat het herte van de heylighe Clara / nu ontfanghen hebbende alsulcken leerdochter / gheen volkomen ruste en hadde / onder die Religieusen van den heylighen Benedictus ys ten lesten door den raedt van den heylighen Franciscus / ghegaen tot de Kercke van den heylighen Damiaen: aldaer was sy van sinne te blijven/ niet meer dinckende op eenighe veranderinghe der plaetsen. Sy en was niet besorght om de naulwighedt / nochte bevreest om de eenighedt der wooninghe. Dit ys de Kercker tot welcke vermaninghe den heylighen Franciscus wonderlijck

derlijck hadde gheaerbeyt / aen wiens Priester hy gheldt hadde ghegheven dat hy-se hermaken soude. Dit is de Kercke / in de welcke als den heylighen Franciscus sijn ghebedt sprack/ hoorde een stemme van het Cruys tot hem segghen: Francisce gaet vermaecken mijn huys dat altemael ghelijck ghy siet ter neder-valt. In dese Kercke dan besloot haer de maeghet Clara/ met haere suster / om de liefde haers Bruydegoms Christi Iesu in een kluyse. In dese kluyse nestelde die schoone duyve ende heeft ghebaert een vergaderinghe der maeghden Christi: sy maeckte daer een heyligh Clooster/ ende stelde in de Orden van de ghewillighe aerme Jouffrouwen / ghelijck voorseyt hadde den heylighen Franciscus / die welcke aerbeydende in het vermaecken van de voornoemde Kercke / by een gheroepen hebbende sommighe aerme menschen daer ontrent woonende / gheklommen zijnde op den muer van de Kercke/ hadde in de Fransche taele aldus tot hen gheseyt: Komt ende helpt my in 't werck van 't Clooster van den H. Damiaen; want

daer

daer ſullen noch Iouffrouwen woonen, door wiens vermaerde, ende heylighe converſatie onſen hemelſchen Vader ſal ghelooft worden in ſijne gheheele heylighe Kercke.

HET

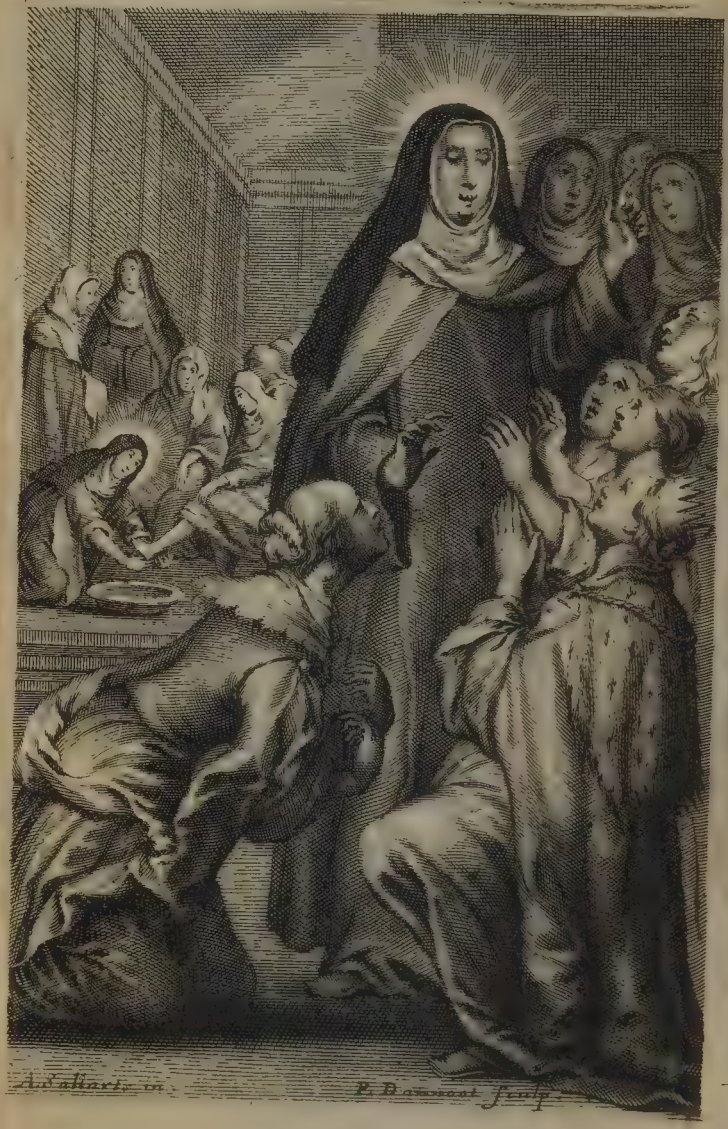

HET IV. CAPITTEL.

De faeme haerder heyligheydt over al verbreydt zijnde, veel volghen de voet-ſtappen haerder deughden naer. Van haere oodtmoedigheyt.

§. I.

HEt heeft belieft aen Godt almachtigh dat die ader der hemelſcher benedictie die in't dal van Spoleten upt-ghebozſten wags niet en ſoude beſloten wozden in het nauw begrijp: maer ſoude upt-loopen in een groot rivier. Want die nieuwigheydt van alſoo groote dinghen heeft haer dooz de werelt verbreydt/ende in alle ſteden begoſt ſy Chriſto zielen te winnen. Hoe wel ſy beſloten wags/ ghelijck dat beergken te kennen geeft:

Clauſa manens Clara toto clareſcere mundo
Incipit & laudum titulis præclarè refulget.

Men ſiet Claram in't ſlot, ende nochtans in de wereldt blincken:

Men

Men hoort in alle plaets den lofhaerder daden klincken.

Het gherucht haerder deughden quam in de cameren der edele vrouwen / en in de palepsen der Conninghinnen ende Princessen. De hooghe edelheyt trachte haere voet-stappen naer te volghen. Sommige die weerdigh waeren Hertoghen ende Coninghen ten houwelijck te nemen / naer de vermaninghe van de H. Clara, deden strenghe penitentie: ende die machtighe manŝ ghetrouwt hadden / volghden de H. Clara naer haer vermoghen. Veel steden wierden verciert met Cloosterŝ / ende die velden ende gheberghten wierden vereert met timmeringhen der hemelscher hupsen. Den naem der reynigheydt wierdt vermenighvuldight in de werelt / ende de heylighe maeghet Clara voorgaende / wierdt weder levendigh het maeghdelijck Ozden. Ock vele maeghden die in gheen Cloosterŝ en mochten gaen deden neerstigheydt om in hun vaderŝ hupŝ onder eenen reghel gheestelijck te leven. Daer wierden verwerckt tot

de

de onbevleckte strijden de jonghelinghen ende versmaedden de genuchten des werelts ende des vleeschs / overmits die stercke exempelen der krancke vrouwen. Veel menschen oock die in den houwelijcken staet vereenight waeren / met ghemeyn consent van beyde verbonden sy sich met malkanderen in reynigheyt te leven. In mans Cloosteren ginghen de mans, in vrouwe / de vrouwen. De moeder noodde de dochter / de dochter verweckte de moeder om Christum te dienen. De suster lockte de suster / de moeykens haere nichten / alle begeerden sy Christum te dienen met vierighe liefde ende te wesen deelachtigh des Enghels levens dat door de H. maeghet Clara kloeriyck schijnende was.

§. II.

DEn oorsprouck ende eerste fondament van alle dese vruchten die H. maghet Clara heeft op het fondament van de H. Oodtmoedighevdt van haer beghinsel den bauw van alle deughden

den willen stellen: dry jaer naer haer bekeeringhe vliedende soo den naem als d'officie van Abdisse/heeft het selve in handē van den H. Franciscus (aen den welcken sy van het beghinsel haerder bekeeringhe hadde ghehoorsaemheyt belooft) willen af-legghen / begheerende liever oodtmoedelyck te dienen onder de maeghden Christi / dan meestersse te wesen ende ghedient te worden. Maer als den H. Franciscus haer daer toe dwanck/ soo hiel sy ten lesten die regeringhe van de susteren ende den naem van moeder Abdisse; van welck officie in haer herte oprees groote vreese / gheen hooverdigheydt oft verheffinghe / noch vryheyt/maer groote dienstigheydt; want hoe sy hooghor scheen te wesen in overheyt/ soo sy haer meer tot oodtmoedighe wercken gaf ende slechter kleederen droegh. Sy en verſmaedde hoogt-aen gheen dienstachtighe wercken / alsoo dat sy den susteren dickwils water op haer handen plagh te gieten. Wanneer sy saeten/ soo stondt sy; wanneer sy aten/soo diende sy. Seer noode ghehoodt sy iet / neerstigher wesende self

eenigh

eenigh dinck te doen / dan de susteren te ghebieden. Sy wiesch de stoelen der siecken / ende drooghdese. Haeren edelen gheest en grouwelde niet stinckende wercken te doen. Sy plagh te wasschen de voeten der uytgaende susteren als sy van buyten quamen / ende als sy-se ghewasschen hadde / kuste sy-se. Op eenen tijdt wiesch sy eens de voeten van eene suster / ende als sy-se kussen wilde / soo en wilde de suster door eerbiedinghe het selve niet ghedooghen: sy trock haeren voet naer haer / ende siet die heylighe maghet Clara onversiens in haer aensicht / maer die heylighe maghet Clara nam den voet eerwerdelijck tot haer ende kuste dien.

HET

HET V. CAPITTEL.

Is wonderlijck d'aermoede onderhoudende, inde welcke sy door miraculen gheholpen wordt.

§. I.

OVder andere deughden/ naer de welcke die heylighe maeghet Clara was trachtende / heeft naer het exempel van den heylighen Vader Franciscus grootelijcks bemint die armoede; hieromme in 't beghinsel haerder bekeeringhe dede sy verkoopen haer vaderlijcke erven die op haer verstorven waren / ende van het ghelt en behiel sy niet / maer gaft al den armen. Sy heeft met de H. armoede alsulck verbondt gheinaeckt / ende met soo groote liefde haer aen ghehanghen / dat sy anders niet dan onsen Heere Iesum Christum hebben en wilde / niet ghedooghende dat haere dochteren iet souden besitten ofte ontfanghen dan dat noodelijck was om de

de natuer te onderhouden als spijs/ dranck ende kleederen. Sy liet haer voorstaen / dat sy de kostelijcke peerle der hemelscher begheerte (de welcke sy door het verkoopen van haere tijdelijcke goederen verkreghen hadde) niet en koste besitten met sorghvuldigheyt van verganckelijcke dingen. Sy seyde dickwils tot haere susters/ dat alsdan aen Godt aenghenaem soude wesen hunne vergaderinghe/ als die rijck van armoede soude zijn/ ende dat sy als-dan eeuwelijck vast soude blijven als sy niet den tijden der hooghder armoede soude versterckt zijn. Sy vermaende noch haer susters dat sy den armen Christo in sijn armnestken sonden ghelijck wesen / den welcken sijne arme moeder lepde/ doen hy noch een teer kindeken was/ in een konde ende enghe kribbe. Hier mede hadde sy haer herte als met eenen gulden bant verciert / op dat het stof der aerdsche dinghen / tot het binnenste haerder herte niet en soude door-dringhen. Willende ten lesten dat haere Ordre soude ghenaemt worde met den naem der armoede / soo

herst

ieeft sy van den Paus Innocentius III. saligher memorie / het privilegie der armoede hertelijck begheert. Den heyligē Paus verblijdde hem grootelijcks van soo groote vierigheydt der Maghet / ende seyde datter was een sonderlingh voornemen / ende dat noodt dusdanigh privilegie van den Stoel van Roomen en was begeert ende willende de ongehoorde begeerte met een onghewoonelijcke gunsie toe-staen/heeft met sijn eyghen handt dat eerste artijckel van die beghеerde privilegie gheschreven.

§. II.

DEn Paus Gregorius den IX. saligher gedachteniſſe/een man weerdigh in verdien/sten hadde dese heyligghe Maghet met vaderlijcke liefde in grooter weerde / aen den welcken besonderlijck de heyligheydt van Clara/ ende haere dochteren bekent was: want Cardinael zijnde hadde haeren beschermer gheweest haer bystaende met raedt / ende daedt: als Franciscus voor haer den reghel schreef met tranen

nen overdenckende den yever der Maghden heeft mede-ghewerckt / en̄ om sommighe dinghen te versoeten/ ende voorsichtelijcker te ghebieden/ raedt ghegheven. Desen Godtvruchtighen Paus an. 1228. tot Assisien komende heeft de heylighe Clara gaen besoecken / metde welcke gheheymsaem sprekende / heeft haer gheseydt dat-se om die aventurelijcke tijden ende perijckelen des werelds sommighe erfenisse sonde toe-laeten die hy haer nimmelijck presenteerde te gheven. De heylighe Maeghet heeft hem wederstaen met stercken gemoede / ende gheensins haer consent daer toe willen gheven / seggheude de aermoede beter te wesen / als alle de besittinghe / ende dat boven dese gheenen gherusteren schat te binden en was. Den Paus denckende dat sy soo vastelijck op de aermoede bleef/ om dieswille dat sy niet eenighe beloste aen de selve verbonden was/ sprack: Is het saecken dat ghy u gheloste ontsiet te breken soo ontbinden wy u van de selve. Doen andtwoorde sy: Alder-heylighste Vader/ ick en begheere

gheere niet in eenigher maniere van de naevolginghe Christi ontbonden te wesen / maer wel van mijne sonden. Sy ontfingh blijdelijck de stucken der aelmoessen ende die kleyne broodskens broodt die de aelmoessenieres brochten/ende scheen bedroeft te wesen van de gheheele brooden ende verblijdt in stucken broodts. Wat meer? Sy dede grooter neestighept om den aermen ghekruysten Iesum naer te volghen in vol-macckte aermoede: alsoo dat gheen vergaenckelijck goet haer en mochte verleyden van haeren Bruydegom/ oft beletten haeren loop tot den Heere.

§. III.

DEse begheerte tot de Christelijcke aermoede heeft Godt door een ofte twee groote mirakelen betoont jem aenghenaem te wesen. In haer Clooster en was eens niet meer dan een broodt. Doen den tijdt van eten quam/ riep de H. Maghet Clara haere dispensierster/ suster Cecilia de Spoleto. Sy geboodt haer dat broodt te deylen

ende een deel aen de broeders te seynden/ maer d'ander voor de susters te behouden. Van 't welck sy gheboodt dat men naer het ghetal der susteren soude maecken vijftigh stucken'/ ende haer voorlegghen op de tafel der heyligher aermoede. Als haer die devote dochter andtwoorde / dat hier inne Christi oude mirakelen van noode waren om alsoo kleyne deelen broots in vijftigh stuckskens te deylen soo spraeck die sorghvuldighe moeder: dochter doet sekerlijck dat ick u segge. Die goede suster haeste haer om het gebodt haers moeders te volbrengen: die Moeder haeste haer milde suchtinge voor de dochteren tot Christum upt te storten. Siet door Goddelijcke gaven vermeerderde die kleyne materie onder de handen des susters die-se brack/ende eenigen tijdt van het Clooster kreegh ghenoegh tot synen noodt druft.

§. IV.

OP eenen anderen tijdt ghebrack de Maeghden Christi olie/ alsoo dat sy gheen en hadden voor de siecke susters

susters om de spijse daer mede te koken. De H. Maeght Clara nam een vatjen ende ghelijck een meesterisse der oodtmoedighepdt wies het met haere handen/ ende sette het beschijden om dat den broeder die om almoessen ghinck dat nemen soude. Hy wort gheroepen dat hy gaen soude om olie te bidden: dien devoten broeder haeste hem om dat hy te hulpe soude komen aen soo groote aermoede ende liep haestelijck om het pdel vat te nemen / het welck hy door de bermhertighepdt Godts vol olie heeft ghevonden / voor-kommende het ghebedt van de heylighe Clara den dienst des broeders tot troost der aerme susteren. Den broeder als te verghees gheroepen zijnde/ heeft met klachten ghesept/de susters hebben my al spottende gheroepen/ aensiet dat vat is vol olie.

HET VI. CAPITTEL.

Van de ſtrenghigheydt haers levens ende van den wonderen maeltijt die ſy met Franciſco ghenoten heeft.

§. I.

VAn hare wonderlijcke kaſtijdinge des vleeſchs waer by aventuer beter gheſweghen dan gheſproken want ſy alſulcke dinghen dede: in welcke die verwonderinghe des hoorders ſal met de waerheydt ſtrijden. Het en was gheen groote ſaecke dat ſy met eenen gheſcheurden mantel van groven laecken ginghy / meer om te bedecken haere naeckte leden/ dan om wermte daer-af te hebben: noch dit te verwonderen/ dat ſy altijt verboets ginghy / allen daghen vaſtende/ ende op gheen bedde van plumen ſliep. Want in deſe dinghen aenghеſien die andere ſuſteren haer ghelijck waeren/ ſoo en verdiende ſy daer af gheenen beſonderen loof.

Maer wat ghelijckeniſſe heeft het

teer maeghdelijck lichaem met een verckens vel: Sy hadde haer selven besorght een kleedt van een verckens huyte / dat-se verborghen droegh onder haeren rock / die rauwe ghestooren borstelen ghekeert zijnde tot haeren lichaem. Somtijdts droegh sy een herdt haeren kleedt te gaeder ghenoopt van peerdts hayr / 't welck sy tot veel plaetsen met grove knoopkē aen haer lichaem bondt. Dit kleedt leende sy eens aen een van de susteren / ghenaemt Agnes / dochter van Heer Opportulus Bernaerdts / die haer daerom upt devotie badt; ende als sy het aenghedaen hadde / niet teghenstaende dat sy penitentiael ende wreet over haer selven was / en heeft het niet eenen dagh konnen verdraghen. De bloote aerde en somtijdts wijn-ranken was haer bedde / ende een hardt hout haer oorkussen. Maer in naevolghende tijden / naer dien dat sy in haer kranck lichaem (het welck sy onghenaedelijcken ghehandelt hadde) begost langhdurighe siecktens te ghevoelen / soo leyde sy door het bevel van den heyligheu Franciscus eenen sack

sack vol stroos onder haer.

§. II.

IN't vasten ghebruyckte sy alsoo groote strenghigheydt / dat sy nauweliycks met het gene sy nuttede haer lichaem in dat leven soude hebben konnen bewaeren / en hadde haer gheen andere kracht onderhouden. In den tijdt als sy ghesont was soo baste sy den grooten Vasten / ende die veertigh daghen van den H. Martinus / te water ende te broode / upt-ghenomen Sondaghs / wanneer sy wijn proefde als sy hem hadde. Ende op dat ghy niet en kont naervolghen / dry daghen ter weken binnen dese voorseyde veertigh daghen / te weten / des Maendaeghs / Woensdaghs / ende Vrydaghs / soo en plaghtse gheen menscheliycke spijse te nutten. Alduys volghden malkanderen die daghen der swaere spijsinghe ende die bittere daghen der abstinentie. Het en was gheen wonder / dat alsoo groote strengigheydt / daer sy langhen tijdt in volherdt hadde / haer krachten ver-

teerde ende haer lichaem tot swaere kranckheden brochte. Die dochteren hadden groot medelijden met haere Moeder / ende sy beschreydden daghelijcks met tranen die ghedurighe doodt die sy haer selven scheen aen te doen. Ten lesten geboodt den heyligen Franciscus / ende den Bisschop van Assisien aen de heylighe Clara / dat sy niet meer en soude vasten dry dagen sonder spijse / bevelende dat sy ghenen dagh en soude voor-by laeten gaen / sonder ten minsten te nutten een onder-half once broodts. Ende al is't dat de groote pijnelijckheyt des lichaems uyt der naturen veroorsaeckt beswarenisse des gheests anders nochtans is gheweest met dese heylighe Maeghet / die in alle haer vasten / ende penitentie behiel de vrolijckheyt haers aensichts / soo dat sy niet en scheen te ghevoelen die lichaemelijcke benauwtheydt / waer uyt wierden openbaerelijck teeckenen ghegheven / dat de hemelsche vreught / die haer herte vervulde / uytwendigh haer was openbarende. Want de liefde des gheests verlicht de pijne des lichaems.

§. III.

§. III.

DEn H. Franciscus heeft desen spiegel van penitentie ondertusschen tot sijn aensprake toeghelaten: ende eens tot den non-mael / de welcke bereet ghemaeckt was op der aerde; maer met een seldsaem exempel. Voor d'eerste gherecht begonst den H. Franciscus van Godt soo soetelijck / heylighlijck ende hoogh te spreken / dat hy selve met de H. Maghet / eñ haere mede-suster met andere broeders in den Heere is opghetoghen gheweest / ende als sy stonden met ooghen ende handen verheven naer den hemel / soo scheen aen de acker-lieden / eñ aen die van Assisien / dat het Clooster geheel in den brandt stont / ende van den selven vernielt wiert; de welcke komende om den selven te blusschen / en hebben gheenen anderen brandt ghevonden dan den H. Franciscus / ende Clara op-ghetrocken in den Heere: ende verstaen dat het hemels vyer / het welck uyt-wendigh niet en verbrant / maer de herten door-blaust te weten / de gratie des H. gheests / aen de ooghen van de sterfelycke menschen sich hadde vertoont.

HET VII. CAPITTEL.

Van de oeffeninghe haers ghebedts van dwelck den duyvel haer tracht te trecken ende van de kracht haerder ghebeden.

§. I.

GHelijck sy haer doodde in de werelt nae den vleesch/ alsoo was sy oock gantselijck van de werelt ghescheyden met alle uytwendighe dinghen. Sy bekommerde haer ghedurelijck met neyghe ghebeden/ende godelijcke loven/nae de completen plagh sy met de susteren langhe te bidden/ ende als de vloet der traenen liep uyt haer ooghen soo derweckte sy die andere susters tot weenen. Als d'andere susters haer moede leden ginghen rusten/ soo bleef sy oberwakende onberwinnelijck in 't ghebedt. Dickwils als sy nederlagh op der aerde biddende met haeren aensichte soo bestorse sy de aerde met haere traenen ende sy kustese met haeren mondt. Op eenen tijt doen sy schiepde in den duysteren

nacht / soo stondt hy haer den boosen gheest in de ghedaente van een swert kindeken / vermanende ende segghende haer: En weent soo veel niet: want ghy soudt blindt worden. en doen sy hem terstondt daer-op andtwoorde: Hy en sal niet blindt worden die Godt sien sal, soo is hy met schande verdwenen. Op den selven nacht / naer de Mettenen de H. Clara in haer ghebedt zijnde / ende met gewoonlijcke tranen haere wanghen bestortende / heeft hem weder vertoont den duyvel / seggende: En wilt soo veel niet schreyen nochte u herssenen door uwen neus snutten; want ghy sout eenen krommen neus krijghen. ende als sy hem antwoorde: Hy en leyt gheen kromheyt die den Heere dient. soo scheydde hy met schande.

§. II.

HOe groote veranderinghe haers self sy ontfingh in den hoven van het vierigh ghebedt / met wat een soetigheydt de Goddelijcke goedtheyt haer was vermaeckende / dat gheven teer kennē de gewoonlijcke teeckenen: want als sy van haer ghebedt quam soo broght sy mede van 't vyer des

Autaers

Autaers ons Heeren / heete woorden die der susteren herten ontstaecken. Sy verwonderden haer van soo groote soetigheydt die uyt haeren mondt vloeydde / ende dat haer aenschijn klaerder scheen dan het ghewoonelijck was. Op eenen sekeren dagh als sy yverighlijck was biddende / heeft Godt de vlamme van synne liefde / die in haer herte was brandende / opentlijck ghetoont in haer lichaem / toonende aen suster Benevenuta van Perusien, eenen grooten bol vyers / den welcken klaer klinckende ende schoon was maeckende de H. biddersse. De krachte van dese inwendighe hitte en liet niet rustē de minnersse / de welcke haer liet voorstaen / dat sy niet ghenoegh en hadde / ten waer dat sy haer selve door het martyrie aen Godt opofferde. Als sy dan ghehoort heeft den strijdt van de vijf eerste martelaeren der Minderbroederen / die hun bloedt tot Marochien voor Christo vergoten hadden / heeft alle middelen ghesoght / om tot de plaetse der martyrie te komen; op dat sy aldaer door het vergietē van haer bloet volkomen ghe-

ghetuyghenisse soude gheven van haere liefde. Sy heeft haer tot den wegh begheven / van den welcken haer den Godtvruchtighen meester Franciscus heeft wederhouden / segghende / dat in de nauwigheydt van haer Clooster haer bereydt was een langhdurigh martyrie / ende dat haer teghenwoordigheydt / ende langh leven noodelijck waeren om haere ondersaeten t'onderwijsen / ende d'ordre te vermeerderen. Aldus in dese vergancke-lijcke wereldt met den edelen Bruydegom onvergancklijck vereenight bleef met het lichaem hier beneden / maer haer herte was in den hemel. Sy hadde voor maniere te Mettenen te komen / voor dat de jonghe susters daer quaemen / de welcke sy met teeckenen stillekens weckende stierde tot den Goddelijcken lof. Dickwils als d'andere susters sliepen / onstack sy de lampe: dickwils oock luydde de klock. In haer klooster en hadde de tragheydt gheen plaetse / daer de strenghigheydt des ghebedts / ende neerstigheyt des diensts ons Heeren / alle slapheyt ende luyheyt verjoegh.

§. III.

63.
Ioan. Vanden
Sande fecit

§. III.

TEn sal niet onbetaemelijck wesen hier te verhaelen eenighe wonderlijcke wercken ende krachten van haer ghebedt. In dien tijdt/als de heylighe Kercke groote aenvechtinghe in sommighe plaetsen des weereldts verdroogh / onder den Keyser Fredericus/ die eenen grooten vervolgher der H. Kercke was / soo wasser in het dal van Spoleten een groot legher door 't bevel van den Keyser vergadert / om die Casteelen te beroouen en de steden te bestrijden / waer onder dat waeren Sarazijnsche boghschutters met groter menighte als een vergaderinghe der bien. Als dit machtigh legher op eenen seker en dagh is ghekomen voor de stadt van Assisien / ende nu de squadronnen gheselt waeren om de stadt te beverhten/ soo zijn de Sarazijnen/ de welcke naer het Christen bloedt dorstigh zijn/ naer het Clooster vande H. Clara / het welck buyten de stadt van Assisien gheleghen was/ gheloopen/om het selve te verderven/jae zijn binnen de mueren ghekomen. De dochteren van de H. Clara wierden seer

bevreest

bevreest ende met schreyende ooghen quamen sy tot haere Moeder. De H. Clara/ onbevreest van herten/ hoe wel sy siech was / ende niet gaen en koste/ gheboodt dat-men-se soude leyden voor de poorte des Cloosters. Sy liet voor haer dragher eene silvere kasse / besloten in een voozen vat/ in het welck bewaert wiert dat lichaem ons Heeren Iesu Christi. Als sy nu haer tot den Heere gheheel neder-ghestaeghen hadde/ doen badt sy met tranen tot haeren Bruydegom ende seyde: O mijnen lieven Heere, ist u behaghelijck dat u onghewapende dienerssen die ick tot uwer eeren, ende liefde op-ghevoeyt hebbe , ghelevert worden in de handen der Heydenen ? ick bidde u, lieve Heere , bewaert doch uwe heylighe dienst-maeghden , die ick in desen aenstaenden noodt niet bewaren en kan. Ende terstondt quam tot haer een stemme ghelijck van een klein kindeken / ende seyde: Ick sal u altoos bewaeren. O mijn beminde Heere, spraeck sy voorts/ is 't dat u belieft soo beschermt oock dese stadt die ons spijst om uwen twille. Ende den Heere spraeck tot haer: Sy sal beswaringhe

lijden

lijden, maer door mijn bewaringhe sal sy beschermt wesen. Daer naer soo rechte die maghet haer weenende aensicht op ende trooste de schreyende susteren/ seghghende: Ick belove u mijn beminde kinderkens / dat ghy gheen quaedt lijden en sult/wilt alleen in onsen Heere Iesu Christo betrouwen. Eñ siet terstondt de Sarazijnen rasselijck af-daelende van de muren daer sy opghekl̃omen waren/zijn door de kracht van het ghebedt verjaeght gheweest.

§. IV.

OP eenen anderen tijdt Vitalis van Aversa heeft den Keyserlijcken leger/daer hy Veld-Overste af was/ alle het landt bedorvende ghebracht voor de stadt van Assisien / ende de selve beleghert. Als-men nu vreesde binnen korten tijdt de stadt te verliesen / soo heeft die dienersse Christi Clara grootelijcks versucht / ende haere susteren roepende seyde: Mijn alderliefste kinderen/ van dese stadt ontfanghen wy daeghelijcks veel goets / het waer onredelijck dat wy de selve in haeren noodt niet te hulpe en quaemen naer vermoghen. Sy ghe-

ghebooodt dat-men asschen sonde haelen / ende dat de susteren haere hoofden souden bloot maecken: ende eerst stortede sy asschen op haer bloot hooft/ende daer naer op d'andere Susters hoofden: Gaet seyde sy tot uwen Heere / ende bidt uptter herte om de verlossinghe deser stadt. Den bernhertighen Godt heeft-se verhoort; want den naevolghenden nacht / den legher gans verstroept zijnde / heeft den hooveerdighen Vitalis/ teghen sijn beloofte de stadt moeten verlaeten/ eñ is korts daer naer met het speert ghedoodt gheweest.

§. V.

TEn is ghеen wonder dattet ghebedt van de H. Clara krachtigh was teghen die hooghеydt der menschen/aen gesien het oock de duyvelen weder-stondt ende verwon. Daer quam op eenen seekeren tijdt een vrouwe uyt het Bisdom van Pisanen tot het Clooster / op dat sy Godt ende de H. Clara sonde bedancken door dien dat sy door haer verdiensten van vijf

66.

Ioan. Vanden Sande fecit.

oose gheesten verlost was; de welcke
ls sy verdreven wierden/ hadden be-
eden/ dat het ghebedt van de H. Clara
en verbraude/ ende versoegh upt dat
eseten dat. Niet souder reden hadde
en Paus Gregorius IX. wonderlijck
etrouwen in het ghebedt deser H.
Maghet / wiens deught hy krachte-
lijck ghevoelt hadde; want wel dick-
wils op-staende (ghelijck het onder-
uschen gheschiet) eenighe nieuwe
warigheden/ soo wel Cardinael we-
ende als daer naer sittinde in den
Stoel van den H. Petrus / plagh oodt-
moedelijck te schrijven tot de H. Ma-
ghet / biddende om haer ghebedt ende
hulpe. In den brief noemde hy haer
besonderlijck sijne dochter; jae dat
meer is sijne meesterse/ om dieswille
dat hy se kende te wesen een besonde-
re bruydt van onsen Heere. Hy ver-
socht het ghebedt ende wierd de hul-
pe ghewaer. Hy wist voorwaer wel
wat de liefde vermocht / ende wat
eenen wyven toe-ganck de suyvere
maeghden hebben tot den stoel der
Goddelijcker moghenthept.

HET

HET VIII. CAPITTEL.

an haer groote begheerte om het woort Godts te hooren, ende goedertierentheyt tot de Susters de welcke sy daghelijcks door goede vermaningen onderwees. Voorseyt toe-komende dinghen.

§. I.

DJe H. moeder Clara / besorghde haere dochteren door devote Predicanten voedtsel der Goddelijcker woorden / waer door sy haer selven ghеen achterdeel en doet. In 't hooren der predicatie wiert sy met groote blijschap vervult. Prekende op eenen tijdt Pater Philippus van Adria / is ghesien geweest een upt-nemende schoon kindt staende by Clara ende haer ghevende onder het sermoon groot vermaeckt. Al en was sy niet ghеleert / nochtans verblijdde haer in ghеleerde sermoonen: sy wist wel dat de keerne verborghen was in de schellen der woorden de welcke sy subtilijcker ende met neerderen smaeck proefde. Sy wist upt

upt een ieghelijck sermoon te trecke
dat tot haerder ziele salighepdt strec
te. Op eenen sekeren tijdt als d
Paus Gregorius gheboden hadde / d
niemant van de broeders en soude u
gaen haer Clooſters sonder ſijnen o
lof/ bedroeft weſende die goedertiere
Moeder om dat die ſuſters te seld
hebben ſouden die ſpijſe der heyligh
leeringhe/ ſpraeck met ſuchtende ſten
me: dat den Paus ons voorts af-neu
alle de broeders / na dien hy ons ou
nomen heeft die Predicanten die ou
pleghen te gheven het voedtſel de
inwendighen levens/eñ terſtont ſont
ſy alle de broeders wederom naer h
Clooſter aen den Provinciael Min
ſter. Sy en wilde gheen almoeſſenier
hebben die het lichaemelijck broo
bidden ſouden nae dien ſy niet hebbe
en mochte almoeſſeniers van het ge
ſtelijck broodt. Als dit den voorſeyde
Paus vernam ſoo herriep hy da
ghebodt ende ſette het in de hande
des Generaelen Miniſters.

§. II.

VOorwaer midts dat sy een meesterisse der ongheleerde was / soo stichte sy met groote discipline haere susteren / ende voeydese op met alsoo groote liefde / dat het gheenen mensch is mogheliick volkomeliick upt te spreken. Sy leerde haer eerst dat-se alle begheerten der aerdtsche dinghen souden upt haer hert stellen / op dat sy haer alsoo alleen met goddeliicke dinghen moghten bekommeren. Sy leerde haer alle onghereghelde liefde der vrienden upt den sin te stellen: ende dat sy haer vaders huys om Christo te behaeghen souden vergheten / sy vermaende haer / dat sy versmaeden souden de begheerliickheydt des vrooschen lichaems / ende dat-se haer vleesch onder den gheest souden bedwinghen. Sy onderweys haer dat den listighen duvel plagh aen die devote herten stricken te legghen / ende dat

dat hy anders de gheestelijcke/dan de wereltlijcke menschе tenteert. Daerom wilde sy dat-se op sekere tijden soo souden wercken datse nochtans door het oeffenen van het ghebedt terstondt souden moghen dorstigh wesen tot de fonteyne van alle goedthеyt. In gheen plaetse en wiedc het stil-swijghen strengher onderhouden / nerghens en wasser meerder schijnsel / ende onderhoudinghe van alle eerbaerhеyt. Daer en spraeck die loopende tonghe niet die lichtveerdighеydt des herten / noch de lichtveerdighеydt der woorden en gaf het licht hert niet te kennen; want die meerstersse / sober in woorden / bedwongh die wijde begheerte des herte door korthеydt der spraecke.

§. III.

DEse weerdighe Abdisse Clara en minde niet alleen de ziele haerder dochteren / maer oock naer den lichaeme met groote neerstighеydt diende

diende sy-se; want dickwils in de koude des nachts/ deckte sy met haer eygen handen die slapende susters/eñ die sy weeck eñ onsterck vondt om de ghemeyne strengighepdt des Ordens te houden / daer was sy met dispenserende. Als eenighe susters onstelt waeren door tentatie / ende somminghe eenighe droefheyt overquam/ die riep sy secretelijck tot haer/ ende troostе haer met traenen. Somtijdts viel sy neder voor de voeten van de bedroefde susters / op dat sy door moederlijcke smeeckinghe verlichten souden het ghewelt der pijnen. Voor welcke weldaden / de dochters niet ondanckbaer wesende / gaven haer selven met groote devotie tot verghelinghe / sy om-helsden voorwaer de affectie der liefde in de moeder / ende eerden in de meesterse het officie des Overste haere leeringhe in alles volghende / verwonderden sy in de bruydt Christi het voordeel van alle heyligheydt.

§. IV.

ONder andere gaven/door de welcke Godt almachtigh sijne dienersse Clara vermaert gemaeckt heeft/ is gheweest den geest der voorseggin-ghe. Op eenen tijdt tot haer ghesonden zijnde vijf edele vrouwen van den H. Franciscus / om dat sy de selve tot haer Orden soude ontfangen/heeft een verworpen ghenaemt Gasdia Tacholia; aen de welcke sy heeft voorseyt dat sy ontstantvastelijck soude handelen / ende gheen twee jaer in het Clooster soude blijven. Maer sy heeft Clara moeyelijck ghevallen ende met eede volherdigheydt beloft. Clara heeft haer weder vermaent. Ten lesten door langhdurigh bidden over-last zijnde heeft-se in het Clooster ontfanghen/ de welcke naer eenighe maenden wederkeerende tot de wereldt / heeft beproeft waerachtigh te wesen de voorsegginghe van de H. Clara. De H. Maghet heeft oock voorseyt / aen den edelen ridder Hugolinus Petri de Gierardonis van Assisien/dat hy naer twee en twin

twintigh jaeren sot gheweest zijnde ende verwozpende Guiductia sijne godtvzuchtighe hupsvzouwe met de selve vzedsaemelijck soude woonen ende een schoon kindt verkrijghen. Hoe-danigh dat voozseydt heeft Clara de komste van de susters van Florentie/ die haer sieck zijnde tot der doodt quamen besoecken / sullen wy hier beneden in het Capittel verhaelen.

P. Bamaat sculp.

HET IX. CAPITTEL.

Van haer groote devotie tot het H. Sacrament des Autaers, hoort den Goddelijcken dienſt in de Minre-broeders Kercke daer ſy verre af was, ende van haer vierighe liefde tot het lijden Chriſti.

§. I.

HOe groote vierigheydt ende devotie de heyligh Clara hadde tot het H. Sacrament des Autaers / tooude de daet. In de ſwaere ſieckte die haer te bedde dede ligghen / liet ſy haer oprechten ende dede achter haeren ruggh wat leggen om daer teghen te ruſten / ende alſoo ſat ſy ende ſpan ſeer fijn gaeren / daer ſy af maeckte boven de vijftigh Corporaelen / die ſy in in ſijden ofte purpere ſacken beſloot / ende ſeyndenſe roudtſom Aſſiſien in oele kercken. Ende als ſy het heyligh ichaem ons Heeren ſoude ontfangen / oo wies ſy haer ten eerſten met wernc tranen / ende al bevende ginghſy

ten H. Sacramente: niet min en vreesde sy den Godt in het H. Sacrament schuylende / als den selven Heuel ende aerde regerende. Weynigh tijdts voor haer doodt als sy was ontfanghende de H. Communie / heeft suster Fransois de Colle-medio / ghesien in eenen grooten bol vyers / ende de Hostie verandert in een schoon kindeken / ende heeft Clara hooren spreken: den Heere heeft my heden sulcken weldaet ghedaen / dat het by hemel ende aerde niet en kan vergheleken worden. Dese voornoemde suster heeft ghetuyght / dat sy ghesien heeft op de voorste van den H. Philippus ende Iacobus / op den schoot van de H. Clara een onspreckelijck schoon kindeken / ende twee vleughels boven haer hooft die het selve wonderlijck waeren bedeckende.

§. II.

GHelijck de H. Clara ghedachtigh was in haer siechte haers Verloffers / alsoo was Christus haer besoeckende in alle kranckheden. Want op

op d'ure van de gheboorte Christi als sich de wereldt verblijdt in het ghebooren kindeken met d'Enghels/ghinghen alle haer susters naer de Kercke te Mettenen / ende lieten haer moeder met sieckten overvallen alleen ligghen; de welcke / als sy begost te dencken op het kindeken Iesus / ende seer bedroeft was / dat sy in sijnen dienst niet zijn en koste / spraeck al suchtende: O mijnen Heere Godt! siet hier ben ick alleen aen u ghelaeten in dese plaetse. ende terstondt begonst sy te hooren den wonderlijcken sanck die in de Kercke der Minre-broeders ghesonghen wiert: sy lette op het eendrachtigh ghelupt der sanghers: sy hoorde oock het ghelupt der orghelen; nochtans de plaetse en was soo nae niet gheleghen / dat sy dese dinghen menschelijck hooren koste/maer Goddelijck /, die dat ghehoor boven maniere versterckte. Seer wel heeft hier aenmerckt den Eerweerdighen Pater Lucas VVaddingus / dat den H. Vader Franciscus / noch sijn eerste kinderen niet en hebben ghesloten upt hunne Kercken den sanck / ghebruyck der

orghelen / ende van andere musicaele instrumenten/ghelijckerwijs hedensdaghs sommighe doen / die de selve gheheelijck in hunne vergaederinghe verbieden. Ick keere my weder tot het eerste propoost. Maer dat boven miraekel is / sy was weerdigh te sien des Heeren kribbe. 's Morghens als de susters weder quamen seyde de H. Clara tot haer-lieden: Ghebenedijdt zy den Heere Iesus Christus die my niet en heeft verlaeten/als ghy-lieden my verliet / voorwaer ick hebbe door de gratie Christi / allen den goddelijcken dienst ghehoort / die te nacht in de Kercke van den heyligen Franciscus gheschiet is.

§. III.

SOnderlinghe plagh sy de Passie ons Heeren te beschrepen/ somtijts uyt syne heylighe wonden bitterheyt/ somtijdts volle blijschap puttende. Daerom leerde sy oock haere novitien / dat sy den ghekruysten Iesum souden beweenen / ende dat sy met de woorden seyde / toonde sy oock niet

de

de werelden: want dickwils als sy alleene haer vermaende/ begonst sy te schreyen / eer sy de woorden volcynde. Onder de Ghetijden des daeghs ter Sexten, ende ter Nonen/ wierdt sy met meerder innighe compassie beroert/ op dat sy haer met den ghecofferden Heere doen Godt op-offerde/ Dit niet connende verdraghen den duyvel/ heeft haer eens ten tijde van de None/ als sy in haer celle badt / aen haer wanghe gheslaeghen / dat uyt haer ooghen bloedt quam ende haer kaecken blau waeren: ende op dat sy haer herte sonder op-houden in de ghemachte des gekruysten soude op-voeden / soo plagh sy dickwils een ghebedt te spreecken van de vijf wonden Christi. Het officie van het Cruys leerde sy / alsoo den H. Franciscus ghemaeckt hadde / ende met goddelijcke begheerten volherdende las het selve. Op dat sy te beter die Passie Christi soude ghedachtigh wesen / droegh sy op haer bloot lijf een koorde met derthien knoopen metr ijs van besemen gheringht / tot eene memorie van de wonden ende smerten ons Salighmakers.

makers. Op eenen tijdt was naeckende den dagh des Alder-heylighste Avondtmaels Christi: de H. Clara bedroeft zijnde eñ treurigh besloot haer in de stilte der celle / als sy den bidden den Heere al biddende volghde / ende haer ziele droevigh zijnde totter doodt / gheschept hadde de affectie sijnder droefheyt / overdacht sijn ghevanghenisse / alle sijne bespottinghen als droncken zijnde / ginghsy op haere rust plaetse ligghen: den gheheelen nacht / ende den volghenden dagh bleef sy op-ghetrocken / ende van haer selven soo verbreemt met openen ooghen / sonder nederslaen met Christo ghekruyst / dat sy gans scheen onghevoelijck te wesen. Een van de Susters / die haer seer ghemeyn was / quam dickmaels tot haer / oft sy by avontueren wat begheerde / eñ vondt haer altijdt in eenen doen. Maer als den nacht van den Saterdagh aenquam / onstack die devote dochter een keersse / ende leyde haer voor ooghen / niet door woorden / maer door teeckenen / het ghebodt van den H. Franciscus / die haer hadde bevolen dat sy gheenen

nen dagh sonder wat te eten en soude laeten voor-by-gaen. Als dan die suster by haer stondt/ spraeck die H. Maghet Clara / als van elders weder ghekeert zijnde: wat is die keerssе van noode? is't niet dagh? Moeder/ spraeck sy / den nacht is wegh ghegaen/ ende den dagh is ghepasseert / den anderen nacht is ghekomen. De H. Clara antwoorde haer: Ghebenedijdt zy dien slaep/ o beminde dochter/ overlanghe begheert/ is ten lesten my ghegheven. maer wacht u dat ghy desen slaep niemandt en verhaelt soo langhe als ick leve in het vleesch.

Op een ander reyse als voor de Misse wierdt ghesonghen dat veersken: Ick hebbe het water sien komen uyt de zijde der Kercke, onder het welck men wy-water woyt/ opgheroghen zijnde door het overleggen van al sulcke Mysterie / heeft door den gheheelen dagh besproeyende de susters met wy-waeter met groote affectie vermaent / dat sy altijdt het waeter/ het welck uyt de zijde Christi ons Saligh-maeckers/ hanghende aen den Cruyce / was gheloopen / sou-

den voor ooghen hebben.

§. IV.

DEn ghekrupsten Iesus loonde sijn minnerse / ende die in grooter liefde ontsteken was tot het Cruys ons Heeren die wierde verlicht door de macht des Cruys in teeckenen en mirakelen. Want soo wanneer sy dat teecken des H. Cruys over de siecken maeckte / soo verjoegh sy wonderlijck van hen de sieckten / van veel mirakulen wil icker sommighe verhaelen.

Den H. Franciscus sepnde tot Claram eenen broeder / genaemt Stephanus / die met een rasernije gheqnelt was / op dat sy over hem maecken soude het teecken des H. Cruys / die dochter des ghehoorsaemheydts / teeckende den broeder door bevel van den H. Franciscus met het teecken des H. Cruys / ende dede hem een wepnigh slaepen op de plaetse daer sy plagh te bidden / den welcken naer dat hy een

wepnigh

weynigh gheslaepen hadde / is gheſondt / vrij van alle raſernije op-gheſtaen.

Een kindt van drij jaren / ghenaemt Matthiolus / geboren van de ſtadt Spoleten / hadde onverſienelijck een ſteenken in ſijnen neus gheſteken / ende niemandt en koſt den ſteen uyt den neuſe trecken / nochte het kindt en koſte het uyt-ſnutten / door groote benauwtheydt in perijckel zijnde wierdt het gheleydt tot de H. Clara / en alſoo haeſt ſy dat kindeken met het teecken des H. Cruys gheteeckent hadde / den ſteen viel uyt den neuſe / ende wierdt hier door van het perijckel verloſt.

Een van de Suſters ghenoemt Benevenuta / hadde by-nae 12. jaeren onder haeren aerm gheleden de plaeghe van eene wonde / die op vijf plaetſen etter uyt wierp / ende gaeten maeckte; met welcke de heyligh Clara mede-lijden hebbende / leyde daer op haer plaſter des H. Cruys / ende terſtont naer het teecken des H. Cruys / ontſonck ſy volkomen geſontheydt.

Eenen

Eenen ghenoemt Steven e beſmet met eene ſchrickelijcke laſerije van den heyligben Franciſcus tot Claram ghesonden om ghesondtheydt te verkrijghen/van haer als een dochter des ghehoorſaemheyts gheseghent zijnde is ghesondt ghewordeu.

Clara heeft oock in haer ſelven ghoeffent die kracht van het Cruys: want verdruckt zijnde onder het ghewicht van eene groote deure / de welcke de Susters niet en koſten opheffen ſonder hulpe van dry broeders / en heeft nochtans het ghewicht niet ghevoelt / ſoo in het vallen van de deure/ als daer onder liggende.

Een vijf jarigh kindt/ſone van den beſorgher des Clooſters bevanghen zijnde met een ſware koortſe/ geraeckt zijnde van de heyligbe Maghet / is gheneſen.

In het Clooſter was een groote menichte van ſiecken met diverſche ſieckten ghequelt: de heyligbe Clara gingh naer het ſieck-huys met haere ghewoonelijcke medicijne/ende maeckende vijf-mael een Cruys / gheneeſt ter-

terstondt vijf siecke Susters. Sy was met alsulken devotie ontsteken tot het Cruys Christi al oft den boome des Cruyce in haer herte gheplant hadde gheweest / wiens vruchten / als sy vermaecken haere siele / gheven uptwendigh de bladeren aende behoefstighe hunne medicijn.

HET

HET X. CAPITTEL.

VVort sieck totter doodt, ende besocht van den Paus Innocentius den IV. in wiens teghenwoordigheydt sy wort vereert met een schoon mirakel.

§. I.

VEertigh jaeren hadde sy gheloopen op de bane van de alderhooghste armoede/als sy tot den prijs der opperste roepinghe met veel voorgaende sieckten begost te ghenaken: want de krachte haers lichaems door strenghe pententie (die sy in de voorgaende jaeren hadde ghedaen) zijnde vergaen/ hebben haer veel swaere sieckten in de leste tijden van haer leven bevanghen / op datse/ ghelijck sy ghesondt zijnde/ was rijck ghewoorden met verdiensten der wercken/ sy oock sieck zijnde rijck ghemaeckt soude worden met verdiensten van lijden. Hoe volkomen dat dese deught was/

was / woꝛt hier in meeſt ghetoont/ dat ſy in haer ſieckten/ die 28.jaeren duerde / noydt en klaeghde / maer Godt was danckende ende lovende/ ende al was ſt dat ſy haer dooꝛ ſware ſieckten ſcheen ethaeſten tot het eynde haerꝭ levens / nochtans beliefde het Godt haere doodt uyt te ſtellen tot den tijdt/in den welcken ſy met meerdere eere van de H. Roomſche Kercke (wiens beſondere dochter ſy was) mocht verheven woꝛden: want als den Paus met ſijne Cardinaelen eenighen tijdt tot Lions bleef / ende die heylighe Maghet Clara begonſt kraneker te woꝛden / doen wierden de herten der ſuſteren meerder bedroeft. Strackꝭ woꝛt aen eene dieneerſſe Chriſti / tot de heylighe Maghet ſeer devoot / van het Clooſter van den heyligheu Paulus uyt d'Oꝛdre van den heyligheu Benedictus / dusdanighe vertooninghe veropenbaert: haer dochte dat ſy met haere andere Suſterꝭ tot den H. Damiaen ſtondt by de kranckte Clara / ende dat Clara op een koſtelijck bedde lagh. Als ſy al ſchreyende ende met groote droefheyt her-

verwachtende waeren d'eynde van de H. Maghet soo openbaerde haer eene schoone vrouwe / aen den hooft pullinck van 't bedde / die de weenende Susters toe-sprack / seggende: O dochters en wilt niet beschrepen die noch leven sal; want sy en sal niet konnen sterven tot dat den Heere kome met syne discipelen. Hoe dat alle dese dinghen volbracht zijn / ende hoe den Paus met syne Cardinaelen haer besoght hebben / sullen wy in de naevolghende begrijpen verhaelen.

§. II.

TEr wijlen den Paus naer de weder-komste van Lions tot Perusien was blijvende / heeft Raynaldus Cardinael van Ostien verstaen / dat de sieckte van de H. Maghet vermeerdert was / waerom dat hy hem naer Assisien om de vruydt Christi te besoecken ghehaest heeft: wiens vader hy door officie was / door sorghe den opvoeder / ende door suyvere affectie altijdt eenen besonderen vrindt. Hy heeft aen de siecke Maghet upt-ghereyckt het

het alder-heyligh̃ste Sacrament des Autaers / ende d'andere Suster heeft hy gheſpijſt dooꝛ ſaligh̃e vermaninghe. Sy heeft aen den goeden beſchermer haere Oꝛdꝛe ende gantſche familie bevolen / ende ghebeden dat hy den reghel / den welcken ſy van den H. Franciſcus (die alle tijdelijcke beſittinghe was verbiedende) al eer ſy ſoude ſterven / dooꝛ den Paus ſoude doen beveſtigh̃en. Raynaldus heeft belooft dat hy alle neerſtigheydt daer toe by den Paus ſoude doen / ende 's anderdaghs tot Peruſien weder-ghekomen zijnde / heeft het ghene hy dooꝛ wooꝛden belooft hadde / met der daet volbꝛacht. Den Paus Innocentius heeft hem de gantſche ſaeck bevolen / ende dooꝛ ſijn authoꝛteyt / dien eerſten Reghel van de H. Clara / ende haere naevolgherſſen beveſtight. Hy heeft aen den Reghel ſommighe dinghen by ghevoeght raeckende d'eerbiedinghe / ende vieringhe van den H. Franciſcus; te weten / dat ſy ſouden nutten het hooghweerdigh H. Sacrament des Autaers op ſijnen Feeſt-dagh / ende andere dierghelijcke dinghen. Den

Paus

Paus Innocentius / verwerkt zijnde door het versoeck van den Cardinael Raynaldus / is van Perusien tot Assisien ghekomen om die tot de doodt sieck zijnde maghet te besoecken op dat het boven vermelt visioen soude volbrocht worden: want daer was vertoont dat Clara niet sterven en soude voor al eer den Heere met sijne discipelen soude komen: aenghesien den Paus boven den mensch onder Godt presenteert Godts persoon / ende de Cardinalen in den tempel der strijdende Kercke hem aenhanghende zijn als die discipelen des Heeren.

§. III.

HEt heeft ten lesten belieft aen de Goddelijcke voorsichtighepdt in Clara sijn voornemen te volbrenghen / ende d'aerme pellegrimersse in het paleys van het opperste rijck te verhessen. Sy begherde nu verlost te worden met al der herte uyt het sterffelijck lichaem / ende met Christo te leven in de hemelsche wooninghen / den welcken sy op der aerden met ganeschen

scher herte in sijn armoede hadde nae ghevolght. Als haer salighe ledens door oude sieckten versleten waeren/ soo heeft haer bevanghen een nieuwe kranckheydt / de welcke te kennen gaf dat haer roepinghe tot den Heere seer naeckende was / ende den wegh bereydt der eeuwigher ghesontheydt. Den alder-heylighsten Paus Innocentius den IV. haeste hem met die Cardinaelen de dienst-maerte Christi te besoecken / wiens levens beproeft hadde heyligh te wesen boven alle andere vrouwen van dien tijdt. Daerom wilde hy eeren haere doodt door sijne teghenwoordigheyt/aen hem is eenen door ganck verleent bequamer als de deure was hebbende/ gheopent zijnde den muer / aen die plaetse daer tot die Celle van de Maghet eenen lichtelijckeren eñ korteren wegh was. In't Clooster ghekomen zijnde met vier Cardinalen / ende met vier van de discipelen van den H. Franciscus/ is ghegaen tot het bedde van de H. Clara/ ende leyde sijne handt op haren mont/ om dat sy-se kussen soude / welcke kussinghe sy blijdelijcke ontfingh/ ende

ende badt oock om den Apostolischen voet met alder-eerweerdigheydt te kussen: den Paus klimmende op een schabelle gaf synen voet te kussen / sy neyghde haer hooft eerweerdelijck op den voet ende kuste dien boven ende onder. Badt dare naer met een Enghels ghelaet van den Paus verghiffenisse van alle haer sonden / den welcken seggghende: Oft ick niet meer Aflaet ende ghenade en behoefde van mijne sonden / heeft haer van alle sonden ontslaghen ende synen Apostolischen benedictie ghegheven.

§. IV.

DEn Paus is by de H. Maghet ghebleven van 't morghens seer vroegh tot naer den noon ten dry uré / soetelijck met haer handel ende van goddelijcke dinghen. Als nu ghekomen was den tijdt dat sy naer d'ordinancie van den Doctoor wat eten moeste / heeft ootmoedelijck ghebeden den Stadt-houder Christi / op dat hy het ghene daer ghebrocht was / soude willen ghebenedijden. Aen de welcke

welcke den Paus heeft gheantwoort/ ick belaste u nu dat gy het ghebenedijdt / de maghet haer oodtmoedelijck ende discretelijck verexcuserende: heeft den Paus haer bevolen het alsoo te doen sy hier teghen niet meer derven seggende maer makende een teecken des H. Cruys heeft de spijse ghebenedijdt. Welck cruys hem terstondt heeft ghetoont in het voorghesette broodt / ende in meer andere brooden die daer secretelijck ghebrocht waeren van de dispensierster / op dat sy van den Paus souden ghesegheut worden / in alle brooden daer is verschenen het teecken des H. Cruys/ ende het broodt het welck de dienersse Christi was voor-ghestelt/ heeft hem verdeylt in vier deelen by forme van een cruys.

Dese wonderbaere sake heeft meer bevestight aen den Paus ende die andere aenstaenders de eerweerdigheyt van die maeghdelijcke heyligheydt. Als nu den Paus met sijn ghesel schap vertrocken was / staende de H. Maget haere ooghen naer den hemel/ende de handen te saeder legghende/ heeft al weenende

weenende tot de Susters geseyt: looft den Heere / mijne dochters / want Christus mijnen Heere heeft my heden met sulcken weldaet vereert / dat hemel ende aerde niet en soude konnen vergelden; ick hebbe hem heden in het heylich Sacrament ontfanghen / ende ick hebbe sijnen Stadthouder moghen sien. Onder andere Susters de welcke daer-om het bedde van de H. Maghet waeren weenende was daer de H. Agnes Suster vande H. Clara / de welcke siende haere H. Suster in het uyterste badt haer-seer vriendelijck ende met veel tranen dat sy haer mede-leyden wilde / ende hier op der aerden niet en soude laeten. De H. Maeghet vertroostede haer / seghende dat het Godts wille was dat sy nu met haer niet en soude gaen / maer dat sy seker weten soude / dat sy haest haer soude volghen / ende dat den Heere haer nogh grootelijcks soude troosten voor haeren sterf-dagh het welck alsoo gheschiedde.

HET XI. CAPITTEL.

De sieckte meer aen-nemende, maeckt een godtvruchtigh testament voor haer Susters. Den reghel wiert bevestight van den Paus. Sy voorseydt de komste der Susteren van Florentien: verhuyst van dit leven.

§. I.

DJe H. uptverkozen bruydt Christi begost ten lesten veel daghen te aerhepden in haer upterste / waer dooz het gheloove ende devotie van het volck vermeerderde: De Cardinalen ende Prelaten eerdense daghelijcks met ghedurighe besoeckinghe / als eene die inder waerheyt heyligh was: ende dat wonder te hooren is / als sy in seven-thien daghen gheen menschelijcke spyse ghenomen en hadde / wierdt sy van Godt met alsulcken kracht versterckt / dat sy alle die tot haer quamen / sterckte in den dienst Christi. Want als eenen goeden broeder Raynaldus in alsoo groote

martyrie der waere sieckte haer vermaende tot verduldigheydt / andtwoorde sy hem met vryer stemme: Naer dat ick door den H. dienaer Godts Franciscus bekende de gratie mijns Heeren Iesu Christi/soo en was my gheene pijne moeyelijck noch gheene penitentie swaer / ende gheen sieckte beminde broeder te hardt. Haeren meester Franciscum naevolghende/ heeft een salighe vermaninghe als een testament tot eeuwighe memorie haere naevolghers schriftelijck achtergelaeten / de welcke op dat ick niet te buyten en gae de paelen van een kort begrijp/niet in 't langh'en verhale. In dit is sy haer Susters vermaenende dat sy souden danckbaer wesen voor alle de wel-daden die sy van Godt bermhertelijck hadden ontfanghen ende onder andere besonderlijck die hy door sijnen dienaer Franciscus in hun hadden gheweckt sy verweckt oock in 't selve haere Susters tot sorghvuldigh onderhouden van de gheboden Godts / ende van den H. Vader Franciscus: op dat sy alsoo mede-werckende den Heere souden brenghen

ghen dobbel ghewin. Vermaent hun oock dat sy altijdt souden trachten in te gaen den wegh van de H. eenvoudigheyt / oodtmoedigheyt / eerbaere ende godtvruchtighe conversatie: principalijck is sy hun verweckende tot onderhoudinghe van haere meestersse de hooghe armoede.

§. II.

DAt de H. Maeghet noyt en heeft achter-ghelaten alle neerstigheyt tot de alderhooghste armoede: wiens gheest sy van het beghinsel haerder bekeeringe hadde ontfanghen; blijckt uyt dit voorseyt godtvruchtigh testament / ende wordt breeder bevestight door de brandende begheerte die sy hadde/dat den regel den welcken haer van den H. Franciscus was achter-ghelaten / door d'auctoriteyt van den Paus soude bevestight worden: want al was het saecken dat hy van den Cardinael Raynaldus (ghelijck wy boven verhaelt hebben) door last van den Paus met eene bulle bevestight was / nochtans en was haeren gheest

niet rustende ende en sou met gheene blÿdtschap upt dese wereldt gheschey-den hebben ten waer dat sy den reghel bevestight liet aen haere naerkome-linghen met Pauselÿcke trouw. Ghe-sonden hebbende dan eenen bode met een ootmoedige request/heeft versocht dat haer desen troost voor haer ver-schheyden upt dese werelt mochte ghe-schiedē. Den Paus heeft haer versoeck gherene toe ghestemt / ende verleent soo om te voldoen de rechtsinnighe begherte/als oock ten opsichte van de eerbiedinghe die hy tot de Maghet droegh. Hy heeft dan den reghel door een solemnele bulle volkomelÿck be-vestight den 28. Augusti dry daghen voor het overlÿden van de Maghet aen de welcke daer gheen aenghenae-mer gifte nu stervende van den Paus en koste ghesonden worden. De bulle van de bevestinghe des reghels nu ontfanghen hebbende ende bevolen tot bewaerenisse aende susters / heeft haer selven gheheelÿck beghéven om-gherusteliÿck upt dese wereldt te reysen; van de welcke al eer ick hyeder schrÿve / sal eerst verhaelen

het

het ghene ick in 't 8. Capittel §. 4. hebbe belooft.

§. III.

EEn weynigh tijdts eer die maghet haeren gheest aen haeren schepper heeft ghegheven / seyde sy aen de omstaende susters: gaet teghemoet u.l. Susters/ de welcke upt het Clooster van Florentien my komen besoecken: gaet terstont; want sy zijn nu voor de deure/ ende naer dat ghy se met spijse vermaeckt hebt/ brenght-se tot my op dat haer mijne ziele gebenedijt/ al eer ick sterve. De Susters hebben bevonden dat haere moeder warachtigh gepropheteert hadde / ende hebben volbracht dat haer bevolen was. Als sy nu aen het bedde stonden met andere soo in-landtsche als upt-landtsche Susters/ en heeft die H. Moeder niet opgehouden van haer te dienen woorden der saligheydt / ende te vermanen tot onderhoudinghe van hunnen Reghel: voor-seggghende oock het ghene haer te gheschieden stondt naer haer overlyden. Sy heeft ghegheven tot een

memorie aen de voor-ghenoemde Susters haere wijle / de welcke van de H. Agnes naer het overlijden van haere H. Suster Clara naer Florentien ghesonden zijnde tot het Cloosier der Susteren / aldaer noch gantsch ende gheheel wort bewaert tot den teghenwoordighen dagh / doende Godt door de selve vele mirakelen principalijck aen kinderen / de welcke met die slapende siecktе bevanghen zijn.

§. IV.

ALs den Heere nu meer naekende was / ende als nu voor die deure stondt die doodt / soo begheerde sy Priesters ende gheestelijcke broeders by haer te hebben / die haer de Passie des Heeren ende heylighe woorden soude voor-houden / onder welcke broeders als hem vertoonde den saligen Broeder Iuniperus / de H. Clara met nieuwe blijschap overstort wesende vraegde hem oft hy niet nieuws van den Heere by der handt en hadde. Broeder Iuniperus opende sijnen mondt / ende gaf uyt sijn vierigh herte vlam-

vlammende woorden / ende upt sijn parabel ontsingh de H. Maeghet Clara groote vertroostinghe. Ten lesten keerde sy haer weder tot de weenende Susters / aen de welcke sy weder beval d'aermoede des Heeren ; eñ verhaelde de goddelijcke weldaden al lovende. Sy ghebenedijde die devote Broeders ende Susters / ende alle die Susteren der arme Clooſteren / die teghenwoordighe / ende toe-komende: eñ wenschte haer-lieden groote gratie der seghenighe. Wie sal de reſt sonder schreyen konnen vertellen? By haer stonden twee heplighe medeghesellen van den H. Franciscus: Van welcke den eenen Broeder Enghel hiet / selver bedroeft zijnde vertroofte die droevighe: den anderen was Broeder Leo die kuste het bedde der sterbende Clara. Die Susters beschreydden het wegh-gaen van haere goedertieren moeder / ende de welcke sy korts niet sien en souden / vervolghden sy met tranen eer sy stierf.

§. V.

ONdertusschen in haer selven inghekeert zijnde die heplighe Ma-

ghet / heeft haere ziele heymelijck toe ghesproken ende ghesept: Mijne ziele gaet aen sonder sorghe: gaet gherustelijck, ghy hebt eenen goeden leydtsman op dese reyse. Gaet: want die u gheschapen heeft, heeft u gheheylight, ende altoos bewaert, ende u bemint met een teerder liefde, ghelijck een moeder haer kindt bemint. Ghebenedijdt (seyde sy) moet ghy zijn, mijnen Heere die my gheschapen hebt. Een Religieuse / ghenoemt Anastasia / waerghde haer teghen wien sy sprack: ende sy andtwoorde windelijck: Ick spreke teghen mijne ziele, die voor-komen is gheweest met de benedictien des Heerē. Ende als sy dat seyde / soo was onsen Heere daer ontrent: want keerende haer tot haere nichte Suster Amata / seyde: Siedy wel den Koninck der glorien die ick sie? Op een ander Suster is oock gheschiet de hant des Heeren / welcke met lichamelijcke ooghen / onder veel trauen ontsongh een visioen: wāt doorschoten wesende met den pijl des droefheyts / keerde haer ooghen tot de poorte des Cloosters / ende siet in witte kleederen quam inne een schaere der Maghden / de welcke al op haer hoof t droeghen

ghen gulde kroonen/ende onder haerlieden was een gaende / die in schoonheyt d'andere te boven ginghe, wiens kroone boven hadde't fatsoen van een ghevenstert wieroockvat/ daer alsoo groote klaerheyt af scheen / dat den nacht binnen den hupse verkeerde in 't licht des daegs. Sy ginghe tot het beddeken daer de hupdt haers soons op-lagh / op de welcke sy haer seer minnelijck bupghden: sy ombelsde haer seer soetelijck met haer armen: ende die andere Maeghden brochten haer eenen mantel van wondere schoonheyt/ eñ een ieghelijck in't besondere om 't seerste dienende / wiert het lichaem van de H. Clara bedeckt eñ het bedde verciert. Des anderen daghs dan naer Sinte Laureys dagh schepdde die H.ziele upt het lichaem / om ghecroont te worden met de eeuwighe glorie / oudt zijnde 60 jaer/het 42.jaer naer haer bekeeringe

§. VI.

't Gherughte van de doodt der H. Maeghet Clara liep terstont door de gheheele stadt/ ende beroerde wonderlijck al het volck: daer quamen

gheloopen mannen ende vrouwen alsoo menighvuldigh tot die plaetse/dat die stadt alleen ende sonder menschen scheen te wesen; sy riepen alle met luyder stemmen dat sy heyligh was. Die Overheydt met die schaere der Ridderen / ende ghewapende mannen quamen gheloopen / ende bewaerden dien nacht met groote neerstigheydt het H. lichaem der H. Maghet / op dat den kostelycken schat / die daer in 't middel lagh / by aventure gheen schade en sonde gheschieden. 'T ganderdaeghs wordt 't gheheel Hof des Pauws beruert / den Pauws met die Cardinalen quamen tot den H. Damiaen. Het was soo verre ghekomen / dat-men de Misse van het upt-baerdt sonde beginnen. Doen die vroeders begosten den dienst van de dooden / seyde de Pauws terstondt / dat sy den dienst van de Maeghden souden beghinnen: alsoo dat sy-se eerst scheen te canonizeren eer dat lichaem begraven wordt: maer als hem den Cardinael van Ostien antwoorde dat-men soo haestigh in dese dinghen niet en behoorde voorts te gaen / soo

wierr

wiert de Misse van Requiem ghesonghen. Als daer naer ginghen sitten/ den Paus / die Cardinalen / ende die vergaderinghe der Prelaten/soo heeft den Bisschop van Ostien / nemende van de ydelheyt der ydelheden sijne materie van predicken / met een fraye sermoon / die edele versmaedersse der ydelheden Claram grootelijcks gepresen. Daer naer ginghen de Cardinalen Priesters rondtsom dat H. lichaem staen / ende voldeden alsoo den ghewoonelijcken dienst der begravenisse. Ten lesten/ want het niet gheraetsam ghevonden en wiert / dat alsoo kostelijcken pant verre soude af-geschepden zijn van die bozghers / soo wiert het lichaem op-ghenomen met groote weerdighedt / met Hymnen/lof-sanghen met geklanck der trompetten/eñ met solemnele vroljckheyt/eñ wort alsoo ghedraghen tot de Kercke van den H. Ioris: want dit is de platse daer eerst begraven was het lichaem van den H. Franciscus/op dat/ gelijck hy haer ghe-leert hadde den wegh des levens/alsoo ock naer sijne doot haer berepde soude een toe-komende plaetse des ruste.

HET

HET XII. CAPITTEL.

VVorden verhaelt eenighe mirakelen naer haere doodt gheschiet, ende hoe sy ghestelt wordt in het ghetal der Heylighen.

§. I.

DIe alder-heylighste Maghet Clara begost terstondt met klare wonderlijcke mirakelen te blincken/ de welcke haer over al bekende heyligheydt/ meerder hebben bevestight. Van vele sal icker al hier eenighe in in het kort verhalen.

Te Perusien was een kindt Iacobinus ghenaemt/ welck niet alleen sieck en was / maer scheen oock van eenen quaden duyvel beseten te wesen: want nu plaghte 't sy-selven desperatelijck in het vyer te worpen / nu teghen de aerde te stooten / tot quetsinghe der tanden de steenen te bijten/quetste allendelijck sijn bevloeydt lichaem/ wronck sijnen mondt omme / stack sijne tonghe uyt/ende trockse in/alsoo alle

alle sijne leden dat hy dickmaels sijn been op sijnen hals leyde. Twee maels daeghs wiert dit kindt alsoo ghequelt met dese dulligheydt/dat twee persoonen niet en kosten wederstaen / oft en trock sijn eyghen kleederen upt. De ouders versochten raedt aen experte medicijnen / maer men vondt niemandt die kost 't helpen. Sy keerden hen dan tot de verdiensten van de H. Clara; jae liepen met het kindt vol betrouwen wesende tot haer graf/ daer het terstondt de ghesondtheyt ontsingh die gheene medicijnen van te vozen en hadde konnen nemen.

§. II.

FAustigona een ander kindt wiert ghequelt met de sieckte der furieuse upt-sinnigheydt/de welcke hem het ghebruyck der spraecke hadde af-ghenomen ende maeckte het monstreuselijck lichaem soo ongherust dat het niemandt ghehouden en koste / maer spertelde altijdt upt de handen der gener die 't wilden houden. Het wiert ghehouden ende eens ghelijcks ghebrocht

brocht voor het graf / het wiert de H. Maeghet door hope op-gheoffert; ende siet / oock terstondt verlost.

§. III.

IAcobellus sone van eenen van Spoleten twelf jaeren blindt gheweest zijnde / als hy op eenen sekeren nacht sliep: is hem eene sekere Meesterse veropenbaert / seggende: Jacobelle waerom en komt ghy niet tot my naer Assisien om verlost te worden? Den welcken s'morghens op-staende vertelde aen twee andere blinden het visioen dat hy ghesien hadde / maer dese hebben hem gheandtwoordt dat in de stadt van Assissien eene vrouwe koorts is ghestorven / wiens graf God vereert met ontallijcke miraktelen. Hy heeft hem haestelijck daer doen leyden: ende gheherberght wesende hy Spoleten / sagh hy weder dat visioen Doen hy te Assisien quam vont hy daer alsoo groote menichte van volck / loopē tot het graf van S. Clara / dat hy daer in de Kercke niet en koste kommen: waerom drooef wesende /

ende

ende neemende eenen steen onder sijn hooft / heeft hem gheſtelt onder de Kercke deure om te slaepen. Ende siet/ ter derder repse hoorde hy eene stemme tot hem aldus seggende: Jacobelle / als ghy daer sult konnen ingaen / den Heere sal u wel doen. Dyt den slaep wesende soo badt hy met tranen het volck dat sy hem plaetse maecken wilden om in de Kercke te komen. De plaetse ghemaeckt wesende / trock sijne schoenen van sijn voeten / dede sijne kleederen uyt / dede sijnen riem aen den hals / ende raeckende soo oodtmoedelijck het graf/ viel in eenen dunnen slaep. Staet op (spraek S. Clara) staet op ; want ghy zijt verlost. Terstondt stondt hy op/ verlost van alle blindheyt / en noodde de menschen om Godt te ghebenedijden ende te daencken.

§. IV.

SEer wierde ghequelt Alexandra de Fraeta des Bisdoms van Perusien / met eenen boosen duyvel / die haer soo in sijn macht hadde dat hy-se dede

dede als een voghelken vlieghen over eene hooghe steen-rotse die upt het water verheven was; oock aen een kleyn tackxken van den boom hanghende over den vloet Tyberis dede hy-se neder-komen / ende aldaer over het water spelen. Ende als sy om haere sonden niet alleenlijck de slincke sijde gants hadde verloren / maer oock eene kromme handt hadde: met veel Medicijnen niet ghevordert hebbende / quam tot het graf van de glorieuse Maghet Clara / ende aenghevoepen hebbende haer verdienste; soo wiert de handt uptgherecht / de zijde ghenesen / en sy besêten van den duyvel verlost.

§. V.

EEn andere vrouwe Bona ghenaemt / hebbende twee sonen / en hadde nauwelijcks den eenen sone / die van de wolven ghenomen was / beschreyt / oft sy en quamen wederom oock om den tweeden te nemen; want ter wijle die vrouwe in 't huys-werck besigh was / ende het kindt buyten wandelde / soo vatte den wolf het kint

in

in den neck / ende liep met den bupt naer den bosch. Die moeder hoorende upt de werck-liedens die in den wijngaert werckten / dat haeren sone van den wolf ghenomen was / heeft de locht met ghehupl verbult / en aengeroepen die H. Maghet Claram seggghende: H. ende glorieuse Maghet gheeft mp togh weder mijnen ellendighen sone: 't welck is 't dat ghp niet en doet soo sal ick mp in't water verdrincken. De gebueren dan loopende naer den wolf / vonden dat kindeken van den wolf verlaeten / ende eenen hondt by het kindt de wonden lecbende. Den eersten beet was in den neck / den anderen in de lendenen ghegheven / op dat hy den roof te lichter soude draeghen. Als de vrouwe tot haer begheerte ghekomen was / met haer ghebueren spoedden haer te gaen tot het graf van haer H. hulpersse / ende heeft 't kindts wonden een iegheliick ghetoont / die-se begheerden te sien / ende hebben God met S. Claram grooteliicks ghedanckt.

§. VI.

§. VI.

IN den klaeren dagh sat een meysken van het Casteel Camarti in den acker / in wiens schoot een andere vrouwe hadde haer hooft neder ghebuyght / ende siet den wolf / roover der menschen / bereydde sijnen wegh tot dieselijcke ganghen / den welcken nochtans het meysken sagh / maer meynende dattet eenen hondt was / en wiert niet verveert / ende als sy besigh was / om des vrouwen hayr te ondersoeckē / soo heeft haer de wreede beeste aenveert / ende met sijn wijt gaepen haer aensicht besloten / droegh die prooye naer den bosch. Terstondt recht haer die vrouwe op verbaest zijnde / ende ghedenckende op S. Clara / riep / segghende / komt te hulpe H. Clara / ick bevele u nu in dese ure dit meysken: Ten lesten / 't is wonder te vertellen: het meysken / dat tusschen de tanden van den wolf wiert wegh ghedraghen / heeft den wolf berispt segghende: O ghy moordenaer suldy my voorder draeghen / daer ick sulcke

H. Ma-

H. Maghet gherecommandeert heu: Van welcke berispinghe den wolf beschaemt wesende / heeft het meysken strackx neder op der aerden soetelyck gheslelt / ende als een dief op sijn stuck bevonden / is haestelyck wegh gheloopen.

§. VII.

ALexander den IV. Paus door dese ende andere miraklen verweckt zijnde / twee jaeren naer de doodt van de H. Clara / met een seer groote pracht / heeft haer onder het ghetal der Heyligben gheschreven in 't jaer 1255. ende inne gheslelt haeren Feest-dagh heerlyck over alle kerstenryck ghehouden te worden / ende hy selve heeft eerst den Feest-dagh met het gheheel hof van Roomen solemnelyck ghehouden. Dese dinghen zijn gheschiet te Agnagnie in 't eerste jaer sijns Pausdoms tot lof van Iesus Christus onsen Heere / &c.

CORT

CORT VERHAEL

Vande Religieuſen, de welcke door haer godtvruchtigh leven in de Ordre van de H. Clara hebben in heyligheydt gheſchenen.

NIet ſonder reden onder anderen loof / die de Heylighe Kercke van de H. Clara op haeren Feeſt-dagh ſinghende / ſeyt-ſe: Nu heeft de klaerheydt der H. Clara, door haer ſchijnſel wonderbaerlijck verlicht, de gantſche wereldt vervult: wiens volkomen heyligheydt in godtvruchtighe gheſlachten ſeer raſſelijck is ghewaſſen: want voorwaer gheene Ordre der vrouwen op ſoo korten tijdt door de ghcheele wereldt verſpreyt / heeft ſulcken groote menichte van vrouwe-perſoonen / jae oock edele / tot ſich ghetrocken / ende voorts ghebracht upt eene edele ende H. fondaterſſe ſoo vele edele ende Heylighe perſoonen / van de welcke altemael in 't beſonder is 't ſaken dat ick een weynigh ſchrijve / ons kort begrijp

ſoude

ſoude veranderen in eenen grooten boeck. Ick ſal dan maer aenraken de ghene/welcker H. leven upt-nemender ende daden meeſt vermaert zijn ghebruyckēde vooz Auteurs de Eerweerdighe PP. Franciſcus Gonzaga, Lucas VVaddingus, ende Arturus à Monaſterio/ die het Martyrologie van de Heyligheyden der Ordre van de Minre-broeders heeft beſchreven.

1. Ianuarii. De ſalighe Maghet Catharina ab Angelis/ in deughden ende heyligheydt upt-ſchijnende; is ſeer ghehoorſaem ghebleeſt/ gheſtadigh in in het ghebedt/ tot haeren even-naeſten ſeer barmhertigh: door ſtreugigheydt des levens haere maeghdelijcke reynigheydt eeuwighlijck aen haeren Bruydegom Chriſto bewaerende/ is ghestorven tot Gienne/in't jaer 1578.

2. Ianuarii. De Moeder van de H. Clara de ſalighe Hortulana/ heeft ſeer gheneghen ghebleeſt tot godtvruchtighe wercken: als ſy noch was in den houwelijcken ſtaet/ ende moeſte beſorghen haer huys-ghesin/ nochtans ledighde ſy haer tot den goddelijcken dienſt/ ende was upter-maten neerſtigh

stigh: want sy is over zee met de pelgrims seer devoot gherepst / ende die plaetsen besoeckende/de welcke Godtmensch met sijn H. voetstappen geheylight heeft/ is ten lesten / met vreughr eñ blijdschap wederom gekeert. Item heeft upt devotie den H. Artsz-Enghel S. Michiel op den bergh Garganum besocht/ eñ ook de grafē der Apostelen Peeter ende Pauwels tot Roomen. Sy heeft haer dochters naer het overlijden van haeren man in het kloosterlijck leven naer-ghevolght haer selven door beloften verbindende ende ontfanghende de wijle van den H. Franciscus. Sy heeft soo voor als naer de doodt in mirakelen gheschenen / ende is voor haere dochters ghestorven / de welcke by-neffens haer in de Kercke van den H. Gregorius tot Assisien begraven liggen.

3. Ianuarii. De saligghe Maghet Cæcilia à Cappoli/ is ghebooren tot Perusien in het jaer 1420. van d'ouders van Godt verkreghen zijnde / door de verdiensten van den H. Bernardinus/ 17. jaeren oudt wesende is belooft gheweest aen een edel jongh-man tot

een bruydt / het welck vernemende is in den midder-nacht ghevloeden uyt haer vaders huys / alleen verghe-selschapt met eene cameniere / ende heeft den wegh met sulcken snelheyt in-ghegaen / soo dat sy eerder tot het Clooster van de H. Lucia binnen Ful-ginien ghekomen is als haer naer-volghers / die op kloecke peerde wae-ren sittende / naer langh versoeck in't Cloosters ontfanghen zijnde heeft terstondts eenen schijn ghegheven van alle deughden. Abdisse wesende heeft uyt liefde der aermoede haere Susters ghebrocht tot onderhoudin-ghe van den eersten Reghel der H. Clara / waerom dat sy veel swarighe-den gheleden hebbende / ten lesten is ballinck ghewordeu / verjaeght zijnde van de Prelaten is naer Roomen ghe-sonden / ende in een ander Clooster ghestooten. Alwaer sy naer korten tijt van de Nonnen Abdisse ghekosen zijnde / heeft in haer soo ontsteken de begheerte van de H. aermoede / dat sy met oorlof van den Vaus Sixtus den IV. aen den eersten Reghel van de H. Clara hebben verbonden / het welck ghe-

ghedaen hebbende is met grooten lof tot Fulginien ghekeert / sy is ghestorven in 't jaer 1500. vermaert door mirakelen.

4. Ianuarii. De Salighe Maghet Maria Cavalaera / heeft het habijt van de Clarissen Ordre ontfanghen uyt handen van de H. Colletta / van de welcke sy ghesonden is gheweest naer het Clooster tot Eviauum / ende van daer tot Camberiacum / alwaer sy d'eerste Abdisse is gheweest / ende heeft in deughden uyt-gheschenen. Sy heeft gheleeft ten tijde van den Paus Alexander den VI.

5. Ianuarii. De Salighe Maeghet Francisca, van Assisien gheboren / was door vasten het vleesch temmende / niet meer etende dan een weynigh brocxkens de welcke van de tafel waren over-ghebleven: in oodtmoedighe diensten was sy groeyende / ende soo vlijtigh in de ghehoorsaemheyt dat sy oock alleenelijck door teeckenen kennende den wille van haere Oversten den selven volbrachte: in aermoede was sy rijck / in het ghebedt ende contemplatie ghedurigh voor

het beeldt van den ghekruysten (de welck eertyds aen den H. Franciscus hadde ghesproken) was sy vernachtende/ ende door den slaep overvallen zijnde / rustende. Voorseggende haeren sterf-dagh is naer den hemel gheresyst 1440. upt haer graf is in de maent van Ianuarius ghewassen eenen Rooselaer/ op den welcken in de selve maendt roosen van upt-nemende schoonheydt ende reuck ghevonden zijn.

6. Ianuarii. De saligbe Maeghet Elisabeth Gonsalva / wierdt onder haer ghebedt met sulcken devotie overgoten / dat sy ont-gheest zijnde / niet en wiste wat ontrent haer gheschiede. Door den gheest der voor-seggbinghe vermaert zijnde is in de Provincie van Granaden in't jaer 1520. overleden.

7. Ianuarii. De saligbe Ioanna Roderica / Weduwe heeft haer selven aen Godt op-ghedraghen in het Clooster van de H. Elisabeth te Toleten/ al waer sy haer seer heeft gheoeffent in die armoede / oodtmoedigheydt / ende het ghebedt. Sy is ghestorven in 't jaer 1505. achterlatende soo aen die susters als

als wereldtlijcke persoonen eenen vermaerden naem van heyligheydt.

8. Ianuarii. Aende salighe maghet Maria Losada heeft Godt/ soo om haer verdiensten als onbevleckt leven/ veropenbaert den dagh van haer overlijden / welck gheschiet is in't jaer 1543.

9. Ianuarii. De reformatie van de H. Colletta heeft met eenen grooten yver vervolght ende met een volmaeckt leven beleeft die salighe maghet Simonetta/ontrent het jaer 1510 waer door sy heylighlijck stervende met den tijtel van saligh van een ieghelijck vereert is gheweest.

10. Ianuarii. De salighe maeghet Leonora Roderica / is gheweest d'eerste Abdisse / van het Clooster ghenaemt de Groen-brugge geleghen in de Provincie van den H. Iacobus/ sy heeft door het heyligh leven inde veel mirakelen gheschenen.

11. Ianuarii. De salighe maeghet Modesta à Soncino / heeft te Milanen in het Clooster Maria de Iesu door haer heyligh leven uyt-geschenen/is gestor-

ven in 't jaer ons Heeren 1582.

13. Ianuarii. In kloosterlijcke onder-houdinghe heeft de salighe maeghet Margareta ghebloeyt / ende voorkomen zijnde door de goddelijcke gratie / is ghekomen tot de opperste inninghevdt des ghebedts ende contemplatie. Sy is tot Roomen ghewerst de eerste Abdisse van het Clooster van de HH. Cosmas ende Damiaen / ontrent het jaer 1475. Bekendt door haer heyligh leven is gheluckelijck tot haeren Bruydegom ghetreyst.

14. Ianuarii. Ontrent het jaer 1525. vermaert door heyligheydt des levens is Abdisse gewerst in het Clooster van Burghem / de salighe maghet Gaudentia / de welcke soo in haer leven als naer haer doodt dickwils bequamelijck is veropenbaert aen de schippers / de welcke op zee waeren in perijckel van te verdrincken.

15. Ianuarii. De salighe Mentia Analos / heeft ontrent het jaer 1480. in het Clooster in 't stedeken Calabazana in groote stichtigheydt ende godtvruchtigheydt ghelceft. Sy is weerdigh ghewees te hooren uyt een beeldt van

van den ghekruysten Iesu: Ghy heet my bemhertigh (t welck ick ock ben) ende aen u soo sal ick bemhertigh wesen.

17. Ianuarii. De saligbe Catharina Rodrigues heeft in groote heyligheydt gheleeft in het Clooster van den H. Antonius à Padua/gheleghen in de voorstadt van Beatianen in't jaer 1531.

18. Ianuarii. In het Clooster tot Lisbonen heeft in oodtmoedigheydt ende ghehoorsaemheydt uyt-ghesteken de saligbe Leonora à Regibus / ontreut het jaer 1560.

19. Ianuarii. De saligbe Maeghet Mentia à Conceptione is vermaert gheweest door haer ghestichtigh ende heyligh leven: In wiens overlijden het Clooster met sulcken licht is bevanghen gheweest / soo dat het scheen in vollen maendt te staen / op welcken tijdt ock door haer verdienſten verscheyde persoonen soo religieuſen als wereldtlijcke zijn van verscheyden sieckten ghenesen gheweest. Sy is overleden in't jaer 1541. in het Clooster van onse L. Vrouwe tot Castaneti.

20. Ianuarii. Met vele gaven van Godt verciert zijnde de saligbe Agnes/

is gekosen geweest voor eerste Abdisse in Clooster van onse L. Vrouwe ter hope tot Lisbonen. Overleden zijnde op eenen H. dagh / als-wanneer daer gheenen graf-maker by der handt en was om den put te maken/ isser eenen Enghel onder de ghedaente van eenen schoonen jonghelinck verschenen/ den welcken synen dienst aende Susters heeft ghepresenteert/ ende in het Clooster ghebracht zijnde den put ghegraven. Sy heeft gheleeft ontrent het jaer 1536.

21. Ianuarii. De salighe maghet Christiana / is mede-ghesellinne geweest soo in de wereldt als in het Clooster van de H. Clara: Sy heeft het Clooster lijck habijt ontfanghen van den H. Franciscus / in 't welck 40. jaeren levende heeft voor klaere teeckenen eeuwighe ghedenckenisse ghelaeten van haere heyligheydt / sy heeft gheleeft ontrent het jaer 1255.

25. Ianuarii. Ontsteken zijnde met de liefde Christi de salighe Beatrix/ heeft de wereldtsche rijckdommen / ende d'ydele genuchten versmaedt/ ende is ghevolght in het Clooster de salighe

Hortu-

Hortulana haere moeder de H. Clara/ ende de salighe Agnes haere Susters/ de welcke sy in deughden oock heeft ghetracht naer te volghen/ ende is alsoo heylighlijck ghestorven.

26. Ianuarii. De salighe Maeghet Ioanna Bella is gheweest de dochter van den President des Parlaments van Gratianopolen / de welcke haer heeft begheven in d'Orden van de H. Clara tot Camerijck in 't jaer 1470. uyt welcke plaetse in 't jaer 1478. vervoert zijnde tot het nieuw Clooster van Gratianopolen/ alwaer sy d'eerste Abdisse is gheweest. Sy is aldaer door heyligheydt des levens / ende wondere teeckenen glorieus zijnde overleden.

29. Ianuarii. In 't jaer 1213. is van Perusien tot Assisien ghekomen de salighe Maghet Benevenuta / ende heeft haer begheven onder de discipline van de H. Clara/ wiens deughden sy volkomelijck heeft naeghevolght.

30. Ianuarii. In het Clooster van het Lichaem des Heeren tot Pisauren/ is de salighe maeghet Francisca à Fano de eerste Abdisse gheweest / de

welcke met vele deughden begaeft zijnde is heylighlijck in den Heere gherust.

31. Ianuarii. Met veel perlen van deughden verciert zijnde de salighe maeghet Gonsalva / heeft verdient te sien uyt de plaetse daer men broodt backt (welck officie sy was bedienende) den Priester op-heffende de H. Hostie onder de Misse / al was het saecken datter veel muren tusschen beyde waren. Vernaemt zijnde door mirakelen is uyt dit leven gheschey-den tot Calabazanen in 't Clooster van onse Lieve Vrouwe.

FEBRVARIVS.

1. Februarii. De salighe Maeghet Agnes noch teer van jaeren zijnde / heeft aenveert het clooster lijck habijt, is in haer eenvoudighe simpelheyt seer aenghenaem gheweest aen de H. Clara / wiens deughden sy seer neerstelijck naer-volghende heeft den loop van haer saligh leven vervult. Leyt begraven tot Assisien neffens haer meesterisse de H. Clara.

2. Feb.

2. Februarii. In 't jaer 1214. is de salighe Maghet Baluina de H. Clara hy ghebleven sy is gheweest eene discipulinne van alsulcken deughden eñ volmaecktheydt dat sy weerdigh is ghevonden gheweest te zyn meesterse ende Abdisse van d'andere. Sy is ghestorven tot Hispelle in 't Clooster ghenaemt de Vallepe der glorie/het welck sy beneffens de salighe Pacifica ghestight hadde.

3. Februarii. In 't jaer 1616. oudt zynde 30. jaeren is de salighe Maghet Ioanna de Ordas / In het Clooster tot Tordecillarium/ in alle deughden uytstyynende salighlijck overleden. Godt den Heere hadde haer veropenbaert (als sy niet ghedurighe vreese haere salighheydt was werckende) dat hy haer altijdt soude by blijven/ende niet toe en sonde laten dat sy door eenighe doodt-sonde van hem sonde ghescheyden worden.

10. Februarii. De salighe Maghet Scolastica heeft door groote godtvruchtighept ende strengighept des levens geschenen in het Clooster van Iesu tot Milanen. Sy was ghestadigh soo in het

ghebedt als in de meditatie. Sy was soo gheneghen tot de volmaecktheydt dat sy op korten tijdt is gheworden een voorbeldt van alle deughden. Sy is ghestorven in het jaer 1584. soo in haer leven als in haer doodt door miraekelen vermaert.

11. Februarii. De saligbe Maghet Ludovica VVillalobos / is soo ontsteken geweest met de liefde van volmaecktheydt / dat sy siende eenighe deughden in haer mede susters / de selve heeft ghearbeydt met alle neerstigheydt naer te volgen; waer door sy tot groote heyligheydt ghekomen is. Sy heeft tot Palentien ontrent het jaer 1540.

20. Februarii. Al was het saecken dat de saligbe Maria Gismania van seer edele ouders ghebooren was heeft nochtans met groote oodmoedigheydt gheleest tot Almerie in Hispanien in't jaer 1515.

21. Februarii. De saligbe Maghet Amata van Assisien is ghewest de nichte van de H. Clara / door wiens versoeck versmadende de ydelheydt des werelts / heeft haeren Bruydegom Christum met sulcken suyverheydt ende eenvoudigheydt des levens ghedient

dat

dat sy heeft verdient Godt te sien te gemoet komēde aen de H. Clara in haer uyterste sy is ghereyst tot haeren bruydegom weynighen tijdt naer het overlijden van de H. Clara.

23. Februarii. De Salighe Clara de Aquilatijs is gheboren gheweest tot Ariminien uyt het edel gheslachte van de Aquilatien / verleydt zijnde door de wellusten des vleeschs / maer door de bermhertigheydt Godts uytter herten / is tot Ariminien in ghegaen in het Clooster van den heylighen Benedictus in 't welck sy haer gheheelijck heeft begheven tot wercken van penitentien / weynighen tijdt hier naer de Benedictinen een ander wooninghe ghekreghen hebbende heeft alleenlijck de salighe Clara haer by de Clarissen / de welcke in de plaetse quamen gevoeght onder de welcke seer godtvruchtelijck levende heeft / soo in het leven als naer doodt verdient in mirakulen te schijnen.

26. Februarii. Inghetreden zijnde het Clooster Mussipontem / de salighe Philippa van Geldre in 't jaer 1519. heeft soo te boven gegaen door heyligheydt

des

des levens de ydelheydt haerder ghe-
slachte/ dat sy gheene clooster lijcke of-
ficie/hoe verwoyen dat het oock was/
en heeft gheweygert: niet tegenstaende
dat sy ghewees was Coninghinne
van Cecilien ende Calabrien / Hertoginne van Loreynen ende Geldre: vermaert
door den gheest der voorseggynghe/ is
overleden in 't jaer 1547.

27. Februarii. De salighe Clara de Vbaldinis is gheboren uyt het edel gheslachte van de Vbaldinen. Naer het overlijden van haeren man verstnadende de rijckdommen ende beweghelijcke tranen van haer teer kindt / heeft haer begheven in het Clooster van Monticulo/ alwaer sy met sulcken neerstigheyt naer de volmaecktheydt heeft ghetracht dat sy aen die andere is ghevoorden tot een exempel: ende weerdigh gevonden dat sy het clooster soude regeren naer het overlijden van de salighe Agnes de suster van de heylighe Clara. Edel door mirakelen is tot Christum gerepst in 't jaer 1264. Telf jaer naer haer overlijden is haer lichaem als noch levende / ghevonden gheweest opghererht hebbende de rechte

handt

handt al oft sy het volck / het welck daer in groote menighte teghenwoordigh was / ghebenedijdt hadde / jae oock twee hondert jaer naer haer doodt ten tijde van den Paus Pius den II. is het weder ghesien gheweest gheheel al oft het gheleeft hadde.

28. Februarii. De salighe Agnes Peranda / ende de salighe Clara maghden zijn beyde discipulinnē geweest van de H. Clara van Assisien / van de welcke in Hispanien ghesonden zijnde/hebben tot Barcinonen een Clooster opgherecht in't jaer 1233. alwaer ghekosen zijnde tot Abdisse de salighe Agnes/ heeft het seer heylighlijck geregeert / betoonēde Godt almachtigh de heyligheydt van sijne dienst-maghet door veel mirakulen/ sy is tot den hemel ghereyst in 't jaer 1281. haer korts volghende de salighe Clara / sy zijn alle beyde op het kerck-hof begraven van waer sy door een hemels licht het welck sich in den nacht vertoonde ontdeckt zijnde / zijn eerelijck verdraghen naer de Capelle.

MEERT

MEERT.

1. Meert. Naer het overlijden van haeren man heeft de salighe Maria Suares den reghel van de H. Clara aenveert tot Salamanke den welcken seer heylighlijck beleevende is ghestorven in 't jaer 1524.

2. Meert. Ontsteken zijnde door de begheerte van een volmaeckt leven de salighe maghet Elisabetha à S. Iacobo / heeft Godt ghebeden dat hy haer soude willen laeten ghevoelen de pijne de welcke onsen Saligh-maker aenghende aen het Cruys in sijne wonden ghevoelt hadde: verhoort zijnde heeft ghekreghen een sweragie onder de borste / in de welcke sy soo langh als sy leefde heeft groote pijnen ghevoelt: stervende is vereert gheweest door hemelijcke teghenwoordighevdt van haeren Enghel bewaerder: sy heeft gheleeft tot Montilie ontrent het jaer 1510.

3. Meert. Tot Palencien heeft upt-ghesteken in groote deughden in 't jaer 1540. de salighe maghet Catharina Tortoles

roles de welcke ghewoon was ghe-heele nachten in het ghebedt over te brenghen.

4. Meert. De saligha Hieronyma Messana / Suster ghewees van groote heyligheydt ende wonderbaere ont-houdinghe: levende een een-saem le-ven in eene speloncke / was sy op d'aerde slapende / ende dagheliicks in water ende broodt vastende / is ghe-storven in't jaer 1590. tot Panormi.

5. Meert. De saligha Franciscna van Eugubien / klaer van miraculen leydt begraven te Eugubie / seer aenghenaem zijnde van haeren Bruydegom Chri-sto is upt die werelt ghenomen in't jaer 1255.

6. Meert. In het jaer 1380. is tot Corbie ghebozen de saligha maghet Coletta / de welcke van haere kindtsche daghen in deughden is op-ghewas-sen. Aenveert hebbende den derden Reghel vanden H. Franciscus / daer naer dooz goddelijcke openbaeringhe onder-wesen heeft in handen van den Paus Benedictus den XIII. den eer-sten Regel van de H. Clara belooft ende van hem het habijt ende wijle ont-fan-

fanghen. Sy heeft veel Cloosters der Clarissen gherefoꝛmeert / soo in Vranckrijck / Hoogh-duytslaudt &c. niet sonder groote moeyte ende aerbeydt / ende die selve Cloosters wederom ghestelt in haere eerste strengigheyt des levens / naer de meyninghe van den H. Franciscus eñ de H. Clara / daer sy noch in volherden tot den dagh van heden: gheene renten noch onruerende goederen besittende / maer by puere aelmoessen levende. Waer door dese H. Maghet van Godt met den gheest der voor-segginghe ende mirakulen is begaeft gheweest. Sy is van den H. Apostel Ioannes aen Christo met eenen kostelijcken rinck tot een bruydt ghegheven / ende ghesien gheweest hoe dat sy van den selven Apostel wiert in den hemel gheleydt. Sy hadde een besondere devotie tot het hooghweerdigh H. Sacrament des Autaers / het welck sy uyt de handen Christi heeft verdient t'ontfanghen / door wiens liefde ontsteken zijnde / heeft met sulcken affectie alle pijnelijckheydt begheert / dat-se ghewilligh ende blijdelijck alle pijnen

der

der martelaeren heeft ghevoelt/ maer dit heeft veroorsaeckt den Saligh-maecker / de welcke haer verhaelt heeft die tormenten die hy voor het menschelijck gheslachte hadde gheleden. Zijnde op eenen tijdt in't ghebedt is haer veropenbaert de H. moeder ende Maghet Maria/ hebbende op haeren schoot het kindeken Iesum/'t welck gheheelijck bebloot ende vol wonden wesendt scheen hulpe ende medelijden te versoecken door sijne trantjens / de H. Moeder beneffens haeren sone suchtende seyde/ dat de boosheyt niet alleenlijck van de besaerde menschen/ maer oock van de kinderen het kindeken Iesum dagheliicks was wondende ende krupende. Voor segghende haeren sterfdagh is tot Gendt overleden in't jaer 1447. Die overvoeringe van de H. Coletta is geschiet naer dat sy 45. jaren ofte meer op 't Kerck-hof hadde begraven gheweest/ te weten 1492. Sy heeft veel dooden verweckt ende onder andere een kindt het welck doodt ter werelt quam: Sy is noch upt-schijnende in mirakulen.

7. Meert. De saligha Agnes van Bohemen/

hemen/ is gheweest de dochter van den Coningh Primislaus Ottogari/ versmaet hebbende de houwelijcken soo van den Keyser Frederick den II. als van Hendrick den III. Coningh van Enghelandt/ wierde te Praghe in het Clooster dat sy selver ghebouwt hadde/ Clarisse ten tijde van de H. Clara / de welcke tot haer sondt een wiel / eenen Pater noster/ een schotelken / ende een kleyn vatken / om uyt te drincken / welcke dinghen noch al t'samen in grooter eeren ghehouden worden met kostelijcke ghesteenten verciert. Veel mirakulen heeft sy ghedaen: door haer ghebeden verloste sy van de doodt den Roomschen Keyser Carel den IV. die langh gheaerbeydt heeft om dese H. Maghet te doen canonizeren / maer door sijn doodt niet en heeft konnen 't selve volbrenghen / sy is ghestorven in't jaer 1283. op de selve ure als Christus is overleden.

8. Meert. De salighe maghet Maria Loriena / is seer vreedtsaemgh gheweest/ ende door haer vasten/stil-swijghen / wercken der liefde uyt-nemende. Sy heeft gheleeft in het Clooster

tot

tot Ceſar-auguſte in 't jaer 1530.

9. Meert. In 't jaer 1413. is tot Bononien gheboren de ſalighe maghet Catharina van Bononien uyt edele gheſlachte / oudt zijnde elf jaeren door den gheeſt Godts ontſteken zijnde is tot Ferrarien in het Clooſter ghegaen / ſy is van ſulcken heyligh leven gheweeſt / dat haer de heyligheu dickwils veropenbaerden daer ſy Feeſt-dagh af-hiel / tweemael heeft den ſy H. Franciſcum geſien. Sy hadde een beſondere devotie tot het heyligh Sacrament des Autaers. Sy is overleden te Bononien in het Clooſter dat ſy ſelver gheſondeert hadde in 't jaer 1463. Haer onbedorven lichaem / door outallijcke miraculen vermaert / wordt noch op den dagh van heden ſittende al oft het leefde vertoont.

10. Meert. De ſalige maghet Catharina à Guevarra / is tot haeren Bruydegom gherepſt in 't jaer 1590. wiens ziele in een klaer-ſchijnende wolcke heeft ſien ten hemel klimmen de ſalighe Agnes Lopezia. Op 't ſelve jaer in het overlijden van de ſalighe maghet Leonora Ulloa hebben vele Suſters gehoort

eene

eene Enghelsche melodie. De voorghenoemde salighe Agnes naer sommighe jaeren overleden / heeft dickwils spraake ontsanghen van het kindeken Iesus.

11. Meert. De salighe maghet Maria à Gratia / is naer een strengh leven begaeft met vele deughden / tot haeren Bruydegom ghereyst in 't jaer 1530.

12. Meert. Aen Christo aenghenaem wesende van haere kindtsche daghen de salighe maghet Margareta Calapidetta / was maer eens des daeghs op basten daghen supghende. Het clooster-lijck leven aenbeert hebbende was grootelijcks trachtende naer de volmaecktheydt / in het ghebedt ende contemplatie was sy ghedurigh / door den dienst der Enghelen heeft-se verdient ghespijst te worden; sy heeft vele toe-komende dinghen voorseyt ende is ghestorven tot Platee in 't jaer 1560.

13. Meert. De salighe maghet Balbina / is de suster ghewerst van de salighe Amata / ende nichte van de H. Clara / sy is ghekomen tot sulcken volmaeckt-

heyt /

heyt / dat Godt door haer veel mirakulen heeft ghedaen.

14. Meert. De saligha Antonia van Florentien / is geweest weduwe als sy heeft aenveerdt het clooſterlijck leven onder den derden Regel van den H. Franciſcus tot Florentien / van waer tot Aquileen komende heeft haer begheven onder den eerſten Reghel van de H. Clara / sy is overleden Abdiſſe zijnde in 't jaer 1472. door heyligheydt ende mirakulen vermaert.

15. Meert. Naer het overlijden van de H. Clara is in het Clooſter van den H. Damiaen eerſte Abdiſſe ghe'weerſt de salige maghet Benedicta van Aſſiſien / de welcke in clooſterlijcke deughden uytſchijnende vermaert door mirakelen is tot haeren Bruydegom gherepſt.

16. Meert. De saligha Paula Malateſta / is hupsvrouwe gheweeſt van Franciſcus Gonzaga den eerſten Marquis van Mantua / de welcke naer het overlijden van haeren man inghegaen zijnde in 't clooſter dat sy tot Mantua ghebouwt hadde / heeft in uyt-nemende deughden ghe ſchreenen / sy heeft ghe leeft in 't jaer 1430.

17. Meert.

17. Meert. De saligh maghet Illuminata Bemba / is gheboren gheweest uyt het edel gheslachte vande Bembi tot Venetien. Sy is gheweest een van die Maeghden de welcke de Saligh Catharinam van Bononien zijn ghevolgh als sy van Ferrarien naer Bononien is gereyst om aldaer een nieuw Clooste te stichten ende te bewoonen/ sy is soo gheneynsaem gheweest met de sali ghe Catharina / dat sy daer door occasi heeft ghekreghen om haere wonder wercken te beschrijven / sy heeft d schuldt der nature betaelt vol zijnd van goede wercken ende deughden.

18. Meert. De saligh maghet Catharina à Mendoza/heeft ghereformeert he Clooster van Keyserg bozcht in 't jar 1580. van waer weder keerende to haer Clooster Astudilianum / is hey ligh lyck in den Heere gherust.

19. Meert. Ghebouwt zijnde he Clooster der Clarissen tot Bamberghe zijn in 't selve jaer 1343. de susters ghe bracht van 't welck de fondatersse d saligh Catharina Zollerina is ghewee de eerste Abdisse ende heeft in wonde re deughden uyt-ghescheuen.

20. Meer

20. Meert. De salighe Pacifica van Assisien dochter van Guelfuccus / is seer familiaer geweest met de salighe Hortulana, met welcke sy gherepst heeft te Ierusalem / tot den bergh Garganum / ende te Roomen / ende ten lesten naerghevolght de voet-stappen van de heyligh Clara / die sy door bloede bestondt. Sy was in het beste haers levens als sy haer tot het slot begheven heeft. Als sy eens met die hoorse bevanghen was / ende van de H. Clara met het teecken des H. Cruys gheteeckent wiert / stondt sy ghesondt op; ende alsoo sy was van groote volmaecktheydt / is sy ghesonden ghe-weest van de H. Clara tot Hispellum om het Clooster van Glorien-dael te fonderen. Dit Clooster ghebreck lijdende van water heeft sy het selve door haer ghebedt verkreghen / onder het welck een hinde voor haer loopende sloegh met de voeten die aerde ende terstondt soo quam daer upt een levende fonteyne / die noch op den dagh van heden door de verdiensten van de salighe Pacifica / is in groote weerde / ghevende den die van haer devoteliick drincken /

mirakuleuselijck dickwils hunne ghe-
sontheyt / het Clooster ghefondeert
zijnde is weder ghekeert tot het Cloo-
ster van den H. Damiaen / ende is daer
salighlijck ghestorven oudt zijnde 90.
jaeren.

21. Meert. In het jaer 1500. heeft
gheleeft de salighe maghet Euphragia;
ontrent welcken tijdt sy heeft ghere-
formeert/ uyt-stekende door haer hey-
ligh leven / het groot Clooster / ghele-
ghen buyten de muren van Lisbonen.

22. Meert. De salighe maghet Fran-
cisca de Collemedio/ is discipulinne ge-
weest van de H. Clara/ door wiens ghe-
beden sy verlost is gheweest van een
swaere pijne des hoofts die ses jae-
ren hadde gheduert / waer om sy
seer neerstigh naer-volghende haere
heylighe voet-stappen / heylighlijck
ghestorven is.

23. Meert. De salighe maghet Catha-
rina à sancto Gabriele / is met wondere
liefde tot Godt ontsteken geweest/ van
wien sy desgelijcks soo seer is bemint
gheweest / dat sy dickmaels in het
ghebedt ontgheest zijnde/ van der aer-
den wiert verheven sy heeft gheelft in
het

het Clooſter van de H. Clara de Colomna tot Bellalcaſaris.

24. Meert. De ſalighe maghet Maria Caldorona / is een lidtmaet ghebeeſt van het Clooſter Turrigiani / van waer ſy verhoert zijnde tot het Clooſter de la Puella de Montablan om aldaer Abdiſſe te weſen / is met opinie van groote heyligheydt ghestorven ontrent het jaer 1537.

25. Meert. Uyt het Clooſter van Ferrarien tot Bononien verhoert zijnde de ſalighe maghet Paula Baptiſta à Meſavacca / met die ſalighe Catharina ende Ioanna de Lambertinis / heeft een beginſel ghegeven van een nieuw Clooſter; rijck zijnde door deughden is heyligh-lijck overleden / door haere verdienſten heeft Godt groote weldaden ghedaen aen die menſchen.

26. Meert. De ſalighe maghet Magdalena à Britannia / is de Suſter ghebeeſt van den edelen Prince Franciſcus Hertoghe van Britannia Amorica / de welcke in het Clooſter Langh-velt in luttel tijts vele jaeren heeft verbult.

27. Meert. De ſalighe maghet Cæcilia à Contignola / heeft door deughden ende

heyligheydt vermaert ghcleeft in het Clooster van de H. Clara tot Mortarii/ uyt het welck sy om haeren Bruydegom te ghenieten naer den hemel van dese elendighe wereldt is ghereyst.

28. Meert. In het Clooster van de H. Clara tot Allecon/heeft in heyligheyt ghcleeft de salighe maghet Maria Clementii/ ontrent het jaer 1530. wiens heyligh lichaem seventhien jaeren naer haer overlijden heel ende wel rieckende is ghevonden.

29. Meert. De salighe maghet Maria à S. Francisco/ ende de salighe maghet Francisca à S. Antonio/ zijn naer de ghebooste ghesusters ghweest de welcke in't jaer 1598. in 't Clooster tot Gienne gheluckelyck zijn ghestorven/ vermaert door strengigheydt des levens/ oodtmoedigheydt ende ghedurigh ghebedt.

30. Meert. De salighe Maria Manuelis/ is ghebooren ghweest uyt het edel gheslachte van de Hertoghen Methymne Sidonie. Dese soo sy haer heeft ontslaghen ghevonden van den handt des houwelyckx/ heeft alle haere rijckdommen in godtvruchtighe wercken

ende

ende behulpsaemheyt der armen uytgherepckt / ende heeft alsoo de armoede ende eerbaerheyt beminnt dat sy nopdt iet eyghens en heeft willen besitten nochte in haer aensicht (daer veel om haere uyt-nemende schoonheyt toe trachten) willen ghesien zijn. Ende op dat sy te vryelijcker aen Christo haeren Bruydegom den welcken sy van het beghinsel van haeren weduwelijckē staet getrouwt hadde / soude moghen dienen / is tot Hispellen in ghetreden het Clooster van de H. Clara / alwaer in een arm cellecken woonende / ende een armer leven belevende / heeft haer selven eenighe jaeren in alle deughden ghoeffent / van hier naer het Clooster de Iesu in de selve stadt ghelegen verhoert zijnde / heeft in't jaer 1543. heylighlijck haer leven gheeyndicht. Haer lichaem 40. jaeren naer haer overlijden ontgraven zijnde is in teecken van haere verdiensten onbedorven ghevonden.

APRIL.

1. April. De saligh maghet Isabella

à Sotto Majore / is de dochter gheweest van den Grave van Bellalcasaris / de welcke door oodtmoedigheydt heeft willen genoēt worden Isabella à Popula / ter liefde van Christus versmaedende de werelt / heeft van haer selvē sulcken oodtmoedigh ghevoelen ghehadt / dat sy als dienst-bode van d'andere Religieusen de verworpēste officie met blijschap der herten / die haer oock in het aensicht vertoonde heeft willende bedienen / naer de Metteuen en was sy noydt slapende / maer knielende op de aerde oeffende sy haer in het ghebedt tot ter Primen toe. Sy is ghestorven tot Bellalcasaris in het Clooster van de H. Maria de Colomna.

2. April. Door wondere heyligheydt heeft gheschenen de salighe maghet Agnes ab Ortega / sy heeft gheleeft in het Clooster Methymne-campi ontrent het jaer 1540. vermaert door den geest der voorsegghinghe naeckende haeren sterf-dagh heeft voorseydt de verwoestinghe van haer Clooster ende de verstroeyinghe van de Susters / het welck naer 16. jaeren gheschiet is.

3 April. De salighe maghet Maria de

Iesu

Iesu heeft besondere groote devotie ghehadt tot het Hooghweerdigh heyligh Sacrament des Autaers / in het welck sy eens ghesien heeft het kindeken Iesum. Op eenen tijdt benauwt zijnde in het overpeysen van het mysterie van de heylighe Dryvuldigheyt/ heeft Godt oodtmoedelijck ghebeden dat hy haer het selve soude believe te openbaeren: sy heeft als doen ghesien in een visioen een processie/ wiens beginsel waeren leydende dry persoonen in 't wit ghekleedt gheheelijck malkanderen ghelijck waer door sy wonderbaerlijck is getroost gheweest. Op eenen dagh als sy ghestadigher haer tot het ghebedt hadde begheven is aen haer veropenbaert de moeder Godts hebbende in haere handen het kindeken Iesum / 't welck sy haer soetelijck was presenterende/ sy is overleden in het Clooster ghenoemt Antiqua Mellaria.

4. April. De salighe maghet Alexandrina de Letto / is gheboren gheweest uyt edelen stamme in de stadt Salmone gheleghen in 't rijck van Napels 15. jaeren oudt zijnde is ghegaen in het

Clooster der Clarissen in de voorghenoemde stadt van waer sy naer 25. jaeren om de borghelijcke tweedracht heeft moeten vertrecken: vermaent zijnde van den Enghel is naer Fulginien ghereyst/alwaer opgherecht hebbende een clooster / heeft uyt-gheschenen in liefde tot haeren even-naesten. Daer was in het clooster ghebreck van water ende den ghegraven put en was niet ghevende aen de noodelijckheydt der Susteren. Dit siende de Godtvruchtighe moeder/heeft door de kracht van het ghebedt verkreghen dat de nature scheen te weygheren. Is heylighlijck overleden in't jaer 1458. vermaert door den gheest der voorsegghinghe.

5. April. De salighe maghet Magdalena Magalonia / heeft Christum haeren bruydegom ghedient / ghestadigh in't ghebedt ende contemplatie/ in de Provincie van Aragon: waerom sy van den duyvel vele quellinghen heeft onderstaen.

6. April. Vernaemt is gheweest soo door heyligheydt als wel mirakelen de salighe Clara Veneta / in het clooster

van

van het H. Graf te Venetien / wiens lichaem niet alleen van de Susters / maer oock van de wereltsche menschen in groote eere gehouden wort.

7. April. Seer bekent is geweest de strenghigheyt ende contemplatie van de salighe maghet Maria à Conceptione in het clooster Bellalcasaris / sy heeft gehadt de gave der traenen / ende gheleden wonderbare ontgheestinghen / in de welcke sy ondertusschen gheslen is geweest verheven van de aerde. Sy heeft gheleeft ontrent het jaer 1575.

8. April. De salighe Eluire à Villa-Sicca / Weduwe ghebleven zijnde heeft haer huys tot Corduba verandert in een Clooster / ende in het selve geweest d'eerste Abdisse van hier tot Hispellen verhoert zijnde met twelf Susters in 't jaer 1520. heeft aldaer in groote penitentie / ende onspreckelijcke oodtmoedigheyt uyt-schijnende in heyligheydt het selve officie veel jaeren bedient.

9. April. De salighe maghet Catharina de Iesu / heeft door onderhoudinghe der clooster lijcke zeden ende heyligheydt des levens in het clooster van

Beatien seer schoon gheschenen ontrent het jaer 1520.

10. April. De salighe Maghet Beatrix à Bello-Monte heeft aen d'andere ghegheven een vol exempel van heyligheydt/om dat sy het selve soude naervolghen: ende al was het saecken dat sy gheboren was uyt de Koninghen van Navarre / is nochtans soo oodtmoedigh geweest / dat qualijck in dien tijdt haers ghelijck ghevonden is gheweest. Sy heeft gheleest in 't jaer 1520. tot Granate.

11. April. Een seer edele ende heylighe maghet is gheweest de salighe Ioanna de Lambertinis / uyt het klooster van het lichaem des Heeren tot Ferrarien vervoert zijnde tot een nieuw Clooster op-gherecht tot Bononien/onder den selven naem is aldaer geweest d'eerste Vicarisse/ ende is heylighlijck overleden: wiens lichaem naer dat het vele jaeren op het ghemeyn Kerckhof hadde gheschuylt door gheval ontdeckt zijnde heeft eenen soeten geur van hem ghegheven / waerom dat het ghestelt is onder den hooghen Autaer.

12. April. De salighe Anonyma maget

door

door jaeren ende heyligheyt verciert/ is ghestorven in het Clooster Annesiacum 1500.

13. April. De salighe maghet Francisca de S. Clara heeft in sulcke oodtmoedigheydt gheleeft in het Clooster tot Bellalcasaris / soo dat haer noyt en heeft verdroten eenige vervolgingen/ ende versmaetheden voor Christo te lijden / sy heeft gheweten haeren sterf dagh ende is glorieus veropenbaert naer haer doodt.

14. April. De salighe maghet Maria Aluna is gheweest dochter van den Marquis van Plicentien. Om Christo gheluckelijcker te dienen is ghegaen in het klooster van Montillie/ het welck sy gestight hadde in 't jaer 1512. Sy heeft aldaer tot den lesten asem een heyligh leven gheleydt/ door den renck van haere deughden zijn vele edele dochters versmadende de ydelheydt des wereldts tot het Clooster ghekomen.

16. April. De salighe maghet Maria à Christo / Abdisse van haer Clooster van de moeder Godts te Illescen ghebrocht zijnde in 't jaer 1533. om het

Clooſter Fonſalide van den heyligheit Gheeſt te regeren; is aen de Susters een exempel gheweest van oodtmoedigheydt ende klooſterlijcke zeden.

17. April. De salighe maghet CatAarina Queveda heeft gheleeft in deughden in het Clooſter van onſe Lieve Vrouwe ten Trooſt tot Calabazanen/ſy heeft veel diughen voorſeyt door den gheeſt der prophetien.

18. April. De saligh maghet Leonora à S. Franciſco is seer optmoedigh gheweest / ende heeft besonderlijck de aermoede beminat / sy was oock met een scherp hayren kleedt haer lichaem daghelijcks kastijdende: van de duyvelen door duysten en woorden dickwils ghequelt zijnde is van den Engel ghetrooſt gheweest den welcken haer haeren sterf-dagh heeft veropenbaert sy heeft gheleeft in 't jaer 1565.

19. April. De saligh maghet Hippolyta à Malegnano heeft gheleeft ontrent het jaer 1530. vermaert door haer deughden ende iever tot d'onderhoudinghe van de klooſterlijcke manieren. Sy is heyligh lijck overleden in het kloofter vande H. Clara tot Mortarie.

20. April.

20. April. De salighe maghet Maria à S. Francisco is seer gheneghen gheweest tot werckē der penitentien heeft haer leven durende ghedraghen een rauw hayren kleedt / altijdt bervoets gaende ende vastende te water ende te broode. Sy heeft haeren gheest aen Godt ghegheven in het klooster van de H. Clara tot Palona.

21. April. De salighe maghet Ioanna Pacsieca is gheboren gheweest uyt den edelen stamme van de Pacsieci/dochter van den Marquis van Villenici / de welcke versmaedende de ydele wereldt/heeft tot Scalonen verdient Christum haeren Bruydegom in oodtmoedigheydt te dienen / ende tot den selven vol van verdiensten te reysen.

22. April. Ontrent het jaer 1530. is tot Alençon seer heylighlijck overleden de salighe maghet Gabriela à Nozayo : wiens lichaem 17. jaeren naer haer overlijden onbedorven ende wel rieckende is bevonden.

23. April. De salighe Iolenta / naer dat gestorven was in Polen haerē man Boleslaus ghenaemt / den godtvruchtighen Hertoghe van Calissien in 't jaer

1279.

1279. is vertrocken naer de oude Sandecia ende heeft aldaer in het clooster vande H. Clara/ dat sy gheſtight hadde upt-ſchijnende in deughden gheleeft.

24. April. De ſalighe Gemma van Sulmonen edel van gheſlachte / heeft naer het overlijden van haeren man aldaer aenveert den reghel van den H. Auguſtinus/ maer ghedwonghen zijnde door eene groote tweedrachtighheydt de welcke onder de borgherije was opgheresen / in ballinghſchap te gaen / met haere twee dochteren de ſalighe Margareta ende Clara/ ende met haer twee nichten de ſalighe Alexandrina ende Liſa / is tot Fulginien ghekomen ende heeft aldaer met haer gheſelſchap aenveert den reghel vande H. Clara in het clooſter van de H. Lucia/ sy heeft daer ſeer heyligh lijck geleeft/ ende alwas het ſacken dat sy oudt van jaeren was / heeft nochtans alle de andere Suſteren in neerſtighheydt tot den goddelijcken dienſt te boven ghegaen/ sy is overleden met eenen naem van heyligheydt in 't jaer 1435.

25. April. De ſalighe maghet Anna à Conceptione is wel edel gheweeſt van

van ghebozte/ maer veel edelder van deughden / ende al is het saecken dat sy maer 38. jaeren oudt zijnde is overleden / heeft nochtans gheluckelijck vervult den loop van de andere / want haere oeffeninghen soo langh als sy heeft gheleeft en zijn anders niet gheweest dan ghedurighe ghebeden met by iverighe oudthoudinghe des reghels ende scherpe penitentien/ sy heeft gheleeft tot Lisbona ontrent het jaer 1536.

26. April. De salighe Costantia naer het overlijden van Koninck Petrus van Arragon haeren man / heeft in 't jaer 1290. aenveert het habijt van de H. Clara tot Barcinona / ende heeft in 't selve seer heylighlijck gheleeft is ghestorven in 't jaer 1301.

27. April. De salighe maghet Blancha is gheweest de dochter van Philips den Langhen Coninck van Vranckrijck eñ Navarre / sy heeft door heyligheydt des levens haeren edeldom te boven ghegaen in het clooster Langh-velt/ daer sy ghestorven is in 't jaer 1358.

28. April. De salighe Anna à Cruce is de oudtste dochter gheweest van

Rode-

Rodericus Pontius Hertoghe van Arcos/ de welcke naer het overlijden van den Marquis de Priego haeren man in 't jaer 1553. is ghegaen in het clooster van Montilie/sy heeft het eerste fundament van haere volmacktheydt ghestelt in oodtmoedigheydt: sy verblijde haer in verworpen wercken: door scherpe disciplinen ende andere penitentiē was sy het licham aenden geest onderworpende. Haer ghebedt was ghedurigh ende vierigh / in het welck sy hadde de gave der tranen ende ontfingh vele goddelijcke veropenbaringhen/sy is overleden in 't jaer 1601.

30. April. De salighe maghet Maria à S. Hieronymo is soo gheneghen gheweest tot penitentie / dat sy noydt en heeft af-gheleyt haer hayren kleedt/ ende was soo ghestadigh in het ghebedt / dat sy oock gheheele nachten in het selve was overbrenghende / naeckende haer overlijden heeft-se ghesien de H. Maghet ende martelesse Ursula met haer gheselschap / die haer was noodende tot de glorie. Sy heeft gheleeft ontrent het jaer 1590. in het klooster ghenaemt Antiqua-mellaria.

MEY.

MEY.

1. May. De salighe Anonyma weduwe is gheweest Gravinne van Valentien/ heeft ontfanghen het habijt upt handen van de H. Coletta in het Clooster van Vesuntien / daer sy in wondere deughden heeft gheschenen.

2. May. De salighe maghet Maria Alphonsi wesende Abdisse heeft door haer deughden vermaert gheweest. Sy is ghestorven in't jaer 1347. ende naer haer doodt van Godt met mirakelen vereert.

3. Mey. De salighe maghet Philippa à Medicea heeft tot Florentien elf jaeren Abdisse gheweest/ ende een groote liefhebster van het stil-swijghen ende alle andere deughden/ sy heeft haeren geest aen Godt ghegheven in 't jaer 1488. naer dat-se 54. jaeren in het klooster hadde gheleeft.

4. Mey. De salighe maghet Blancha Henriques heeft gheleeft in het Clooster tot Palentien / sy is gheweest de eyghen suster van Alphonsus Amonirant van Castillen / niet teghenstaende dat sy van sulcken edel gheslachte gheboren was / heeft nochtans soo bemint

de

de verworpēste dinsten van het clooster dat-se alle andere religieusen in oodtmoedigheydt heeft te boven ghegaen. Sy is in den Heere gherust ontrent het jaer 1544.

5. Mey. Ontrent het jaer 1510. heeft geleeft de salige maget Elisabeth à Turri de welcke als sy haer selven seer neerstelijck was oeffenende in ootmoedigheyt/armoede ende andere deughden/ eñ op eenen Sondagh seer neerstelijck besich was in het dienen van een van haere mede-susters/ waer door sy van de biechte/H. Cōmunie/ eñ het hooren der Misse berooft was gheweest stortende oversucks met bedroefder herte haere gebeden voor het H. Sacrament ende biddende om vergiffenisse voor soo veel al sy hier in soude mogen misdaen hebben/is onversiens by haer geweest eenen Minderbroeder/den welcken haer alle beyde die Sacramenten heeft uyt-gereyckt/eñ Misse voor haer gedaen/voorts met vele andere deughden verciert zijnde heeft door goddelijcke openbaringe haeren sterf-dagh geweten eñ is heylighlijck overleden in het clooster van Burgis in Spagnien.

6. Mey.

6. Mey. De salige maghet Maria à Corbya is geweest d'eerste Abdisse van het clooster van Surrigie in Burgundien/ gestight door de H. Coletta/ wiens ghedurighe mede-ghesellinne sy ghewees is. Overschynende in heyligheydt is tot haeren Bruydegom ghereyst.

7. Mey. De salige maghet Maria Lopetia à Viel heeft gheleeft in't jaer 1530/ door haer heyligh leven heeft-se verdient vele toe-komende dinghen te weten. Sy is overleden in het Clooster van de heylighe Catharina/ het welck d'eerste is van de Provincie van Arragon.

8. Mey. De salighe maghet Antonia Pacsieca / is ghewees de dochter van Didacus Marquis van Vilenicus / de welcke alle tijdelijcke dinghen door Christus versmaedende/ is tot Scalonen in het clooster ghegaen / daer sy heeft ghewonnen diese fondamenten van oodtmoedighheyt / ende verciert zijnde met verscheyde deughden heylighlijck in den Heere gherust. Sy heeft gheleeft ontrent het jaer 1525.

9. Mey. De salige maghet Barbara Traveria/ verciert zijnde met uyt-nemende goede

goede manieren heeft haer door wonderе oeffeninghen der deughden tot de volmaecktheyt begheven: Sy heeft verdient te sien Christum onsen Salighmaecker sitten op een last-draghende beeste op de selve maniere ghelijck hy binnen Ierusalem is ghekomen/ als wanneer hem de schaeren met groote eere waeren in halende ende roepende: Osanna aen den Sone van David: als d'andere Susters op den Palmen-Sondagh processie hielden. Sy heeft gheleeft tot Valentien/ ende veel dinghen door Godts openbaeringhe voorsept.

10. Mey. De salighe maghet Maria ab Incarnatione heeft door onverghelijckelijcke deughden / ende heyligheyt ghelicht. Sy was heele nachten door ghedurigh in het ghebedt/onder het welck sy dickwils van der aerden wiert verheven / door groote penitentien/ daghelijcks vasten/vergieinghe van haer bloodt door scherpe disciplinen heeft-se ten lesten gekregen een swaer sieckte/ ende is eens blijven ligghen in ontroostinghe / op welcken tijdt haer veropenbaerende de heylighe maghet

ende

ende moeder Maria heeft haer gheſont-heyt belooft / die-ſe binnen twee da-ghen heeft ghekreghen. Maer haer ſelven weder oeffenende in de voor-ge-noemde verſterbinge haers lichaems / ende bemerckende dat haer haere krachten begoſten te beghéven ende de doodt te naecken / heeft ontfanghen het H. Sacrament des Autaers / ende is korts daer naer heylighlijck in den Heere ontſlaepen / in het Clooſter van de H. Clara tot Belcazaris. Maer haer doodt is ſy ſeer glorieus aen verſchey-de Suſters verſchenen. Sy heeft ghe-leeft in 't jaer 1570.

11. Mey. De ſalighe maghet Caſilidis Calderonica heeft ghewerſt van ongh-loofbaere oodtmoedigheydt / ende lijd-ſaemheyt in ſwaere ſieckten: want oodtmoedelijck van Godt verſocht hebbende dat hy haer op deſe werelt ſoude believen te laeten lijden de ſtraf-fen die ſy in het Vaghevyer hier na-maels om haere ſonden ſoude moeten lijden / is met heyligh vyer ('t welck van de voeten tot de ſchouderen op-klimmende haer gheheelijck heeft ver-teert) beſocht gheweeſt. In deſe pijne

en is

en is sy noyt droevigh ghesien gheweest maer heeft de selve met groote blijschap verdragen. Sy heeft gheleeft tot Verolade in 't jaer 1555.

11. Mey. De salige maget Angela à Verveto volmaeckt van levē wesende heeft gesien Christum onsen Saligh-maker in de ghedaente van een uyt-nemende schoon kindeken in het Alder-heylighste Sacrament des Autaers. Sy is vermaert gheweest in 't jaer 1530.

13. Mey. Met geen ghemeyne opinie van heyligheyt is overleden de salighe maget Maria Montalva in het Clooster Concecamporum / haere reliquien naer vele jaeren ontgraven zijnde hebben eenen goeden geur van hen ghegheven / ende het stof dat uyt haer graf vergadert is gheweest heeft vele menschen van de kortse ghenesen. Sy heeft gheleeft ontrent het jaer 1540.

14. Mey. De salige maghet Anna Maria à S. Iosepho / heeft 30. jaeren in alle heyligheyt geleeft in het clooster tot Salamāke eñ is aldaer vermaert door mirakelen salighlijck overleden in 't jaer 1631.

15. Mey. De salighe maghet Elisabetha à S. Ludovico is overleden met groote

teeckenen

treckenen van heyligheyt in het Cloo-ster Ville-comitis in de Provincie van Portugael.

16. Mey. Ontrent het jaer 1530. is in de Provincie van Milanen door haer groote heyligheyt seer bekent geweest de salighe maghet Elisabeth.

17. Mey. De saligh maghet Elisabetha ab Annuntiatione van den kercker des lichaems verlost zijnde is ten hemel gherepst upt het Clooster van de Moeder Godts de Portu / om haere groote deughden herst sy bedient 28. jaeren het officie van Abdisse. Sy was seer gestadigh in het gebedt knielende / waer door haer knien zijn verhardt geworden / gheliick-men leest van den H. Apostel Iacobus / ghevallen zijnde in een sickte die haer seer gemeyn was / heeft ghedurelijck verhaelt dese woorden van den Prophect David: U hande sal my derwaerts leyden, ende u rechte hant sal my houden. Nader de doodt wesende heeft-se by ghevoeght upt den 138. Psal. Ick hebbe gheslapen, ende ben vast in't slapen gheweest, ende ick ben op-gestaen, want de Heere heeft my ontfanghen. Het welck Godt almachtigh willende be-

bestigen ende kenbaer maecken/ heeft begeert dat haer lichaem naer dat het eenigen tijt onder de aerde hadde gelegen door geval ontdeckt zijnde sulcken soeten geur soude van hem gheven dat het vervulden het heel Clooster.

18. Mey. Daer is gheweest ten tijde van den Paus Nicolaus IV. in Syrien/ in de stadt Achon / anders ghenaemt Ioppe een schoon klooster der Clarissen daer veel Susters in alle heyligheydt leefden/ als de stadt in't jaer 1291. van de Saracynen is inghenomen gheweest. De moeder Abdisse/ verstaende dat de Saracynen in de stadt ghekomen waeren / ontsteken zijnde met eenen yver om haere suyverheyt te bewaeren/ heeft haestelijck alle haere susters by een gheroepen / ende hun vermaent om kloeckelijck de kroone der Martelaeren te ontfanghen / seggende: laet ons / beminde dochters ende susters/ dit sterffelijck leven versmaden op dat wy volherdigh in het gheloof sterck naer ziele ende lichaem ons selven moghen op-offeren aen den onbevleckten Bruydegom / ende door het vergieten van ons bloedt moghen kooper

koopen het onreynde lijck leven: het ghene ghy lieden my siet doen/volght my daer inne naer. Dese mannelijcke vrouwe dan/ nemende een mes/ heeft haer selven den neuse af-ghesneden ende door het uytloopende bloedt haer heel aensicht bloedigh ghemaeckt. Dit siende de Susters/ hebben haere moeder naer ghedaen haer aensichten verschreydelijck quetsende; ende door het macghdelijck bloedt roodt-vervigh zijnde/ zijn schroomelijck om aensien ghevreest. Wat meer? De Sarasynen komen in het Clooster met bloote sweerden doorstigh naer het Christen bloedt de macghden komen hen onverbaerelijck teghen/ gheen lieffelijck maer een schrickelijck aensicht aen die handen toonende; de welcke door het eerste verwondert zijnde ende daer naer hen schroomende hebben alle de macghden door het sweert ghedoodt/ de welcke met de kroone der martelaeren vereert zijnde zijn ghekomen onbevleckt tot d'onthelsinghe van haeren Bruydegom.

20. Mey. De salighe macghet Quiteria à Cruce heeft door heylighheydt des

levens ende cloosterlijcke zeden ver-
maert gheweest / sy was seer bemin-
nende de armoede ende ghestadigh in
het ghebedt / wiens ziele in 't jaer 1543.
uyt het clooster van Gienne tot den
hemel is ghevloghen.

21. Mey. De salighe Maghet Maria
de Iesu door verscheyde openbaringen
ende hemelschen troost vermaert zijn-
de / is naer sware wercken van peni-
tentie in het clooster tot Palma hey-
lighlijck ghestorven / op welcken tijdt
een klaer blinckende sterre boven haer
celle is vertoont die het heel sieck huys
met haer klaerheydt heeft verlicht.

22. Mey. De salighe Maghet Apol-
lonia Pighnesia is gheboren gheweest
van Volaterre een stadt in Tuscia ende
heeft aldaer gheleeft in het clooster der
Clarissen in 't jaer 1560. overvallen
zijnde van eē swaere sieckte inde welc-
ke uyt haere zijde waeren kruypen
de wormen beneffens eenen vuylen
stanck die de omstanders vernielde
heeft nochtans overleden zijnde eenen
aldersoesten geur van haer gheghe-
ven: sy hadde versocht van God
almachtigh dat sy soude moghen ghe-
voelen

voelen die smerten/ de welcke den H. Vader Franciscus in sijne wonden hadde gevoelt / het welck verkreghen hebbende/ heeft die pijne soo langh als sy gheleeft heeft / verduldelijck verdraghen.

23. Mey. De salighe Maghet Mentia à Mendoza / gheboren uyt edel gheslachte heeft in deughden gheschenen in het clooster tot Gienne eñ is in den Heere ontslapen. 1558.

24. Mey. De salighe Maghet Anna de Bessey ende de salige maghet Coletta Doyselet hebben in wondere heylighheydt tot Auxonien gheleeft onder de reformatie van de H. Coletta.

25. Mey. De salighe Maghet Francisca Pacsieca heeft voor vader ghehadt Didacum Pacsiecum Marquis vau Villenicum: de welcke willende Christum in armoede ende oodtmoedigheyt dienen / heeft het cloosterlijck leven tot Scalonen aenveert ende is aldaer heylighlijck ghestorven/ sy heeft gheleeft in 't jaer 1525.

26. Mey. Uyt het gheslachte van de Vlbaldinen zijn gheboren gheweest de salighe Maeghden Ioanna ende Lucia/

gesusters/de welcke haer 't samen aen Christo hebbende toe gheeygent ende 't samen heyligh lijck levende/ zijn tot Christum gherepst upt het clooster van Monticulo by Florentien / hebben gheleest ontrent het jaer 1225.

27. Mey. De salighe Maghet Claudia Meansea is gheweest eerste Abdisse van het clooster tot Gebenne in Vranckrijck / alwaer sy door mirakelen ende heyligh leven is vermaert gheweest in 't jaer 1477.

28. Mey. De salighe Maghet Felix à Perusio is in het clooster van den H. Cosmas en Damianus tot Roomen door haer deughen vermaert gheweest. Op eenen seckeren tijdt swaerlijck siech zijnde /heeft verdient met haere eygen ooghen te sien Christum onsen Salighmaker/den welcke als eenen waerachtighen medicijn haer quam besoecken ende vertroosten.

29. Mey. De salighe Maghet Philippina Chalonia is de dochter gheweest van Ludovicus Prince van Arausien ende van Ioanna à Monte Belliardo fondatenrs van het clooster tot Orba in Savoyen. Sy heeft in mirakelen upt-

ghe-

gheschenen in 't jaer 1440.

30. *Mey.* De salighe Maghet *Maria Baptista* is gheboren gheweest tot Fulginien/ van het jaer 1507. als wanneer sy haer in het clooster heeft begheven heeft is altijdt uyt-schijnende gheweest in clooster lijcke zeden/ sy was altijdt met een blijmoedigh ghelaet ende herte ghehoorsaem / in het werck hoe swaer ende verwoyen dat het oock mochte zijn/ was sy d'eerste. Sy hadde een groot medelijden met de zielen in het Vaghevyer voor de welcke sy dagheliicks was biddende sy oeffende haer selven ghedurelijck in het overdencken van de bittere Passie Christi ons Saligh-maeckers / op welcken tijdt sy veel goddelijcke openbaringen was ghenietende. Sy is haeren Bruydegom gaen ghenieten in 't jaer 1552.

IUNIUS.

1. *Iunii.* De salighe ghesusters ende maeghden Ioanna ende *Margareta* zijn gheweest de dochters van Godefridus Hertoghe van Brabandt / die in 't Clooster van Lanck-velt door miraekelen

hebben upt-ghesteken / zijn ghestorven in 't jaer 1337.

2. Iunii. De salighe maghet Angela Cæcilia à Reynes/begaeft metten gheest der prophetien is ghestorven te Milanen in 't jaer 1585.

3. Iunii. De salighe maghet Coleta/ was de dochter van Rodulphus den Keyser/ die het beghinsel ende den eersten is ghweest van het vermaert huys van Oostenrijck / vol van verdienſten ende deughden is in den Heer gheruſt.

4. Iunii. De salighe maghet Espovellana / ghelijck sy heyligh lijcken heeft ghelieft / alsoo is sy vol van heyligheyt tot Valentien in den Heere gheruſt.

5. Iunii. De salighe maghet Ludovica à Sandoval in ghedurighe ghebeden/ ende penitentie haer lichaem uptmerghelende/ is salighlijck ghestorven tot Alcantaren / in haere begravenisse is een seer soet muſieck der Enghelen ghehoort ghweest.

6. Iunii. De salighe Delphina wedutwe/ naer de doodt van haeren man/ is met Christo onder-trouwt onder den re-

ghel

ghel van sinte Clara/ ende heeft in alle sorten van deughden soo voort ghegaen / dat-se soo in haer leven/ als in haere doodt/ heeft verdient vele mirakelen te doen. Vier jaeren naer haere doodt is haer lichaem gheheel/ ende wel-rieckende gevonden/sy heeft gheleeft tot Barcelonen 1520.

7. Iunii. De salighe Maria à Toledo maghet is gheweest eene seer devote religieuse/wiens vasten eñ vierigh gebedt ongheloofflijck zijn gheweest: sy is overleden tot Brigate 1533. voor wiens scheyden uyt de werelt een soet gheluyt van eene lire van de omstaenders is ghehoort gheweest.

8. Iunii. De salighe maghet Mauriquez / als eene seer wijse maghet/heeft haere lampe haers levens soo ghereet ghehouden / dat als haeren Bruydegom ghekomen is / d'Enghelen den soeten lof-sangh/ Te Deum laudamus tot het versken / Te ergo quæsumus/ voor haere doodt / dat oock de susteren ghehoort hebben / soetelijck ghesonghen hebben Sy heeft gheleeft tot Calabazanes 1535.

9. Iunii. De salighe Gabriela van Pe-

rusien maghet begaeft met den gheeft der alderhooghste contemplatie/ door de welcke sy dickwils gesien is verheven vander aerden / ende verslonden in Godt / heeft gheleeft te Fulginien in Vmbrien.

10. Iunii. De salighe maghet Agatha hoe wel dat sy was edel van gheslachte was nochtans veel edelder in heyligheydt/ heeft gheleeft tot Verdun.

11. Iunii. De salighe Elisabeth van Navarra heeft het clooster van Albien somtijdts bewoondt / gheboren van de doorluchtighe familie van de Princen van Cearne. Leefde in heyligheydt in't jaer 1500.

12. Iuuii. De salighe Philippa à Soto Majore was de dochter van den Grave van Belalcazaris / de welcke versmaedende des werelts pracht / heeft haer in alle oodtmoedigheydt ghebedt / ende oeffeninghe van penitentie beghéven tot den dienst Godts / leefde in 't jaer 1505.

13. Iunii. De salighe maghet Maria à Iesu heeft te Corduba met groote heyligheydt ende devotie Godt ghedient ende is aldaer ghesloten.

14. Iunii.

14. Iunii. De salighe maghet Ioanna à Baptismo was haer selven oeffenende in wercken van penitentie / onderhiel de vasten daeghen met water en broodt. Sy en heeft noyt bedde ghebruyckt is van Godt met vele openbaeringhen ende goddelijcke giften begaeft gheweest / sy heeft den dagh van haere doot van te vorens gheweten ende is ghereyst naer haer vaderlant: sy heeft gheleeft ontrent het jaer 1590. tot Belviseer.

15. Iunii. De salighe maghet Cæcilia Cacciaguerra heeft Christo met een wonder exemplaer leven tot Assisien ghedient.

16. Iunii. De salighe maghet Barbara van Milanen Abdisse / tot Vercel eerste Abdisse wesende / heeft alsoo Christo behaeght dat sy voor ende naer haere doodt met vele mirakelen is vereert gheweest.

17. Iuuii. De salighe maghet Ioanna de Durve / Abdisse van het Clooster van Camberiau in 't jaer ons Heeren 1571. ghekosen voor d'eerste Abdisse aldaer heeft uyt-ghesteken in vele deughdē / haer spijse was broot en wa-

ter / 't welck van de andere die by haer aen tafel saten niet en koste ghemerckt worden ; sy begaf haer teenemael tot contemplatie van onse verlossinghe / waerom sy dickwils buyten haer selven op-ghetrocken was: rechts voor haere doodt is sy twee daghen op-ghetrocken ghebleven / ende ghestorven in 't jaer 1550.

18. Iunii. De salighe maghet Franca heeft gheleest in 't jaer 1500. in 't Clooster der Enghelen tot Arimini / uytstekende in deughden en verdiensten.

19. De salighe maghet Ioanna à Sancto Stephano / versterckt door de deughden van oodtmoedigheyt ende des ghebedts heeft veel strijden der hooser duyvelen verwonnen / haere saligher reyse tot den Heere heeft eene menighte van Enghelen met haeren soeten sangh vereert met den lof-sangh Pange lingua glorioſi / sy is begraven in 't landtschap van Cordube in 't Clooster d'Espe.

20. Iunii. De salighe maghet Ludovica Aquilana / heeft in d'oeffeninghe des ghebedts verkreghen sulcken trooſt / dat-se dickwils ontgheest wesende

van

van der aerde wierde opgheheven. Is ghestorven in't Clooster van het Lichhaem Christi ghenaemt/tot Aquila met vele mirakelen verciert.

21. Iunii. De salighe maghet Mentia à S. Martino Abdisse / Baressus noemt dese maghet Maria / dese is d'eerste Abdisse gheweest in 't Clooster van de H. Clara tot Mõtilla/ in wiens scheyden van de werelt een andere suster Godt seer aenghenaem heeft ghehoort de Enghelen singhen dit versken. Auditui meo dabis gaudium & lætitiam, & exultabunt ossa humiliata. dat is: mijn ghehoor suldy blijschap ende vreught gheven / ende de veroodtmoedighde beenderen sullen haer verheughen.

22. Iunii. De salighe maghet Catharina de Columna/ is gheweest meestersse van de Novitien in 't Clooster van Belalcazar/ wiens ziele heeft haere discipulinne de salighe Maria à Sancto Antonio ghesien in de ghedaente van eene duyve ten hemel vlieghen.

23. Iunii. De salighe maghet Ioanna à Guevarra is gheweest d'eerste Abdisse in't Clooster van Langh-velt / heeft uyt-ghesteken in wijsheyt / in't ghe-

bedt ende andere deughden om de welke sy naer haere doodt heeft gheblocken in miraktelen. Sy heeft gheleeft in't jaer 1460.

De salighe maghet Franciſca de Belen is eenen oprechten spieghel van penitentie gheweest / en heeft nopt bedde ghebruyckt / ende altijdt een haren kleet ghedraghen / de vasten daghen van den reghel altijdt te water ende te broode overghebrocht. Sy heeft gheleeft tot Beluisy.

24. Iunii. De salighe maghet Laura de Saulis / deſe met alle sorten van deughden beghaeft is in het Clooſter de Ieſu tot Milanen gheſtorven. 1585.

25. Iunii. De salige maghet Velcia à Puccio heeft een heylich leven geleydt in 't Clooſter van Montecello te Florentie ende is gheſtorven 1320.

26. Iunii. De salighe maghet Leonora Guſmania onder andere heylighe religieuſen / die in 't Clooſter te Civilien hebben gheleeft / heeft beſonderlijck upt-gheſteken / gheboren upt de familie der Hertogen van Methymne Sidonia / acht jaeren oudt weſende is berooft van haere ouders / ende gheheel

heel rijck zijnde is gheſtelt onder het
momboirſchap van haeren Oom/ nu
qualijck elf jaeren oudt weſende/ op
datſe tot wereltſche pracht e / oft hou-
welijck niet en ſoude ghedwonghen
worden is dooz eene behendigheyt
in 't Clooſter ghegaen / want ſy heeft
verſiert dat ſy eene groote begheerte
hadde om haer moeders ſuſter / die
in't Clooſter van S. Agneten Abdiſſe
was / te beſoecken : ghelepdt weſende
by haer/ is met eenen lichten voet in-
gheloopen / ende gheenſins meer wil-
len uyt-komen / 't welck de vrienden
vernemende / hebben ghedreyght 't
Clooſter te ruineren / ende haer uyt
kracht ende gebodt van den Coningh
ghebrocht voor den Aertsbiſſchop en-
de Gouverneur van den Coningh op
dat-ſe haere meyninge ſouden weten/
maer ſy blijvende in haer propoſt vaſt/
heeft openlijck bekent dat-ſe in geen-
der manieren het Clooſter ſoude ver-
laten/al waert oock dat-ſe haer in duy-
ſent ſtucken capte. Van dien dagh heeft
de furie der vrienden beghinnen op te
houden / ſy was nu twelf jaeren oudt
als ſy in 't Clooſter was gaende/ ende

is onderſaet gheweeſt 28. jaeren / ende 41. jaeren Abdiſſe in groote armoede oodtmoedigheydt / penitentie ende in een gheduricgh gebedt Godt dienende is overleden in 't jaer 1579. Haer lichaem naer dat het derthiē maenden in eene plaetſe daer die lichaemen lichtelijck ſouden verrotten/begraven hadde geweeſt/ is teenemael onbedorven ghevonden.

27. Iunii, De ſaligbe maghet Catharina Baar/ het leven ende manieren van deſe maghet zijn gheweeſt tot verwonderinghe van een yghelijck: haer lichaem ruſt in't Clooſter van S. Clara villæ Comitis in de Provincie van Portugael.

28. Iunii, De ſaligbe maghet Maria à Porto Carrerio/ ſy was de ſuſter vanden Grave van Palma / ſy caſtijde haer met ſoo ſtrenghe diſciplinen dat-ſe de aerde met haer bloedt verſoe is gheweeſt ſeer vierigh in't ghebedt / in't welck haer vele ſecrete dinghen upt den hemel te kennen zijn gegheven/die ſy ſeer was bewaerende: is overleden in't Clooſter van Palma.

29. Iunii, De ſaligbe maghet Maria

à Queto/ soo dese maghet op eenen tijt voor een Crucifix seer aendaghtelijck de passie ons Heeren was overpeysende eñ overgooten van traenen om dat-se sagh dat daer soo veel menschen dese gratie waeren misbruyckende/ heeft eene stemme ghehoort tot haer seghende: de tasel is wel ghereet ende het geldt ghetelt: die het dan ghelieft magh het vergeeren. Is heyligh-lijck in den Heere ghestorven in't Clooster van Tordesilla.

30. Iunii. De saligh maghet Bonaventura de Antredocho / dese beweeght zijnde door het Sermoon van eenen Minder-broeder/heeft haer begheven tot vasten en bidden: met eenen yseren riem heeft sy haer ghegordt. Dese als sy nu haer aen Christo hadde opghedraghen / heeft verlaten haeren sterffelijcken Bruydegom / ende door het ingeven van den hemel verlatende haere ouders ende vader-landt / is naer Aquila ghegaen ende heeft aldaer aenghenomen het habijt in't Clooster ghenaemt van het Lichaem Christi/ heeft haer leven heyligh-lijck ghecynt ende in mirakelen ghe-schenen.

IULII.

JULIUS.

1. Iulii. De salighe maghet Catharina de Ornelas / dese heeft gheleeft in't Eylandt ghenaemt Asturien / alwaer sy ghestight hebbende een Clooster / in't selve met vele deughden verciert is ghestorven.

2. Iulii. De salighe maghet Maria à S. Antonio overpeysde met sulcken vierighen gheest de passie ons Heeren / dat-se vele uren / jae de geheelen nacht deur was staende met uyt-ghereyckte armen in haer ghebedt / opghebrocken in den gheest wierde verheven in de locht als op-klimmende in den hemel / haer aensicht was als verbrandt van de continuele traenen die sy stortende was. Heeft gheleeft in't Clooster van Bellalcazar 1575.

3. Iulii. De salighe maghet Matthia à Nazareis / dese was uyt d'alder-edelste familie der Nazareen / ende soo sy nu door begheerte u van haere ouders stondt om te houwen / is sonder de wete van yemandt ghegaen tot het Clarissen Clooster tot Matellica om het habijt aldaer aen te nemen / 't welck

als't

als 't haer ghewepghert wierde van haer moetje die aldaer Abdisse was/ heeft met haere eyghen handen haer hayr af-ghesneden / ende verwoyen grauwe kleederen aenghetrocken: ende op dese maniere haeren grammoedighen vader/die haer te ghemoet quam / aenghesproken / ende met eene grijse wijshept aenghevat/ dat sy hem daer hy nochtans van te voren haer hadde met tormenten ghedreyght/ heeft ghedwonghen toe te laten haer voornemen te volbrenghen / heeft ontallijcke mirakelen soo voor als naer haere doodt ghedaen.

4. Iulii. De salighe maghet Franciſca Peralta heeft gheleeft vol van deughden in de voor-stadt van Beatiane in't Clooster van S. Antonius anno 1510.

5. Iulii. De salighe maghet Agnes, dese religieuse wierdt ghenoemt de edele Agnes / die Christum het lammeken Godts in alles heeft ghevolght anno 1283. ghestorven zijnde heeft het leven ghevonden tot Salmantica.

6. Iulii. De salighe Maria Fernandes Coronel weduwe van eene ongeloovelijcke schoonheyt/de welcke als sy niet

en koste ontgaen het versoecken tot oneerbaerheyt / de handen van den Coninck van Castelle Crudelis ghenaemt / heeft eenen brandenden stock uyt het vyer ghenomen ende daer mede haer aensicht misnaeckt: niet teghenstaende / den Coninck volherdende in sijne quaede begheerte / heeft haeren toe-vlucht ghenomen tot het Clooster Guadalfare dat sy hadde laeten bouwen / versoeckende oodtmoedelijck de Religieusen / aenghesien sy de sottigheyt van den Coninck niet en koste ontgaen / dat-se haer levendigh souden begraven: het is wonder om hooren / den hoovenier hadde qualijck d'aerde in de welcke sy eenighen tijdt ijs blijven ligghen / met wat aerde bedeckt / terstont is sy met dicke groene petercelie bedeckt gheweest / alsoo dat den Coninck haer in't Clooster op haere hielen ghevolght ende het gheheel Clooster / ende hof hebbende door-socht / en heeft haer schuylende / niet konnen vinden / verlost zijnde / heeft het habijt aenghenomen / ende heyligh lijck in de religie ghelecft / ende ghestorven. Wiens lichaem / naer dat

het

het 250. jaeren onder de aerde hadde gheruſt / is soo gheheel ende onbedorven ghevonden / dat-se haer laet kleeden ende ontkleeden naer het believen der Religieusen.

7. Iulii. De salighe maghet Ioanna à Navarra voor-stellende het rijck der hemelen voor het aertsch/ende verſmaet hebbende de trouwe van Petrus den ſone van den Coninck van Arragon/ oudt weſende 12. jaeren / in't jaer ons Heeren 1337. is inghegaen het Clooſter van Lanck-velt / in 't welck ſy een heylich leven heeft ghelepdt / ſy is ghestorven anno 1387.

8. Iulii. De salighe maghet Catharina de Valentia/ die naer dat-se veel veropenbaringhen van den hemel heeft ghehadt / is tot Fulgin ghestorven anno 1480.

9. Iulii. De salighe maghet Leonora Porto Cariero à Viega / is ghewees de ſuſter van den Grave van Palma/ in't Clooſter van Palma/ daer naer tot Conſtantia verkosen voor Abdiſſe/heeft haere onderſaeten ghetoont den wegh der volmaecktheyt / het lichaem van deſe maghet is veel jaeren naer haere

doodt

haere doodt gheheel ende onghescheut ghevonden gheweest, sy heeft gheleeft in 't jaer 1570.

10. Iulii. De salighe weduwe Maria Suarez van Toledo / dese heylighe weduwe is ghesproken upt de doorluchtighe familie van Toledo / die naer dat-se vele swarigheden van haeren man hadde gheleden / met sijn consent is wederom getrocken naer het huys van haere ouders / alwaer besich zijnde met wercken van penitentie ende liefde / gheballen zijnde in swaere sieckte / is van den hemel vermaent gheweest / waert dat-se haere ende van vele vrouwen salighedt begheerde soude een Clooster funderen / ende in 't selve leven / sy is ghehoorsaem gheweest aen de goddelijcke inspraecke / ende is inghegaen in 't Clooster te Toledo / dat-se daer heeft laeten op maecken / ende heeft in 't selve een Enghelsch leven gheleeft ; in mirakelen klaer blinckende is van de haestighe sieckte besocht ende ghestorven in 't jaer 1507. in wiens overlijden eenen soeten saugh der Engelen is ghehoort gheweest / ende haere siele bekleedt met

met een schoon wit kleedt / is ghesien gheweest op-klimmende ten hemel verghesellschapt met de HH. Clara ende Elisabeth.

11. Iulii. De salighe maghet Franciſca à Bracamonte heeft gheleeft in't Clooſter tot Methymne Campi / om haere groote deughden heeft sy verdient te weten haeren sterf-dagh / heeft ghe-leeft anno 1540.

12. Iulii. De salighe maghet Maria Spinoſa dese heeft gheleeft in't jaer 1510. in't Clooſter van de H. Clara Al-candate / wiens uyt-vaert d'Enghelen met hun soet muſieck hebben vereert.

13. Iulii. De salighe maghet Catha-rina à S. Clara is ghestorven in't Cloo-ſter van S. Antonius te Beatie / sy wordt om haere singuliere deughden voor heyligh ghehouden.

14. Iulii. De salighe maghet Maria à Ieſu is soo tot het ghebedt gheneghen ghewees dat se geheel was smeltende in de liefde van haeren ghekruysten / vanden welcken ende van syne Heyli-ghe moeder Maria is door veel veropen-baringhen ghetroost ghewees / door wiens liefde is ghetrocken ende ghe-

gaen

gaen naer den hemel tot Palma anno 1505.

15. Iulii. De salighe maghet Maria à Plasis is gheweest de dochter vanden doorluchtigen Marquis van villa Piegia die uytgheseken heeft in alle sooyten van deughden in't Clooster vande H. Clara te Santareni.

16. Iulii. De salighe Maghet Catharina à Magdalena / is gheweest d'eerste Abdisse in't Clooster van Belvisie / is verlicht gheweest van Christo ende sijne moeder met vele veropenbaringen / sy wierde met sulcke devotie gheoyeden totte passie ons Heeren / datse vande overvloedighe tranen is blindt gheworden / maer thien jaeren daer naer is wederom siende gheworden haer ziele naer haer doodt is ghesien geweest in de gedaente van een duyve naer den hemel vlieghende / sy heeft gheleeft in't jaer 1600.

17. Iulii. De salighe maghet Agnes Viotta naer vele ende glorieuse victorien over den boosen vyandt / is niet sonder mare oft teecken van heyligheydt gheslorven / in't Clooster vande heylighe Clara tot Alenzon / wiens

lichaem

lichaem / naer dat het twelf jaeren in eene voghtighe plaetse begraven was gheweest / teenemael ongheschent / ende wel rieckende is ghevonden. Sy heeft geleeft ontrent het jaer 1580.

17. Iulii. De salighe maghet Andrea de Bandinis / alleen door het overpeysen vande wondekens Christi / wierde soo met tranen waeren overgoten / dat haere wanghen door de traenen verbranden / sy is gestorven tot Bellalcazar ontrent het jaer 1570.

18. Iulii. De salighe maghet Magdalena à Sepulchro Abdisse / vastende bynaer altijdt noch en heeft in twintigh jaeren in haer kamer op geen bedde gheslapen / allen Vrydaghen door het gheheel jaer ende alle daghen in den Advent ende vasten / dede in den rester publieke penitentie voor de susters was continueerlijck in't ghebedt ende schouwde alle ydele ende ledighe woorden sy heeft de wereldt verlaeten in't jaer ons Heeren 1640. beghift met den gheest der prophetien / ende vol van mirakelen.

25. Iulii. De salighe maghet Iacoba Aquilaria heeft uyt-ghesteken in de deugh-

deughden van stil-swijghenthept end van het ghebedt tot Aquila in Vestinis.

26. Iulii. De salighe maghet Camill Pica is gheweest de dochter van den doorluchtighen Gilbertus Picus van Savoyen Prince van Carpen / de welcke naer dat sy tot Carpen hadde op-ghebouwt een Clooster / verlatende de wereldt is in't selve gegaen in't jaer 1500. De menighvuldighe miraklen hebben bevestight haere heyligheydt.

27. Iulii. De salighe maghet Evangelista van Sublacus / heeft in heyligheydt gheleeft in Clooster van Tiburtin / om haere diepe oodtmoedigheydt ende andere deughden die sy beoefsende / heeft verdient de teghenwoordigheydt van den H. Laurentius ende Hyppolitus ende veel goddelijcken troost.

28. Iulii. De salighe Sancia is gheweest huysvrouwe van Robertus den eersten Coninck van Napels ende Sicilien / broeder van den H. Ludovicus uyt d'Orde der Minder-broederen Bisschop van Tolosen / naer wiens afsijdigheydt alle wereldtsche saken versmaedende heeft in't jaer 1343. tot Napels in het Clooster van het heyligh

Cruys

Cruys dat sy gesticht hadde/ aenveert den reghel van de H. Clara. Sy heeft versocht van den Generael Minister dat hy soude ghebieden/dat niemandt haer en soude noemen Me-vrouw ofte Coninghinne / maer Suster Clara/ ende de dienst-maeght der Susteren/ 't welck alsoo gedaen is. Sy heeft haer selven in de oodtmoedighevdt/armoede/ ende andere deughden oeffenende/ gheluckelijck haeren loop vol-bracht in 't jaer 1345.

31. Iulii. De salighe maghet Ioanna à Præsentatione / heeft seer bemindt de oodtmoedighevdt ende strengighevdt des levens: water ende droogh broodt was haere daghelijckse spijse / hebbende op eenen seckeren dagh begeerte om Misse te hooren ende Sermoon is ghedwonghen gheweest door de ghelooysaemheyt naer den dienst van de zeuken te gaen / alwaer sy niet tegenstaende verscheyde muren / door godelijcke kracht de Misse ende Sermoon heeft ghehoort. Sy heeft gheleeft in het Clooster tot Beluisianen.

1. Augusti. De salighe Concordia maghet / is klaer-blinckende door mirakelen upt het Clooster vande H. Clara tot Navarre naer haeren Bruydegom gherepst.

4. Augusti. De salighe Paula de Monte alto / is schijnende gheweest in alle heyligheydt in het Clooster van de H. Lucia tot Mantua / waerom dat sy verlost zijnde van den kercker des lichaems / 1514. is vermaert gheworden door mirakelen.

8. Augusti. De salighe maghet Claudia à Corceyo is een besondere vrindinne gheweest van de salighe Coletta / van de welcke sy ghemaeckt is gheweest eerste Abdisse van het Clooster tot Poliniaci / in't jaer 1420. het welck sy in groote heyligheydt heeft ghe-regeert.

13. Augusti. De salighe maghet Margareta Torniel heeft in mirakelen gheschenen in het Clooster tot Novarre / daer sy met groote eeren begraven is.

16. Augusti. De deughden van de salighe maghet Beatrix à Sylva is in hei-

langh

langh verhalende den Eerw. Patr Franciscus Gonzaga / in het eerste deel sijnder Chronijcke / daer hy schrijft van de beghinselen van d'Ordre der Conceptionisten. Wesende dese H. Maghet in haer uyterste / heeft de dry eeuwighe ende solemnele beloften van het clooster lijck leven ghedaen in de handen van de Minder-broeders / by de welcke sy oock begraven leyt. Haere mede-susters hebben haer onderwerpen aen de regeringhe van de selve broeders ende aenveert / onder het habijt van de Conceptie / den reghel van de H. Clara de saligh e Beatrix is in den Heere gherust in 't jaer 1490. den 16. Augusti.

20. Augusti. De saligh e maghet Angelina Antonii van Spoleten / heeft seer bemindt het stil-swijghen / dry oft vier uren gheslapen hebbende / wacht sy voorts den nacht over in het ghebedt. Sy voorsepde toe-komende dinghen: de vervolghinghe van de duyvelen die haer sienelijck waeren slaende / heeft sy langhen tijdt verduldelijck gheleden / ende ten lesten overwonnen / sy heeft oock besocht gheweest met an-

deer pijnelijcke sieckte/ in de welcke sy altijt upt den hemel is ghetroost gheweest / ende eens gheheelijck ghenesen / haer veropenbaerden de H. Maghet Maria / den H. Ioannes Apostel/ de H. Maria Magdalena / ende de H. Clara/ die haer leerde hoe de wiel ende den Schapuller moeste ghedraghen worden. In haer overlijden / het welck gheschiet is ontrent het jaer 1490. zijn haer teghen ghekomen vele zielen upt het Vaghevyer/ die haer bedanckten van haerre ghebeden / door de welcke sy haer tot dier tijt hadde gheholpen.

21. Augusti. In het landt van Sivilien in het Clooster van den H. Hieronymus gheleghen in de stadt Cassale heeft gheleeft een heylighe Maghet/ de welcke noch in de wereldt zijnde/ ende onder het ghebiedt van haeren vader/ plagh alle daghen aen de Minder-broeders van Cassale te draghen eenen pot wijn/ het vat seer naer upt zijnde/ ende vreesende de gramschap van haeren vader/ en heeft niet op-ghehouden van den H. Franciscus te aenroepen tot dat het vat miraculeuselijck tot overloopen toe

toe met wijn is ghevult gheweest/ het welck den vader verstaen hebbende/ heeft het vat met den wijn tot een almoesse aen de Minder-broeders gegheven/ ende de dochter is ghegaen in het Clooster der Clarissen daer sy heylighlijck is ghestorven.

22. Augusti. Ontrent het jaer 1565. heeft in het Clooster van onse Lieve Vrouwe tot Alanqueri / in alle deughden gheschenen de salighe maghet Maria ab Assumptione.

23. Augusti. De salighe maghet Felix is gheboren uyt de familie van de Onuphrij/ tot Fulginien seer bekendt/ de welcke met eenen naem van heyligh heeft gheleeft / ende is ghestorven in het Clooster van de H. Anna tot Fulginien.

24. Augusti. De salighe maghet Maria à Sepulchro is met een groote fame van heyligheydt in den Heere gherust in het Clooster ghenaemt Graven-hoeve.

25. Augusti. De salighe maghet Francisca ab Andrea was op alle plaetsen / ende op allen tijdt biddende; daer en was gheen gheruchte ofte

offeninghe die haere ziele van haeren Bruydegom Christus coste scheyden/ verstaen hebbende van den Enghel haeren sterf-dagh / is heyliglijck in den Heere ontslapen in't jaer 1568. tot Fulginien in het Clooster van de H. Lucia.

26. Augusti. De salighe maghet Achatia à Passione / heeft groot mede-lijden ghehadt met de zielen in het Vagevyr/ voor de welcke sy sonder handen den Heere was biddende. Overleden zijnde ende ghedraghen op het Kerck-hof om begraven te worden/ isser van de Susters ghehoort ghesweest een gheruys / als van de ghene die daer zijn lesende het Officie voor de overleden. Sy heeft gheleest in't jaer 1565. tot Alanquery.

28. Augusti. De salighe maghet Isabella à S. Francisco hadde sulcken begheerte tot het lijden / dat sy in plaetse van een hemde droegh eenen rock ghelweven van palm-tacken. Haer spijse besproeydde sy met asschen: sy was iverigh tot het ghebedt / in't welck sy door vele openbaringen wiert vertroost. Sy heeft gheleeft tot Beluisy 1600.

30. Au-

30. Augusti. De salighe maghet Domicilla de Falloninis heeft vermaert gheweest door heyligheydt des levens in het Clooster tot Volaterre.

31 Augusti. De salighe maghet Elisabeth is gheweest de suster van den H. Ludovicus Coninck van Vranckrijck/ de welcke soo ontsteken is gheweest door de liefde Christi/dat sy vã haere kindtsche daghen hem haere maeghdelijcke suyverheyt heeft op-geoffert. Gestight hebbende het Clooster ghenaemt Lanck-velt heeft aldaer heylighlijck gheleeft. Sy is overleden in 't jaer 1269. om de menichte haerder miraculen is sy saligh verclaert van den Paus Leo den X. Het officie door ghebodt van den selven Paus van den Cardinael Adrianus Boysisio / ghemaeckt/ wordt jaerlijcks op haeren feest-dagh ghesonghen.

SEPTEMBER.

1. Septemb. De salighe maghet Catharina Alvares is met groote oodtmoedigheyt / liefde tot haeren evennaesten / ende volherdigheydt in het

ghebedt begaeft ghewees. Sy is overleden tot Alcazarii in het Clooster vande H. Maria Magdalena.

3. Septemb. De salighe maghet Hadatona heeft sulcken voort-ganck ghedaen in het Clooster Civitadense/ principalijck in de liefde ende het ghebedt/ dat sy terstondt naer haer doodt heeft verdient mirakelen te doen.

5. September. De salighe maghet Catharina à Regibus heeft ghedurigh ghedraghen een haren kleedt / ende met een swaere yserе keten als met eenen scherpē riem gegort onderwierpe sy het vleesch aenden geest. Op eenē tijdt in de keucken besigh zijnde/ ontgheestigh wordende is met een klaer schijnende licht van der aerde verheven ghesien ghewees. Sy is overleden in het Clooster tot Palma.

6. September. De salighe maghet Franciſca à Claromonte is upt het Clooster gheleghen in de stadt Albia van haer broeder Cardinael vande Roomsche Kercke ghestelt in het Clooster tot Avinion/ om het selve te reformeren. het welck volkomelijck ghedaen hebbende is vol van verdiensten overledē.

7. Sep-

7. September. De saligbe maghet Maria à Borbonio / heeft godtvruchtelijck ende heyligbljck / boven dat-men soude konnen seggben / gheleeft in het clooster tot Ambiane. Sy is gheweest de dochter van Iacobus Koninck van Sicilien ende een besondere naer-volghster van d' Enghelsche handteringhe van de H. Coletta.

8. September. De saligbe maghet Guiomaris à S. Antonio is wonderbaer in leven ende deughden gheweest ende aen d'andere Susters tot een exempel. Sy is overleden tot Villa-Comitis.

9. September. De saligbe Seraphina à Columna / weduwe / is gheboren uyt het edel gheslachte vande Columnesen tot Pisauren / in het Clooster gbegaen zynde / is naer een deughtsaem leven heyligbljck gbestorven. Sy heeft gheleeft in't jaer 1480.

10. September. Tot Fulginien is door heyligbeydt des levens bekendt de saligbe maghet Maria à Massa / de welcke door langbduryghe ghebeden van Christo heeft verkregben / dat sy alle Vrydaghen eene besondere pyne in haer hooft soude ghevoelen / daer

Christus mede hadde ghepijnight gheweest in sijne bloedighe crooninghe als hem die doornen dat heyligh Hooft door wonden.

11. September. De salighe maghet Maria à Turribus heeft den tijdt van 42. jaeren dat sy Abdisse is gheweest in het Clooster van Octoburen/in sulcken volmaecktheydt gheschenen/dat alleenelijck door het aenraken van de korde daer sy mede ghegordt was / de besetenē wierden van den duyvel verlost. sy heeft gheleeft in't jaer 1515.

12. September. De salighe Beatrix à Reynerijs heeft een beghinsel ghegheven aen het Clooster van het Graf ghenaemt / tot Venetien al waer sy in mirakelen is vermaert.

13. September. De salighe maghet Dorothea Lissonia heeft uyt gheschenen onder de Susters van het Clooster van den H. Bernardinus tot Milanen/ waer door sy verdient heeft haeren sterf-dagh te weten/ ende naer den selven mirakelen te doen.

14. September. De salighe maghet Anna ab Assumptione/is seer devoot gheweest tot de passie ons Heerē/ sy is eens ghe-

ghevonden gheweest op den goeden Vrijdagh liggende uytghereckt op een Cruys over goten met tranen ende soo door-wondt met het sweert van liefde ende medelijden tot de passie Christi dat sy scheen haeren gheest te gheven. Sy heeft gheleeft tot Beluisy in't jaer 1600.

15. September. De salighe maghet Veronica Sommoria/heeft in het clooster tot Randa in deughden uyt gheschenen soo dat sy dickwils met Christo haeren Bruydeghom heeft verdient te spreken.

16. September. De salighe maghet Maria à S. Paulo is heylighlijck ghestorven in het clooster tot Aillony / daer sy door haer deughden vermaert is gheweest in 't jaer 1540.

17. September. De salighe maghet Kunegundis is de dochter gheweest van den Coninck van Hongherijen Bela de welcke ghetrouwt zijnde met den Coninck van Polen Boleslaus Pudicus/ heeft met hem 40. jaeren in suyverheydt gheleeft / de welcke overleden zijnde / is met haere Suster Yolenta (eerst haere middelen aen den armen

uptgherepckt hebbende) gegaen in het clooster der Clarissen. Sy is door den gheest der voorseggynghe vermaert gheweest/ende heeft soodanighe miraekelen gedaen datmen openlijck heeft ghehandelt in het hof van Roomen van haere Canonizatie / het welck werck eenighen tijdt achter-ghelaten zijnde is in't jaer 1628. weder hernomen. Sy is inden Heere gherust in't jaer 1292.

24. September. De salighe maghet Petronilla de Troya is in het clooster vande H. Ian Baptist tot Moncelli d'eerste Abdisse gheweest ende heeft in wondere deughden gheschenen.

25. September. De salighe maghet Paula à Gonzaga/ is gheweest de eyghen suster van den godtvruchtighen Fredericus den eersten Hertoghe van Mantua/ de welcke om haere oodtmoedigheyt/ aermoede ende andere deughden / aen Christo haeren Bruydegom seer aenghenaem is gheweest.

26. September. De salighe maghet Lucia uptnemende in het ghebedt ende vasten / is vermaert gheweest in 't Clooster Arcellano. Sy is ghestorven 1242.

27. Sep-

27. September. In de Provincie van Normandien tot Mauritanie/ is de salighe Margareta om dies wille dat sy kloeckelijck beschermde haere reynigheydt/ vande ketteren soo met sweerden ende tormenten ghetracteert / dat sy glorieuselijck van dese wereldt ghescheyden is in't jaer 1579. In de Provincie van Parijs is desgelijcks van de ketteren met loote bollen ghedoodt ende heeft ontfanghen de kroone der Martelaren de salighe maghet Ioanna Parva.

29. September. De salighe maghet Ginetta à Fonseca is gheboren gheweest uyt edele gheslachte / ende heeft den tijt die sy in't clooster Tordesylla geleeft heeft / oock ghebracht in ghedurigh vasten/ ende versterbinghe haers lichhaems/ waer door sy grootelijcks van Godt is begaeft gheweest. Sy heeft gheleeft in't jaer 1565.

30. September. De salighe maghet Felix à Mediolano berooft zijnde van beyde haere seer edele ouders / heeft aen haeren broeder ende Suster gheraden dat-se uytgherepckt hebbende haere goederen aen de behoeftighen/

hen

hen souden beghéven tot een cloosterlijck leven. Haer bzoeder van inghetreden zijnde d'Ozde der Minderbzoederen / soo is sy met haere suster ghegaen in het Clooster der Clarissen tot Milanen / in 't welck sy haer soo heeft ghecefféent in gheestelijcke wercken dat sy is gheweest een verwonderinge aen die Susters / de verwozpéste wercken van het Clooster was / sy met een besondere blijschap ende neerstigheydt volbzenghende. Sy is dickmaels van de duyvelen dooz schzoomelijcke vertooningen bevochten gheweest / maer dooz het ghebedt (daer sy ghestadigh in was) ofte ghewijdt water / was sy die verjaghende. Naer twintigh jaeren die sy in het Clooster hadde beleeft / is sy ghekosen gheweest tot Abdisse / welck ampt sy 15. jaeren met sulcken een exempel heeft bedient dat den geur van haere deughden dooz gheheel Italien is verspzeydt gheweest. Ghesonden zijnde naer het nieuwe Clooster van Pisauren / is aldaer naer 4. jaeren tot Chzistum gereyst / in 't jaer 1444. vermaert dooz den gheest der vooz-

sieg-

seggghinghe ende mirakelen.

OCTOBER.

1. October. De saligghe Ludovica à Cruce / is naer de afsijvighheydt van den doorluchtighen Heere Michael ab Iranzy Comestabel van Castille haeren man / ghegaen in het Clooster van Astigien onbekent zijnde / ende van daer vervoert naer het Clooster van de H. Elisabeth tot Granaden / is ghekosen gheweest Abdisse / welck officie sy met groote oodtmoedighheydt / liefde tot haeren even-naesten / eñ in't overleggghen van hemelsche dinghen heeft bedient. Sy is ghestorven in 't jaer 1521.

2. October. Door de milthevt van den Paus volmaeckt zijnde de dobbel Kercke binnen de muren van Assisien / waer van de binne Kercke staende by den tempel van den H. Georgius was dienende voor de susters ende de bupte Kercke berepdt om daer in te leggghen het lichaem van de H. Clara / soo is dien kostelijcken schat vervoert gheweest uyt de Kercke van den H. Damia-

nus

nus/ in de welcke sy vijf jaeren gheleghen hadde / naer de nieuwe Kercke/ die haeren naem toe gheeyghent was. De meesterse zijn ghevolght de discipulinnen / veranderende het oudt ende enghe slot. Dese verboeringhe is gheschiet in 't jaer 1260.

9. October. De salighe maghet Maria à Velasco / het Clooster tot Verolade vernieuwt/ ofte om beter te seggghen/ op-ghebouwt hebbende / heeft haer selven daer inne besloten / ende heeft sulcken voort-ganck in alle deughden ghedaen / dat sy in het jaer 1557. luttel tijdts voor haer overlijden/ verdient heeft besocht te worden van de HH. Apostelen Petrus ende Paulus ende den H. Ioannes Baptista.

10. October. In het Clooster van de H. Clara tot Amarantii / is heylighlijck in den Heere gherust / in 't jaer 1550. een salighe Maghet / wiens naem Godt almachtigh bekent is / oudt wesende 20. jaeren in wiens overlijden/ de Susters ghehoort hebben eenen Engelschen sanck/ ende gheroken upt het lichaem eenen hemelschen geur.

11. October. De salighe maghet Man-

suetta

sueta/heeft in het Clooster onder d'andere susters in deughden upt-ghescheenen/de welcke als sy op eenen seckeren dagh met de alder-grootste begheerte om het Heylich Sacrament des Autaers te nutten ghedreven was/ is haer het selve door eenen Enghel ghebracht ghewees.

12. October. De salighe maghet Agnes à S. Dominico / heeft in alle deughden / maer principalijck in oodtmoedighheydt / armoede / ende in verighheydt des ghebedts upt-ghescheenen in het Clooster tot Lisbonen; om welcke oorsake sy veel moeyelijckheden van den duyvel heeft ghe-leden / de welcke sy manneliick heeft verdraghen. Sy is vermaert door ontallijcke mirakelen.

13. October. De salighe maghet Philippa Leonarda à Chisyero/ is mede-ghesellinne van de H. Clara/ noch in de werelt zijnde geweest. Sy is eens tegenwoordigh ghewees als de H. Clara de susters met eenen grooten iever tot de oeffeninghe der volmaecktheydt was vermaenende / waerom dat sy vier jaeren naer de roepinghe van de H. Clara

Clara. De selve is ghevolght in den wegh van het gheestelijck leven.

14. October. De salighe maghet Clara Paluia / heeft in het Clooster tot Volaterre in heyligheydt geschenen; als sy eens vierighlijck was biddende op den goeden Vrydagh in't jaer 1464. Heeft in den gheest ghesien Christum onsen Salighmaecker ghebonden aen een kolomne.

20. October. De salighe maghet Seraphina / is gheweest ghedurigh in het ghebedt ende in het overleggen van de mysterien van de passie Christi / in wiens ghedenckenisse sy alle Vrydaghen was proevende galle ghemenghelt met azijn: door disciplinen ende andere wercken der penitentie temde sy haer lichaem. Sy heeft dickwils verdiet door d'openbaringe van Christus / de H. Maghet Maria / der Enghelen ende van andere Heyligben / versterckt te worden / ende kennisse te ontfanghen van haeren sterf-dagh / die gheweest is den 20. October / in 't jaer 1457. in het Clooster van de HH. Cosmas ende Damianus tot Roomen.

21. October. De salighe maghet Maria de Bur-

de Burgo/ ist soo ghestadigh in het ghebedt gheweest ende van alsulcke oodtmoedighheydt / dat het niet ghenoeghsaem en kan beschreven worden. Sy heeft ghelieft tot Volaterre.

26. October. Uyt het edel gheslachte de Armeniaco is ghebooren de salighe maghet Bona / die seer vermaert is gheweest door strengighheydt des levens eñ door de gave van toe-komende dinghen te voor-seggen ende in mirakelen te doen. Haere Reliquien / die eenen soeten geur van hen gheven / worden grootelijcks gheerdt in het Clooster vande H. Anna tot Lezignani.

28. October. De salighe maghet Catharina Sobisa / is gheweest een religieuse van een onbevleckt leven / de welcke met sulcken devotie was biddende dat sy ondertusschen ont-geest wierdt ende op-ghetoghen in de locht. Sy is ghestorven in het Clooster Tordesyllarum ghenaemt / alwaer sy van de naeburighe volckeren om haere groote mirakelen in groter eere worden ghehouden.

30. October. De salighe maghet Cæcilia Volaterrana in groote heyligheydt

in het Clooster tot Volaterre gheweest in't jaer 1560.

NOVEMBER.

2. Novemb. De salighe Margareta à Lotharingia is gheweest de huysvrouwe van Renatus Hertoghe van Alenconien / de welcke gheneghen zijnde tot godtvruchtighe wercken / is fondatersse gheweest van vijf Cloosters. Haeren man overleden zijnde is Clarisse gheworden tot Argentonii / in welcken staet leydende een leven vol van deughden / is heylighlijck ghestorven in't jaer 1521.

4. Novemb. De salighe maghet Helena Paduana / uyt-schijnende in deughden tot Padua / is van den Heere als goudt door patientie gheproeft gheweest; Sy heeft berooft zijnde van alle krachtē haers lichaems / jae oock van de tonghe 16. jaeren gheleghen nochtans door teeckenen ende beroeringhe des lichaems heeft altijdt ghetoont de blijschap haerder herte. Vermaert door den gheest der voorseggin-ghe is in den Heere gherust in't jaer

1242.

1242 Al is het saken dat sy nu veel jaeren overleden is / nochtans toonen de Susters haer lichaem gheheel / jae dat meer is / haer hayr is noch soo wasschende / al of sy leefde / het welck de Susters op sijnen tijdt scheiren ende upt-reycken. Sy heeft gheschenen ende is noch schijnende in mirakelen.

16. Novemb. De saligha maghet Agnes / eyghen Suster van de H. Clara / heeft door sulcken exempel van heyligheydt onder haere mede-susters verkeert / dat sy scheen ghevonden te hebben eenen besonderen wegh tot de volmaecktheyt; van haere teere jaeren tot haere doodt / heeft sy een scherp hayren kleedt ghedraghen. Haere daghelijckschе spijse was een luttel water ende broodt / over haer selven was sy seer straf / maer tot haeren even-naesten seer minnelijck ende nedelijdigh. Tot verwonderinghe was sy ghedurigh in het ghebedt ende aenschouwinghe van hemelsche saken. Als sy eens haer ghebedt was stortende in de stilte des nachts / is sy van haer Suster Clara ghesien ghe-

weest

weest / verheven van de aerde / hanghende in de locht verciert met drij kroonen: den naest-volghenden dagh ghevraeght zijnde / wat mysterien sy op die ure overlept hadde / heeft haer gheschaemt het selve te seggheu; maer ghedwonghen zijnde door het ghebodt van de H. Clara / heeft sy ghesepdt: Ick overdachte in den eersten de goetheyt ende langhmoedigheydt Godts, hoe dat sy de ondanckbaere ende versteende sondaeren, die sijne goddelijcke Majesteyt daghelijcks zijn terghende, verduldelijck verdraeght: ten tweeden overleyde ick de onsprekelijcke liefde, met de welcke hy de sondaren bemindt heeft, de bittere ende schandelijcke doodt voor hen lijdende: ten derden de tormenten van de zielen in het Vaghevyer, de welcke haer selven niet en konnen helpen. Aen dese maghet is by naer het selve gheschiedt het ghene wy hier voren in het 9. Capittel §. 3. vande H. Clara hebben verteit. Sy heeft oock / van den Witten-Donderdagh 's avonts tot Saterdaghs toe in ontgheestinghe blijvende / het lijden ons Saligh-makers soo diep overlept / dat sy tot haer selven komende / ten tyde

tijde van een ure meynde doodt gheweest te zijn. Sy is ghesonden gheweest van den H. Franciscus tot Florentien om Abdisse aldaer te zijn / het welck Clooster naer dat sy ghesticht hadde is weder tot haere Suster Clara ghekomen/alwaer sy 97. daghen naer het overlijden van haere Suster is gheroepen tot de bruyloft des Lams ende is tot Assisien begraven / klaer door mirakelen.

17. November. De salighe maghet Salomea / van koninckl ijcken bloede was de dochter vanden Hertoghe van Cracovie / is van joncks af verlight gheweest vanden H. Gheest: ten houwelijck gegeven zijnde aen Colomãnus sone van Andries Koninck van Hongerijen / met den welcken sy van den eersten nacht des bruylofts tot sijn overlijden in suyverheydt heeft gheleeft. Colomãnus naer 12. jaeren ghestorven zijnde/heeft Salomea door haere groote almoessen d'arme menschen ghetroost ende opgherecht verscheyde Cloosteren der Minderbroeders eñ Clariffen. Ten lesten eenen af-keer hebbende van de ydelheydt des werelts / heeft haer

haer begheven in d'Ordre van de H.
Clara / ontrent het jaer 1253. in d
welcke sy in alle deughden heeft ghe
schenen / haeren sterf-dagh voor-seg
ghende / is tot haeren Bruydegom
gereyst / eerst nochtans besocht zynd
vande Moeder Godts Maria. Haer
siele is ghesien ten hemel waeren tus
schen twee kolomnen / vergeselschap
met eene groote menichte der Enghe
len. Op den selven tijdt als sy waz
seven daeghen onbegraven in den
choor der susteren / quam uyt den lich
haem eenen lieffelijcken geur / eñ waz
sweetende een ghesondt makende olie
daer vloeyde oock een weynigh bloet
uyt haeren neuse ende mondt op een
kleyn kusseken / dat onder haer hooft
ghelegt was / door welck veel won
dere teeckenen gheschiet zyn. Haer
lichaem is begraben tot Cracau in de
Kercke der Minder-broeders ghelijck
sy in haer leven begheert hadde. Ver
scheyde mirakelen heeft dese heylighe
Maghet soo in haer leven als naer
haer doodt ghedaen. Sy heeft dooden
verweckt kreupelen recht gaende ghe
maeckt / eñ veel vrouwen verlost van
de

de perijckelen des baerens. Men schildert neffens haer een Pauw/ om dies-wille dat sy een Pauw/ die van eenen hondt was doodt gebeten/ weder levendigh heeft ghemaeckt.

18. November. De heylighe maghet Helena à S. Antonio is gheweest de wetighe dochter van Alphonsus den III. Koninck van Portugael/ de welcke haer heeft begheven in het Clooster dat haeren vader tot Santareni ghebouwt hadde; Dese maghet is verciert gheweest met alle deughden besonderlijck nochtans met liefde tot haeren evenmaesten ende oodtmoedigheydt/ want van het beghinsel dat sy in het Clooster is ghetreden/ isse altijt besich gheweest oft in de keucken/ sieck-huys/ ende dierghelijcke plaetsen daer dese deughden wozden gheoeffent. Op eenen tijdt dienende de siecken/ soo passer een siecke suster onder de selve/ die groote begeerte hadde om kriecken eten/ niet teghenstaende dat het buyten saison was/ is nochtans de salighe Helena vol betrouwen naer den hof ghegaen ende heeft eenen kriecken boom door het teecken des H. Cruys

verweckt tot rÿpe vruchten/ van
welcke als de siecke suster hadde gh
proest/is terstondt gheneesen ghewee
Eenighen tÿdt naer haer overlÿde
als haere doodts binderen naer e
ander graf verboert wierden / gh
dragen wordende door het sieck-huy
hebben alle de ghene die daer sie
waeren / hunne ghesonthepdt verkr
ghen.

20. Novemb. De salighe magh
Franciscetta is de suster gheweest v
de salighe maghet Eustochium / do
wiens vermaninghe tot Christum b
keert zÿnde / heeft den reghel van
hepligh Clara belooft te onderhoud
in het Clooster den Maeghdenber
tot Messana. Sy heeft voor een fond
ment des volmaecktheyts gheleit
oodtmoedigheydt. Sy heeft aenvee
den staet van de leecke-susters / op d
sy haer beter in verwerpen dingh
soude oeffenen. Haer selven ghel
tende niet wel wÿs te zÿn / vloo
alsoo de meerdere looselÿck we
digheden : in groote armoede was
haer verblÿdende / nopt en heeft
ghebruyckt een nieuw habÿt / sy
w

niet slapende op een besondere plaetse/ nochte en hiel gheen ghewooneliicke plaetse in het ghebedt ofte rester/ maer was altijdt aen de tafel staende/ in teghen-spoedt / was sy seer verduldigh : met dese ende andere deughden begaeft zijnde is ghestorven in't jaer 1448.

27. Novemb. De saligha maghet Anna Moralesa was met sulcken medelijden ende droefheydt haers herte over-legghende de mysterien van het lijden Christi / dat sy overvloepende wierdt in tranen / waer door blindt gheworden zijnde / heeft haer den tijdt van 20. jaeren dat die blindtheyt duerde gheoeffent in de verduldigeyt/ sy ghingh altijdt bervoets / ende en droegh gheen stermeyn / noch en was nopt op een bedde slapende / in water ende droogh brood was / sy dickmael vastende / ende was daghelijcks met bloedighe disciplinen haer lichaem kastijdende. Sy is heyligh-lijck tot Palme ghestorven / in haer overlijden heeft een seer klaer schijnsel het sieck-huys gheheel verlicht/ ende haer lichaem heeft van hem

ghegheven eenen soeten reuck.

28. Novemb. De saligh Elisabetha S. Hieronymo is gheweest de dochter van den Marquis van Conincks-hoeve / de welcke in het Gheloof/ Hope Liefde ende andere deughden uyt schijnende is gheworven in het Clooster van de H. Clara/ gheleghen buyten de muren van Santareni.

DECEMBER.

4. December. De saligh Constantia Velasqueza / heeft naer het overlijden haeren man door haere middelen ghebouwt in 't jaer 1579. het Clooster der Clarissen tot Constantine; in het welck haer selven begheven hebbende / is door heyligheydt van leven vermaert gheweest. Haer spijse was droogh broodt ende water sy was ghestadigh in het ghebedt Sy is dickmaels van de Moeder Godts besocht gheweest / principalijck de neghen leste daghen haers levens.

5. December. Den Eerw. Pater Gonzaga verhaelt ons in 't 3. deel sijnder

synder Chronijcke / datter gheweest is tot Beneventen eenen Borgher / den welcken willende syne dochter aen haers gheliick ten houweliick besteden / is de selve / door groote begheerte die sy hadde om haere maeghdelijcke suyverheyt te bewaeren / aenghetoghen hebbende het kleedt van haeren broeder / in den midder-nacht stillekens ghetreden uyt haers vaders huys ende heeft haer begheven op den wegh tot den H. Iacob: vermoedt ende vol verdriets van den wegh ghekomen zijnde aen het Clooster der Minder-broederen van onse Lieve Vrouwe de Capite albæ / hebbende een groote begheerte tot een volmaeckter leven / heeft van den Guardiaen oodtmoedelijck versocht het habijt van d'Ordre / het welck ontfanghen hebbende / heeft soodanighen voort-gauck in alle deughden / principalijck in d'oodtmoedighheydt ende het ghebedt ghedaen / dat sy aen de broederen is ghewest een exempel van heyligheydt: waerom dat den Provinciael Minister naer vijf jaeren aldaer passerende / ende verstaen hebbende

bende haere groote bolmaecktheyt (niet anders denckende oft het en was eenen mans persoon) haer heeft begeeren te verbooghderen tot het Ordre van onder-Diaken / het welck verstaen hebbende de Godt-vreesende maghet / op dat sy niet vallen en soude in sulcken swaerigheydt der conscientie (naer dat sy dickmaels den Provinciael Minister oodtmoedelijck ghebeden hadde dat hy haer soude believen te laeten leven in den staet van de leecke broederen) heeft hem met veel tranen haere conditie ontdeckt / het welck den Provinciael voorsichtelijck over-leggende / heeft haer ghekleedt met een vrouwen habijt / ghesonden tot het Clooster der Clarissen tot Beneventen / alwaer haere professie ghedaen hebbende / is naer volle vijf jaeren / in groote heyligheydt ghelecft hebbende in den Heere ghenist.

9. Decemb. De salige maghet Lucia Petri van Fulginien / heeft een beghinsel ghegheven aen het Clooster van de H. Lucia tot Fulginien ontrent het jaer 1435. van waer sy door haere Over-

re Overste in't jaer 1448. is verhoert
ot het Clooster van onse Lieve
Vrouwe tot Lichten-bergh binnen Pe-
usien / verghesellschapt met 22. Su-
ters / op dat sy aldaer de religieu-
en soude verbeteren / want sy was
eene maghet van een exemplaer le-
ven / ende hadde eene brandende liefde
tot de Clooster lijcke volmaecktheyt:
in het werck was sy d'eerste / in het
ghebedt ghestadigh / ghencghen tot
waken ende penitentie / sy groeydde
in haere oodtmoedighevdt / ende vol-
komen liefde tot haeren even-naesten
sy heeft de wereldt verlaeten / ver-
ciert door verdiensten ende deugh-
den in't jaer 1499.

10. Decemb. De salighe maghet Eufragia heeft ghelecft ontrent het jaer 1560. in het Clooster der Cla-rissen in Tuscia daer sy begraven is / vermaert door haer heylich leven / ende mirakelen / die sy soo in haer leven / als naer haer doodt heeft ghe-daen. Sy is oock begeest geweest met den gheest van voorseggbinghe.

13. Decemb. De salighe Maghet Eustochium is ghebooren ghewest

tot Catane in Sicilie van godtvruchtighe ende edele ouders / dese eenigh dochter is van haere moeder door ghebeden verkreghen gheweest / ende van haere gheboorte aen den godd lijcken dienst toe ghe-eyghent / sy i in het Doopsel Smaragda ghenoem gheweest. Van haere jonghe jaere heeft sy vele teeckenen van toekc mende heyligheydt ghegheven / wan seer gheneghen zijnde tot het ghebed was daer beneffens draaghende o haer bloot ende teer lichaem een hay ren kleedt / ende luttel voor de men schen verschijnende : wesende upt nemende in schoonheyt des lichaems, hebben haer verscheyde edele persoo nen tot een huysvrouwe van haeren vader versocht / die ten lesten in de be gheerte van eenen doorluchtighen Heere heeft gheconsenteert. Het welck de maghet verstaen hebbende / heeft door soo veel verscheyde manieren haer schoon aensicht beghinnen te be smetten / haer vleesch door penitentie doen versterven / ende bekleeden met slechte kleederen / dat haer daer om den Bruydegom heeft verlaten /

ende

ende haren vader door grooten rauw
des herte is ghestorven. Naer wiens
overlijden sy haer heeft beghéven in
het Clooster der Clarissen / ende ver-
latende haeren eersten naem / heeft
willen ghenoemt worden Eustochium.
In desen staet met eenen meerderen
gheest ontsteken zynde / heeft haer
tot meerdere strengigheydt beghéven.
Sy was de siecken met groote liefde
dienende / maer brandende met eene
besondere begheerte van een vol-
maeckter leven / heeft tot Messana een
nieuw Clooster / daer den eersten Re-
ghel van de H. Clara soude onderhou-
den worden / met oorlof van den
Paus ghestícht; waerom dat sy oock
gheene kleyne vervolghinghe heeft
gheleden. Sy hadde den ouderdom
van 27. jaeren als sy ghegaen is
naer het nieuw Clooster / alwaer sy
ontfanghen heeft het ampt van eerste
Abdisse; welck officie nochtans
soo dickmael als sy het selve heeft be-
ghéeren af-te-staen / is soo menighe
reyse ghedwonghen ghebleest te aen-
veerden. Ten lesten door heyligh-
heydt ende mirakelen vermaert / is

overleden in 't jaer 1484.

16. Decemb. De salighe Elisabe à S. Francisco. Soo om haer deugh delijck leven / als oock de wonder teeckenen de welcke Godt almachtig heeft laten gheschieden / aen de ghi ne de welcke haere voor-sprak versocht hebben / is seer vermaer gheweest ontrent het jaer 1560. Sy is overleden in het Clooster Graven hoeven in het landt van Braccaren.

17. December. De salighe maghe Constantia heeft ghehadt eenen bran denden gheest om haere reynigheydt te bewaeren. Sy is overleden tot Florentie in't jaer 1320.

20. December. De salighe maghet Eugenia Felix is mede-ghesellinne gheweest vande salighe Felix à Mediolano / de welcke sy oock ghevolght is in het officie van Abdisse / in het Clooster van het lichaem ons Heerē tot Pisauren. Sy heeft soo volkomelijck naer het exempel vande salighe Felix haere Susters gheregeert / dat sy daerom ende om haere groote oodtmoedigheydt / liefde ende andere deughden ghenoemt is gheweest Eugenia Felix / dat

is

is Eugenia de gheluckighe. Daer is dickmael ghesien gheweest een klaer schijnsel in haer aensicht tot een teecken van haere heyligheydt.

21. December. De saligh maghet Paula van Fulginien/ eenighen tijdt gheleest hebbende onder den derden regel van den H. Franciscus/ begheerte hebbende tot meerdere volmaecktheydt heeft in het Clooster van het lichaem des Heeren tot Aquila den eersten regel vande H. Clara aenveert ende alsoo door wercken der penitentie ende oeffeninghe der deughden aen haer selven eenen wegh tot den hemel bereydt. Sy is overleden in 't jaer 1488. vermaert door miraekelen.

22. December. De saligh Maria Longa gheboren in Spagnien is gheweest de wettighe huys-vrouwe van Ioannes eersten regent vande Cancelrije in het rijck van Napels: de welcke tot Lauretten gheneesen zijnde van eene langhdurighe sieckte/ heeft tot Napels een Gast-huys voor de ongheneselijcke siecken/ ende een Clooster naer het overlijden van haeren man gheseyderrt/ aende welcke sy aenveert

hebbende het habijt vanden derden Regel alle noodtsackelijckheden heeft toe ghedient: maer daer naer het Cloosterlijck leven aenghenomen hebbende/ heeft door het ghebodt van den Paus Paulus den III. de regeringhe van het Clooster aenghenomen ende door het exempel ende vermaninghe vande P P. Capucinen heeft haer met d'andere susters begheven onder den eersten Regel vande H. Clara ende hebben alsoo ghecreghen den naem van Capucinerssen. De salighe Fondatersse heeft door sulcken strengigheyt van leven ende ouderhoudinghe van Cloosterlijcke seden soo voor ghegaen / dat sy ghewordden is een voorbeldt van alle volmaecktheydt. In het ghebedt ondertusschen ontgeest wordende/ was sy aenschouwende verborghen hemelsche dinghen. voor-wetende haeren sterf-dagh / is overleden in 't jaer 1542. naer haere doodt vermaert door mirakelen.

23. Dec. De salige maghet Francisca à S. Antonio is gheweest een exempel van penitentie ende van alle volmaecktheydt/ voor wetende haren sterf-dagh

is

is naer den hemel gherepst / sy heeft gheleeft in het Clooster tot Bellalcazaren in't jaer 1575.

24. December. De saligha maghet Berengaria / aenveert hebbende het Cloosterlijck leven in het Clooster van Graven-hoeve in Portugael / om dat sy haer soude moghen oeffenen in de deughd van oodtmoedighheydt / heeft haer van selfs begheven tot den dienst vande keucken. Op eenen tijdt zijnde de susters vergadert om te kiesen een Abdisse / ende niet wel konnende over een komen / ghedwonghen zijnde om haere voyse te gheven; heeft een yghelijck in het besonder / de eene van de andere niet wetende / ende meynende dat sy 't alleen dede haere stemme als verlozen wozpende / aen suster Berengaria / die sy om haere oodtmoedighheydt onbequaem tot sulcken ampt achten gegeven / op dat sy ghevende haere voyse aende ghene die bequaem geoordeelt wiert dooz het by-voeghen van d'andere voyse niet en soude tot Abdisse ghekosen wozden. Den Pzeident / vergadert hebbende allen de voysen / ende siende dat sy dooz den wille

wille van Godt almaghtigh ghevallen waeren op Suster Berengaria/heeft de selve / in het minste daer op niet denckende / als wettelijck ghekosen zijnde Abdisse over de andere ghestelt;de welcke/merckende dat sy door haere eergierighepdt bedroghen waeren / hebben ghewepghert te komen ter plaetsen daermen naer de kiesinghe naer ghewoonte eerbidinghe aen de Overste moeste bewijsen;jae hebben haer ghehoorsaemhepdt ghewepgert. Berengaria dit siende / beroert zijnde door den selven gheest/ door den welcken sy ghekosen was / heeft ghesept: aen ghesien dat de levende susters my ghehoorsaemhepdt weyghеren / ghy lieden die hier begraven zijt staet op / eñ leert haer hoe dat sy aen hunne oversten moeten ghehoorsaem zijn. Siet eene wondere sake daer zijn terstont verschenen uyt hunne graven seven susters/ de welcke knielende ende haere hoofden booghende als aen haere wettigher Abdisse / hebben eerbiedinghe ende ghehoorsaemhepdt bewesen / ende en zijn niet wegh gegaen voor al eer dat de ghene die hun ghe-

roepen

roepen hadde / hun heeft belast dat sy weder naer hunne graven souden gaen. Door dit mirakel verwondert ende verschrickt zynde de susters / vallende op hunne knien / hebben oodtmoedelyck vergiffenisse van hunne onghehoorsaemheydt ghebeden.

25. Dec. De salighe maghet Theodora Annibalis / verweckt zynde door de maere vande heyligheydt der saligher Margareta van Sulmonen / heeft haer upt Roomen tot Fulginien begheven / alwaer sy upt handen van de salighe Margarita het habyt van de orde heeft ontfangende in't welck in oodtmoedigheydt levende is aen de andere Susters gheweest eenen spieghel van heyligheydt. Ghedwonghen zynde van den Paus Pius den II. Weder tot Roomen te keeren / heeft aldaer ghewoondt in het Clooster van den H. Cosmas / daer sy met meerder volmaeckthedt verciert zynde / neghen jaeren heeft gheleeft in wonderlyckre heyligheydt. Om haere eenvoudigheydt ende suyverheydt heeft-se verdient dickwils van Christus besocht

socht te worden. Sy is overleden in't jaer 1469.

26. December. In het Clooster Capriole by Senen in Tuscia door groote begheerte van een volmaeckt leven ontsteken zijnde heeft eene maeght/ wiens naem Godt almachtigh bekent is / ghekleedt zijnde in mannelijck habijt/de Seraphinsche ordre aenveert ende professie ghedaen; maer daer naer bekent zijnde is vervoert gheweest naer het naest-gheleghen Clooster der Clarissen / daer sy in heyligheydt uyt-schijnende is overleden.

28. December. De salighe maghet Anna ab Heredia heeft seer godtvruchtelijck den Heere ghediendt in het Clooster van onse Lieve Vrouwe ten Troost tot Calabazanen. Sy is dickwils in haere vyerighe ghebeden ontgheest gheweest / ende heeft gheleeft in't jaer 1530.

30. December. De salighe maghet Margarita Colomna is seer vermaert gheweest meer door deughden ende mirakelen als door haer edel ghe-

slachte

ſlachte. Sy is overleden tot Roomen in 't jaer 1284. ende begraven in het Clooſter vanden H. Sylveſter.

EYNDE.

Tot meerdere glorie van Godt ende ſijne Heylighen.

FA-

FACVLTAS

R. A. P. Provincialis.

COmpendium vitæ Sanctæ Claræ, Iconibus illuſtratum, imprimi poterit, dummodò priùs juxta Provinciæ ſtatuta lectum & examinatum fuerit. Datum Antverpiæ 5. Februarii, 1649.

F. Hermannus Liſens miniſter Provincialis.

AP-

APPROBATIO.

Legi compendium vitæ Sanctæ Claræ, & appendicem de Beatis Monialibus, nec in iis quidquam reperi, quod impedire posset quo minus vtiliter imprimantur. Datum Lovanii 9. Aprilis. 1649.

F. Michael Daubechies Sacræ Theologiæ Lector Iubilatus.

CEN-

CENSVRA.

Libellus hic vitam Sanctæ Claræ continens, imprimi poterit. hac 6. Maij 1649.

Henricus Calenus Archidiaconus Mechl. & Vicarius Generalis librorum Censor.

F1

G743807
1BAC17